

Fremsat den 7. oktober 2026 af by-, land- og transportministeren (Signe Munk)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om offentlige veje m.v., jernbaneloven og forskellige andre love

(Lempeligere kriterier for borgeres mulighed for fremrykket overtagelse og ekspropriation, konsekvensændringer som følge af ny ekspropriationsproceslov m.v.)

§ 1

I lov om offentlige veje m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 24. april 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 499 af 20. maj 2025, § 7 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, § 2 i lov nr. 753 af 20. juni 2025 og § 2 i lov nr. 1787 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 44, stk. 5, § 50, stk. 10, og § 58, stk. 1, ændres »de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

2. I § 44, stk. 7, § 48, stk. 6, § 50, stk. 12, og § 58, stk. 3, ændres »af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. § 44, stk. 8, § 48, stk. 7, § 50, stk. 13, og § 58, stk. 4, ophæves.

4. § 45, stk. 1, affattes således:

»By-, land- og transportministeren kan efter anmodning fra ejeren før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer i forbindelse med statslige vejanlæg overtage en ejendom, når der er udsigt til, at ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt, jf. § 98, stk. 4.«

5. I § 45, stk. 2, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling

efter ekspropriationsproceslovens bestemmelser om ekspropriation ved kommission«, og i stk. 3 ændres »stk. 2« til: »stk. 1 og 2«.

6. I § 45 indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. Realitetsbehandling af anmodninger efter stk. 1 kan alene ske, hvis der foreligger konkret bevillingsmæssig hjemmel til at afholde udgifter til overtagelse af ejendomme i forbindelse med det pågældende anlæg.

Stk. 5. Anlægsmyndigheden kan kun i særlige tilfælde indbringe en afgørelse om, at en ejendom skal overtages efter stk. 1, for en administrativ klageinstans eller domstolene. Beslutning herom træffes af by-, land- og transportministeren.«

7. I § 48, stk. 4 og 5, ændres »erstatning efter §§ 103, 104 og 112-118« til: »erstatning efter § 103«.

8. I § 48, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Erstatningen fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse.«

9. I § 48, stk. 5, indsættes som 2. pkt.:

»Erstatningen fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse.«

10. I § 71, stk. 3, ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

11. I § 77, stk. 2, ændres »kendelse afsagt« til: »afgørelse truffet«, og »i henhold til lov om fremgangsmåden ved

ekspropriation vedrørende fast ejendom« ændres til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

12. I § 92, stk. 3, 2. pkt., § 99, stk. 5, 2. pkt., og § 124, stk. 7, 2. pkt. ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

13. I § 92, stk. 4, ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, medmindre by-, land- og transportministeren bestemmer, at spørgsmålet behandles af de myndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

14. *Overskriften* til kapitel 10 affattes således:

»Kapitel 10
Ekspropriation«

15. *Overskriften* før § 94 affattes således:

»Ekspropriationens gennemførelse«

16. §§ 94 og 95 affattes således:

»§ 94. Ekspropriation efter denne lov gennemføres efter reglerne i ekspropriationsprocesloven.

§ 95. Ekspropriation til statslige vejanlæg gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission.

Stk. 2. Ekspropriation til kommunale vejanlæg gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.«

17. I § 98 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Ved ekspropriation til statslige vejanlæg skal en ejendom overtages i sin helhed efter anmodning fra ejeren, hvis ejendommen samlet set vurderes at blive særligt indgribende berørt, herunder som følge af gener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, på grund af det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen, eller den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på en rimelig måde.«

18. I § 99, stk. 6, ændres »af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, medmindre by-, land- og transportministeren bestemmer andet« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

19. *Overskriften* før § 100 ophæves, og §§ 100-102 og 104-123 ophæves.

20. I § 132, stk. 3, ændres »efter § 102« til: »om ekspropriation, der er gennemført efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse,«.

21. I § 133, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 2

I jernbaneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1091 af 11. august 2023, som ændret ved § 4 i lov nr. 499 af 20. maj 2025, § 12 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, § 4 i lov nr. 753 af 20. juni 2025 og § 1 i lov nr. 1785 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 24 a, stk. 2, ændres »kendelse afsagt« til: »afgørelse truffet«, og »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« ændres til: »ekspropriationsprocesloven«.

2. I § 30, stk. 4, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

3. I § 30 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Ved ekspropriation til statslige jernbaneanlæg skal en ejendom overtages i sin helhed efter anmodning fra ejeren, hvis ejendommen samlet set vurderes at blive særligt indgribende berørt, herunder som følge af gener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, på grund af det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen, eller den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på en rimelig måde.«

4. I § 31, 1. pkt., ændres »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsprocesloven«, og i 2. pkt. ændres »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

5. I § 32, stk. 1, 3. pkt., ændres »ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

6. I § 33, stk. 1, 1. pkt., ændres »i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statslige jernbaneanlæg eller ændring af eksisterende statslige jernbaneanlæg, for tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår« til: »før tidspunktet for de

ordinære ekspropriationer i forbindelse med statslige jernbaneanlæg overtage en ejendom, når der er udsigt til, at ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt, jf. § 30, stk. 6«.

7. I § 33, stk. 2, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens bestemmelser om ekspropriation ved kommission«.

8. I § 33, stk. 3, ændres »stk. 2« til: »stk. 1 og 2«.

9. I § 33 indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. Realitetsbehandling af anmodninger efter stk. 1, 1. pkt., kan alene ske, hvis der foreligger konkret bevillingsmæssig hjemmel til at afholde udgifter til overtagelse af ejendomme i forbindelse med det pågældende anlæg.

Stk. 5. Anlægsmyndigheden kan kun i særlige tilfælde indbringe en afgørelse om, at en ejendom skal overtages efter stk. 1, 1. pkt., for en administrativ klageinstans eller domstolene. Beslutning herom træffes af by-, land- og transportministeren.«

10. I § 37, stk. 4, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

11. I § 37, stk. 5, udgår »efter stk. 4«.

12. I § 38, stk. 5, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 3

I lov nr. 1455 af 10. december 2024 om udbygning af rute 11 mellem Korskro og Varde foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 9, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 4

I lov om Sund & Bælt Holdning A/S, jf. lovbekendtgørelse nr. 1335 af 26. november 2024, som ændret ved § 18 i lov nr. 18 af 11. juni 2024 og § 2 i lov nr. 440 af 6. maj 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 20, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 5

I lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 1314 af 26. november 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 15, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«.

2. I § 15, stk. 4, ændres »i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

3. I § 18 ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«

4. I § 21, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

5. I § 21, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 51, stk. 1 og 2,« til: »§ 103«, og efter »lov om offentlige veje« indsættes: »m.v.«

6. I § 22 indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«

7. I § 23, stk. 2, 1. pkt., ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

8. I § 23, stk. 3, ændres »§ 51, stk. 1 og 2,« til: »§ 103«, og efter »lov om offentlige veje« indsættes: »m.v.«

9. I § 25, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«

10. I § 27, stk. 5, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

11. I § 36, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter eks-

propriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

12. I § 36, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 51, stk. 1 og 2,« til: »§ 103«, og efter »lov om offentlige veje« indsættes: »m.v.«

§ 6

I lov om letbane på Ring 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 536 af 19. maj 2025, som ændret ved § 22 i lov nr. 719 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 f, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«.

2. I § 3 f, stk. 4, ændres »i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

3. I § 22, stk. 4, 1. pkt., ændres »nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7«, i 2. pkt. ændres »§ 103, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og i 3. pkt. ændres »§§ 107-111 i lov om offentlige veje tilsvarende« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

4. I § 23, stk. 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

5. I § 23, stk. 3, § 24 og § 24 b, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«

6. I § 24 b, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 7

I lov nr. 626 af 11. juni 2024 om udbygning af Øresundsmotorvejen foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 8, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspro-

priationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 10, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 8

I lov nr. 625 af 11. juni 2024 om udbygning af E20 Amagermotorvejen foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 9, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 9

I lov nr. 624 af 11. juni 2024 om anlæg af en tredje Limfjordsforbindelse foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 9, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 10

I lov nr. 328 af 9. april 2024 om opgradering af Øresundsbanen foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

2. I § 5, stk. 2, nr. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

3. I § 7, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og i stk. 2 ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 11

I lov om luftfart, jf. lovbekendtgørelse nr. 570 af 19. maj 2025, som ændret ved § 1 i lov nr. 1645 af 16. december 2025 og § 6 i lov nr. 1787 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 58 a, 2. pkt., og § 61, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 12

I lov nr. 1536 af 12. december 2023 om udbygning af motorvej E20/E45 ved Kolding, anlæg af Kalundborgmotorvejens tredje etape og udbygning af rute 15, Ringkøbing-Herning, som ændret ved § 17 i lov nr. 701 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 8, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 10, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 13

I lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S, jf. lovbekendtgørelse nr. 569 af 19. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 26 d, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«, i 3. pkt. ændres »§ 51, stk. 1 og 2,« til: »§ 103«, og efter »lov om offentlige veje« indsættes: »m.v.«

2. I § 26 l, stk. 4, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 26 m, stk. 2, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

4. I § 26 n, stk. 6, ændres »for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 14

I lov nr. 802 af 7. juni 2022 om udvikling af statsvejnettet foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 9, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 15

I lov nr. 565 af 10. maj 2022 om ombygning af Aarhus H foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer i Jylland afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«.

2. I § 7, stk. 4, ændres »i øvrigt af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 8, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

4. I § 10, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

5. I § 10, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 16

I lov om en Cityring, jf. lovbekendtgørelse nr. 1939 af 30. september 2021, som ændret ved § 14 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. I §§ 5 g og 5 n ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«

2. I § 5 s, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

3. I § 5 u, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

4. I § 11, stk. 4, 1. pkt., ændres »§§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7«, i 2. pkt. ændres »reglerne i § 100 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

5. I § 12, stk. 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

6. I § 13, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«, og i 3. pkt. indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«

7. I § 14 b, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«, og i stk. 4 ændres »i øvrigt efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 17

I lov nr. 1157 af 11. juni 2021 om anlæg af Lynetteholm foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«.

2. I § 9, stk. 4, ændres »i øvrigt af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 10, stk. 2, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

4. I § 11, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

5. I § 13, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

6. I § 13, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

7. I § 14, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 18

I lov nr. 1552 af 27. december 2019 om anlæg af en Nordhavnstunnel foretages følgende ændringer:

1. I § 8, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 10, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 19

I lov nr. 1424 af 17. december 2019 om anlæg af en ny jernbane over Vestfyn foretages følgende ændringer:

1. I § 8, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 10, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og i stk. 2 indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«

§ 20

I lov nr. 737 af 1. juni 2015 om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro, som ændret ved § 3 i lov nr. 1568 af 12. december 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om

komensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om komensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«.

2. I § 11, stk. 4, ændres »i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 14, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

4. I § 16, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 21

I lov nr. 526 af 29. april 2015 om anlæg af motorvej syd om Regstrup foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

2. I § 3, stk. 3, ændres »ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 22

I lov om Odense Letbane, jf. lovbekendtgørelse nr. 535 af 19. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

2. I § 6, stk. 4, ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«

3. I § 7 ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«

§ 23

I lov nr. 1607 af 26. december 2013 om udbygning af Fynske Motorvej syd om Odense, som ændret ved lov nr. 565 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

2. I § 3 b, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 24

I lov nr. 609 af 12. juni 2013 om elektrificering af jernbanen, som ændret ved § 5 i lov nr. 658 af 8. juni 2016, § 5 i lov nr. 1730 af 27. december 2016 og § 2 i lov nr. 2397 af 14. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

2. I § 11, stk. 4, 1. pkt., ændres »de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. pkt. ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og 3. pkt. ophæves.

3. I § 12, stk. 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

4. I § 12, stk. 3, ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«

5. I § 13, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

6. I § 13, stk. 4, ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«

7. I § 14 ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«

§ 25

I lov om Aarhus Letbane, jf. lovbekendtgørelse nr. 568 af 19. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 20, stk. 4, 1. pkt., ændres »de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunal-

bestyrelse«, i 2. *pkt.* ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og 3. *pkt.* ophæves.

2. I § 21, *stk.* 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og i *stk.* 3 ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«

3. I § 22, *stk.* 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«, og i *stk.* 4 ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«

4. I § 23 ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«

§ 26

I lov nr. 527 af 26. maj 2010 om anlæg af en jernbanestrækning København-Ringsted over Køge, som ændret ved § 1 i lov nr. 543 af 29. april 2015, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, *stk.* 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

2. I § 4, *stk.* 5, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 27

I lov nr. 232 af 17. marts 2010 om anlæg af en udbygning af Nordvestbanen mellem Lejre og Vipperød foretages følgende ændringer:

1. I § 3, *stk.* 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

2. I § 3, *stk.* 4, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 28

I lov nr. 1506 af 27. december 2009 om anlæg af Frederikssundmotorvejen mellem Motorring 4 og Frederikssund foretages følgende ændring:

1. I § 2, *stk.* 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 29

I lov nr. 285 af 15. april 2009 om projektering af fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark, som ændret ved § 2 i lov nr. 581 af 4. maj 2015, foretages følgende ændringer:

1. I § 13, *stk.* 4, 1. *pkt.*, ændres »de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. *pkt.* ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og 3. *pkt.* ophæves.

2. I § 14, *stk.* 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 15, *stk.* 3, ændres »ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 30

I lov nr. 244 af 21. marts 2007 om projektering af jernbaneanlæg København-Ringsted foretages følgende ændringer:

1. I § 5, *stk.* 4, 1. *pkt.*, ændres »de i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. *pkt.* ændres »§ 51 i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og 3. *pkt.* ophæves.

2. I § 6, *stk.* 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 7, *stk.* 3, ændres »ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejen-

dom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 31

I lov nr. 243 af 21. marts 2007 om anlæg af ekstra jernbanespor i Ringsted foretages følgende ændring:

1. I § 2, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 32

I lov nr. 319 af 10. juni 1976 om forstærkning af Ribedige og anlæg af veje langs nogle diger, som ændret ved § 7 i lov nr. 581 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 3, 2. pkt., ændres »en taksationskommission i henhold til § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

2. § 7, stk. 4, ophæves.

§ 33

I lov om ekspropriationer under Trafikministeriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 643 af 19. maj 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 1, stk. 1, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 34

I lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1050 af 17. september 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 753 af 20. juni 2025 og § 3 i lov nr. 1787 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 10, nr. 2, og § 31, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«

2. I § 10, nr. 8, litra d, ændres »af en ekspropriationskommission efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 29, stk. 3, ændres »i overensstemmelse med kapitel 10 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

4. I § 32, stk. 6, indsættes i 1. og 2. pkt. efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«

5. I § 38, stk. 3, 1. pkt., ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

6. I § 40, stk. 5, ændres »af taksationsmyndighederne, jf. § 91« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

7. I § 43, stk. 1, ændres »af en ekspropriationskommission efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«, og »kapitel 10 i lov om offentlige veje« ændres til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

8. I § 65, stk. 3, 1. pkt., ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

9. I § 70, stk. 2, 1. pkt., ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

10. I § 72, stk. 3, 1. pkt., ændres »i overensstemmelse med reglerne i kapitel 10 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

11. I § 75, 1. pkt., ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

12. I § 76, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 111, stk. 2, i lov om offentlige veje« til: »stk. 3«.

13. I § 76 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Udgift til vederlag til formænd og sekretærer afholdes af staten. Alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed afholdes af vedkommende vejmyndighed.«

14. I § 91, stk. 1, ændres », jf. §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

15. I § 91, stk. 3, ændres »§§ 103, 104 og 112-120 i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«

16. I § 94, stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 111 i lov om offentlige veje« til: »§ 76, stk. 3«.

§ 35

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024, som senest ændret ved lov nr. 356 af 3. marts 2026, foretages følgende ændringer:

1. I § 46, stk. 4, 2. pkt., ændres »for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

2. § 47, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. § 99 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

3. I § 50, stk. 1, 1. pkt., ændres »Taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje fastsætter erstatning« til: »Fastsættelse af erstatning«, efter »§ 46« indsættes: »sker efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 2. pkt. ændres »Disse myndigheder afgør« til: »Dette gælder«.

4. § 50, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ved erstatningens fastsættelse finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.«

§ 36

I lov om testcentre for store vindmøller ved Høvsøre og Østerild, jf. lovbekendtgørelse nr. 1069 af 21. august 2018, som ændret ved § 1 i lov nr. 122 af 6. februar 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 15, stk. 5, 1. pkt., ændres »sker efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 37

I lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink, jf. lovbekendtgørelse nr. 10 af 6. januar 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 8, stk. 5, 2. pkt., udgår »efter forhandling med by-, land- og transportministeren fastsætte regler«, og »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« ændres til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

Sundheds- og Kirkeministeriet

§ 38

I lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 1. september 2016, som ændret ved § 3 i lov nr. 1772 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 47, 3. pkt., indsættes efter »Styrelsen for Patientsikkerhed«: », og ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet

§ 39

I lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

2. I § 2, stk. 2, 1. pkt., ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. pkt. ændres »§ 26« til: »§ 36«.

3. I § 2, stk. 3, ændres »taksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«, og »taksationskommissionen« ændres til: »taksationsklagenævnet«.

4. I § 8 a, stk. 4, og § 8 b, stk. 2, ændres »taksationskommissionerne« til: »taksationsklagenævnene«.

5. I § 9 l, stk. 7, 1. pkt., ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. pkt. ændres »§ 26« til: »§ 36«.

6. I § 9 l, stk. 8, ændres »taksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«, og »taksationskommissionen« ændres til: »taksationsklagenævnet«.

§ 40

I lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021, som ændret ved § 3 i lov nr. 1555 af 12. december 2023 og § 20 i lov nr. 698 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 a, stk. 5, 1. pkt., og § 1 b, stk. 2, ændres »taksationskommissionerne« til: »taksationsklagenævnene«.

2. I § 5, stk. 3, ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne

i ekspropriationsproceslovens § 35«, og »§ 26« ændres til: »§ 36«.

3. I § 5, stk. 4 og 5, og § 12, stk. 4 og 5, ændres »taksationskommissionen« til: »taksationsklagenævnet«.

4. I § 5, stk. 5, § 6, stk. 2, § 12, stk. 5, og § 13, stk. 2, ændres »taksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.

5. I § 12, stk. 3, ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og »§ 26« ændres til: »§ 36«.

6. I § 15, stk. 1, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

Erhvervsministeriet

§ 41

I elsikkerhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 57 af 19. januar 2026, foretages følgende ændringer:

1. § 27, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission følges.«

2. I § 28, stk. 2, 1. pkt., ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. pkt. ændres »§ 26« til: »§ 36«.

§ 42

I erhvervslejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1446 af 9. november 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 78, stk. 5, 1. pkt., ændres »for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

Forsvarsministeriet

§ 43

I lov nr. 533 af 24. juni 2005 om etablering af udbygget radarovervågning af Danmarks farvandsområder foretages følgende ændring:

1. I § 6 ændres »af de ekspropriations- og taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 44

I lov nr. 881 af 16. juni 2020 om udbygning og drift af Flyvestation Skrydstrup foretages følgende ændring:

1. I § 11, stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 6, stk. 1, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens § 5«, i 2. pkt., ændres »en taksationskommission, jf. § 7, stk. 2, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn, der er nedsat i henhold til ekspropriationsproceslovens § 7«, og 3. pkt. ophæves.

§ 45

I lov nr. 1097 af 15. september 2025 om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål foretages følgende ændring:

1. I § 4, stk. 2, ændres »Lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »Ekspropriationsprocesloven«.

Justitsministeriet

§ 46

I lov nr. 653 af 8. juni 2017 om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe, som ændret ved § 7 i lov nr. 1790 af 28. december 2023, foretages følgende ændring:

1. § 3, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Spørgsmål om berettigelsen af krav efter stk. 1 behandles efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse. § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

§ 47

I lov nr. 612 af 11. juni 2024 om rørført transport af CO₂, som ændret ved § 36 i lov nr. 468 af 14. maj 2025 og § 2 i lov nr. 355 af 3. marts 2026, foretages følgende ændring:

1. I § 22, stk. 2, ændres »finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 48

I lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat, jf. lovbekendtgørelse nr. 200 af 27. februar 2024, som ændret ved § 20 i lov nr. 468 af 14. maj 2025 og § 8 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 4, stk. 2, ændres »finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 49

I lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 355 af 3. marts 2026, foretages følgende ændring:

1. I § 36, stk. 2, ændres »finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 50

I lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 544 af 16. juni 2026, som ændret ved lov nr. 762 af 8. september 2026, foretages følgende ændringer:

1. I § 33, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

2. I § 34, stk. 4, ændres »for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 34 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og 2. pkt. ophæves.

4. I § 34 b, stk. 1, ændres »efter den pågældendes begæring påkendes efter reglerne i § 20 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, uanset at der ikke er sammensat en ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg, hvis vedkommende kommissarius ved statens ekspropriationer anser sagen for egnet til behandling for en ekspropriationskommission« til: »behandles af en ekspropriationskommission, jf. ekspropriationsproceslovens § 33, stk. 1, 1. pkt., uanset at der ikke allerede er sammensat en ekspropriationskommission med henblik på behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg«.

5. I § 34 b indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Anmodning om behandling af en sag efter stk. 1 skal fremsættes over for vedkommende kommissarius. Kommissarius kan afvise sagen, hvis kommissarius ikke anser sagen for egnet til behandling ved en ekspropriationskommission. Optages sagen til realitetsbehandling, finder

bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens §§ 23 og 35 anvendelse med de fornødne lempelser.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

6. § 34 b, stk. 2, der bliver stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Anmodninger efter stk. 2 kan kun behandles, hvis de er kommet frem til vedkommende kommissarius inden et år efter anlæggets fuldførelse.«

7. I § 35, stk. 12, 1. pkt., ændres »Taksationskommissionen efter reglerne i kapitel 4 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. pkt. ændres »Taksationskommissionen« til: »taksationsklagenævnet«.

§ 51

I lov om gasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1286 af 3. november 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 34, stk. 8, 1. pkt., ændres »Taksationskommissionen efter reglerne i kapitel 4 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn efter ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. pkt. ændres »Taksationskommissionen« til: »taksationsklagenævnet«.

2. I § 55, stk. 5 og 6, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 52

I lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 465 af 7. maj 2026, foretages følgende ændringer:

1. I § 17, stk. 2, ændres »bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v.«

2. I § 17, stk. 3, ændres »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

3. § 18 affattes således:

»§ 18. Spørgsmål om erstatning efter § 17, stk. 1, behandles efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse. § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

§ 53

I lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1243 af 27. oktober 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 6, stk. 2, 1. pkt., ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 2. pkt. ændres »Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om godtgørelsens udbetaling finder bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v. finder«.

§ 54

I lov nr. 1620 af 16. december 2025 om foranstaltninger til fremme af et brinttransmissionssystem fra Esbjerg til den dansk-tyske landegrænse foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 4, og § 6, stk. 2, ændres »for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

2. I § 8, stk. 3, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 9, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

4. I § 10, stk. 1, 1. pkt., ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og 2. pkt. ophæves.

Kulturministeriet

§ 55

I museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1017 af 7. juli 2025, som ændret ved § 24 i lov nr. 1747 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 27, stk. 8, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 56

I lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, jf. lovbekendtgørelse nr. 219 af 6. marts 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 3, 1. pkt., ændres »efter lov om offentlige veje« til: »nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7«, og i 2. pkt. ændres »§§ 52-56, 63-64 og 66-67 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler

om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

2. I § 12, stk. 4 og 5, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.

3. I § 33 a, stk. 3, ændres »bestemmelserne i lov om offentlige veje § 45 og §§ 47-49« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v.«

Miljøministeriet

§ 57

I lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1149 af 28. oktober 2024, som senest ændret ved § 4 i lov nr. 1761 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 1, ændres »af de taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, der er nedsat i henhold til §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og stk. 2, 2. pkt., ophæves.

2. I § 9, stk. 3, ændres »Stk. 2« til: »Stk. 2 og 4-8«.

3. I § 9 indsættes efter stk. 3 som stk. 4-8:

»Stk. 4. Sagen indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse.

Stk. 5. Ved sagens behandling gælder § 103 i lov om offentlige veje m.v.

Stk. 6. Taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist.

Stk. 7. Taksationsmyndighederne kan pålægge en part helt eller delvis at betale taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag til formænd og sekretærer.

Stk. 8. Fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.«

4. I § 13 d, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 119 i lov om offentlige veje« til: »Ekspropriationsproceslovens § 38«.

5. I § 13 f, stk. 3, 3. pkt., ændres »§ 119 i lov om offentlige veje m.v.« til: »Ekspropriationsproceslovens § 38«.

6. § 40, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse finder tilsvarende anvendelse.«

7. I § 41 ændres »ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

8. I § 42, stk. 1, ændres »efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: », der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7,«.

9. § 42, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

10. I § 43, stk. 2, ændres »§ 119 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens § 38«.

§ 58

I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1230 af 20. november 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. § 27, stk. 3-5, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse, idet regionsrådet træder i stedet for kommunalbestyrelsen. § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

2. I § 30, stk. 4, 1. pkt., ændres »for Taksationskommissionen« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 2. pkt. ændres »Lov om offentlige veje §§ 103-106 og 112-118« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«

3. I § 43, stk. 2, ændres »Taksationskommissionen, jf. § 27, stk. 4,« til: »en taksationskommission efter reglerne i § 27, stk. 3,«, og »Overtaksationskommissionens« ændres til: »taksationsklagenævnets«.

§ 59

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025, som ændret ved lov nr. 1761 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:

1. § 26 a, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med gennemførelse af pålæg efter stk. 1.«

2. I § 60 ændres »bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102« til: »ekspropriationsproceslovens regler om

ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v.«

3. I § 61, stk. 1, ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

4. I § 61, stk. 2, ændres »og udbetaling finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 103, 104 og 107-122« til: »finder bestemmelsen i § 103 i lov om offentlige veje m.v.«

5. I § 64 e, stk. 2, 2. pkt., ændres »§§ 103, 104 og 113, § 119, stk. 2-4, og §§ 120 og 121 i lov om offentlige veje m.v.« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103 i lov om offentlige veje m.v.«

6. I § 64 e, stk. 3, 1. pkt., ændres »for de taksationsmyndigheder, der fremgår af §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje m.v. eller er nedsat i henhold til § 64 f« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 3. pkt. ændres »For taksationsmyndighedernes behandling af sagen finder §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje m.v.« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v. finder«.

7. § 64 f ophæves.

8. I § 101, stk. 2, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.

§ 60

I lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, jf. lovbekendtgørelse nr. 923 af 18. juni 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 25, stk. 4, 1. pkt., ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 2. pkt. ophæves.

§ 61

I lov om kystbeskyttelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 245 af 28. februar 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 3, ændres »finder §§ 98-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, idet kommunalbestyrelsen træder i stedet for vejbestyrelsen« til: »gælder ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og som 2. pkt. indsættes:

»§§ 99 og 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

2. I § 6 a indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Ved ekspropriation i henhold til stk. 1 gælder ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission.«

3. I § 19 h, stk. 3, 2. pkt., ændres »af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

§ 62

I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017, som senest ændret ved § 3 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 22, stk. 5, ændres »bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v.«, og »vejbestyrelsen« til: »kommunalbestyrelsen«.

2. I § 75, stk. 2, 1. pkt., ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. pkt. ændres »Bestemmelserne i lov om offentlige veje § 51, stk. 1 og 3-7, §§ 52-56 samt §§ 58 a-66« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og »vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje« ændres til: »kommunalbestyrelsen«.

3. I § 76, stk. 3, 1. pkt., ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. pkt. ændres »Bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 51-56 samt §§ 58 a-66« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og »vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje« ændres til: »kommunalbestyrelsen«.

4. I § 87, stk. 2, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.

Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd

§ 63

I lov om Skjern Å Naturprojekt, jf. lovbekendtgørelse nr. 1532 af 10. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 3, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

2. § 7, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. I mangel af enighed fastsættes erstatningen efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

§ 64

I lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 26. maj 2023, som ændret ved § 13 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 29, stk. 2, 1. pkt., ændres »af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

2. § 29, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. § 103, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

3. I § 29, stk. 6, ændres »ankes til overtaksationskommissionen« til: »indbringes for taksationsklagenævnet«.

4. § 33, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ekspropriation foretages efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. §§ 99 og 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

§ 65

I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019, som ændret bl.a. ved § 4 i lov nr. 2210 af 29. december 2020, § 34 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 og senest ved § 6 i lov nr. 355 af 3. marts 2026, foretages følgende ændringer:

1. I § 22, stk. 2, 2. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

2. I § 24, stk. 3, 2. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

3. I § 31, stk. 2, 2. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

4. I § 35, stk. 3, 2. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

5. I § 41, 2. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om tak-

sation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse», og 3. pkt. ophæves.

6. I § 63, 2. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

7. I § 64, stk. 2, 1. pkt., ændres »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

8. I § 65, stk. 2, ændres »Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »De taksationsmyndigheder, der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7,«.

9. I § 67, stk. 2, 1. pkt. ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 2. pkt. ophæves.

10. I § 68, stk. 4, 1. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 2. pkt. ophæves.

11. § 71, 2. pkt., affattes således:

»Ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.«

12. I § 72, stk. 1, og § 73, stk. 1, 1. pkt. ændres »Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »De taksationsmyndigheder, der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7,«.

13. I § 72, stk. 2, ændres »§§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

14. § 73, stk. 1, 2. pkt., ophæves, og efter stk. 2 indsættes som nye stykker:

»Stk. 3. Sagen indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse.

Stk. 4. Ved sagens behandling gælder ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103 i lov om offentlige veje m.v.

Stk. 5. Taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist.

Stk. 6. Taksationsmyndighederne kan pålægge en part helt eller delvis at betale taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag til formænd og sekretærer.

Stk. 7. Fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 8.

§ 66

I lov om vandplanlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 33, stk. 3, 2. pkt., ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 3. pkt. ændres »bestemmelserne i §§ 51-56 og 58 a-66 i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«

2. I § 34, stk. 2, ændres »bestemmelserne i §§ 45 og 47-49 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og »vejbestyrelsen« ændres til: »kommunalbestyrelsen«.

§ 67

I Okkerloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 10. december 2015, foretages følgende ændring:

1. I § 4, stk. 3, 1. pkt., ændres »af taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 2. pkt. ændres »bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje« til: »bestemmelsen i § 103 i lov om offentlige veje m.v.«

§ 68

I jordfordelingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1051 af 10. juli 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 16, stk. 1, ændres i 2. pkt. »af de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

§ 69

I lov nr. 694 af 8. juni 2018 om projektering og anlæg af et vildsvinehegn langs den dansk-tyske landegrænse, som

ændret ved § 18 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

2. I § 6, stk. 4, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab

§ 70

I beredskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1741 af 19. december 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 38, stk. 5, 1. pkt., ændres »afgør taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje spørgsmålet om erstatning for ekspropriation« til: »afgøres spørgsmålet om erstatning for ekspropriation efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

2. I § 38, stk. 6, ændres »overtaksationskommission« til: »taksationsklagenævnet«.

Skatte- og Vækstministeriet

§ 71

I lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom, jf. lovbekendtgørelse nr. 132 af 25. januar 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 1578 af 27. december 2019, § 2 i lov nr. 1580 af 27. december 2019, § 5 i lov nr. 369 af 9. april 2025, § 6 i lov nr. 562 af 27. maj 2025 og § 7 i lov nr. 615 af 30. juni 2026, foretages følgende ændring:

1. I § 7, stk. 1, 1. pkt., ændres »efter lov nr. 186 af 4. juni 1964, efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsprocesloven, efter lov om offentlige veje m.v.«

Børne-, Aldre- og Boligministeriet

§ 72

I lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 207 af 25. januar 2026, som ændret ved § 1 i lov nr. 724 af 1. september 2026, foretages følgende ændringer:

1. I § 168 b, stk. 4, 2. pkt., ændres »af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje m.v.« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

2. I § 168 b, stk. 5, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »eks-

propriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

3. I § 168 c, stk. 3, 2. pkt., ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 73

I lov nr. 617 af 11. juni 2024 om anlæg af ny vejforbindelse mellem Tingbjerg og Husum i Københavns Kommune foretages følgende ændring:

1. I § 12 stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 74

I lov om byfornyelse og udvikling af byer, jf. lovbekendtgørelse nr. 794 af 27. april 2021, som ændret ved § 1 i lov nr. 889 af 21. juni 2022 og § 27 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 46, stk. 1, ændres »af de i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

2. I § 46, stk. 2, ændres »for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder« til: »over for vedkommende taksationskommission«.

3. § 46, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

4. I § 46, stk. 4, 1. og 2. pkt., ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.

5. I § 50 ændres »for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

6. I § 75 b, stk. 6, 1. pkt., ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om offentlige veje« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

7. § 75 b, stk. 6, 2. pkt., affattes således:

»§ 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

8. § 77, stk. 6, 1. pkt., affattes således:

»Erstatningen fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse, og § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

9. I § 77, stk. 6, 2. og 3. pkt., ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.

10. I § 78, stk. 9, ændres »af de i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

11. I § 78, stk. 12, 1. pkt., ændres »reglerne i § 103, stk. 2, og §§ 114-118 og 122 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v.«

12. I § 78, stk. 12, 2. og 3. pkt., ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.

§ 75

I lov om brandsikring af ældre beboelsesbygninger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1710 af 16. december 2010, som ændret ved § 26 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 9, stk. 1, 2. pkt., ændres »af taksationsmyndighederne, jfr. lov om offentlig veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

§ 76

I lov nr. 342 af 22. marts 2022 om boligforhold, som ændret senest ved § 18 i lov nr. 719 af 20. juni 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 46, stk. 5, 1. pkt., ændres »for de i lov om offentlige veje m.v. omhandlede taksationsmyndigheder« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

Udlændinge- og Integrationsministeriet

§ 77

I lov nr. 722 af 13. juni 2023 om kompensation til naboer omkring Udrejsecenter Kærshovedgård, som ændret

ved lov nr. 1701 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 4, 1. pkt., ændres »Ekspropriationskommissionen, jf. § 6, stk. 1, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »En ekspropriationskommission, der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens § 5«, og i 2. pkt., ændres »en taksationskommission, jf. § 7, stk. 2, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn, der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens § 7«.

2. § 3, stk. 4, 3. pkt., ophæves.

§ 78

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2027, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1-3, § 45, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, § 1 nr. 7-16, nr. 18-21, § 2, nr. 1, 2, 4, 5, 7, 10 og 12, og §§ 3-77 træder i kraft den 1. januar 2028.

Stk. 3. § 1, nr. 4, § 45, stk. 4, i lov om offentlige veje m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, og § 1, nr. 17, finder ikke anvendelse på anmodninger om fremrykket overtagelse efter § 45, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v., der er indgivet inden den 1. januar 2027. For sådanne anmodninger finder de hidtil gældende regler i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.

Stk. 4. § 2, nr. 3 og 6, og § 33, stk. 4, i jernbaneloven som affattet ved denne lovs § 2, nr. 9, finder ikke anvendelse på anmodninger om fremrykket overtagelse efter jernbanelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., der er indgivet inden den 1. januar 2027. For sådanne anmodninger finder de hidtil gældende regler i jernbaneloven anvendelse.

§ 79

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 11 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning**
- 2. Lovforslagets hovedpunkter**
 - 2.1. Lempeligere kriterier for borgernes mulighed for fremrykket overtagelse og ekspropriation i forbindelse med statslige vej- og jernbaneprojekter**
 - 2.1.1. Gældende ret*
 - 2.1.1.1. Overtagelse af hele ejendomme ved de ordinære ekspropriationer*
 - 2.1.1.2. Fremrykket overtagelse*
 - 2.1.1.2.1. Lov om offentlige veje m.v. (vejloven)*
 - 2.1.1.2.2. Jernbaneloven*
 - 2.1.1.2.3. Klageadgang*
 - 2.1.2. By-, Land- og Transportministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 2.1.2.1. Overtagelse af hele ejendomme ved de ordinære ekspropriationer*
 - 2.1.2.2. Fremrykket overtagelse*
 - 2.1.2.3. Klageadgang*
 - 2.2. Konsekvensændringer**
- 3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
- 5. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 6. Klimamæssige konsekvenser**
- 7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser**
- 8. Forholdet til EU-retten**
- 9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.**
- 10. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Statslige infrastrukturprojekter, herunder statslige vej- og jernbaneprojekter, er væsentlige for samfundsudviklingen og samfundsøkonomien. Gennemførelsen af sådanne projekter nødvendiggør i mange tilfælde indgreb i borgeres og virksomheders ejendomsret i form af ekspropriation. Ekspropriation er indgribende for de berørte og skal ske i overensstemmelse med grundlovens § 73, hvorefter ekspropriation kun kan ske, hvor almenvellet kræver det, og kun ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Der kan i mange tilfælde gå lang tid fra lanceringen af planer om nye statslige vej- og jernbaneprojekter til det tidspunkt, hvor der gennemføres ekspropriationer til det pågældende projekt. Potentielt berørte ejendomsejere kan derfor finde sig i langvarig usikkerhed om deres fremtid. Det kan efter omstændighederne være en stor belastning for de berørte.

Regeringen foreslår derfor i dette lovforslag at forbedre beskyttelsen af borgere og virksomheder, som potentielt berøres af statslige vej- og jernbaneprojekter. Det foreslås således ved ændringer af vejloven og jernbaneloven at indføre lempeligere kriterier for borgere og virksomheders mulighed for fremrykket overtagelse og ekspropriation i forbindelse med statslige vej- og jernbaneprojekter og således forbedre retsstillingen for ejendomsejere, der befinder sig i den beskrevne usikkerhed fra tidspunktet for offentliggørelse af overvejelser om sådanne projekter frem til, at der foreligger afgørelse om, hvorvidt deres ejendom vil blive overtaget af staten.

For at mindske usikkerheden for ejendomsejere indeholder lovforslaget som noget nyt en begrænsning i anlægsmyndighedernes mulighed for at påklage en afgørelse om fremrykket overtagelse, der er til fordel for ejeren. Det vil således kræve by-, land- og transportministerens godkendelse efter henholdsvis vej- og jernbaneloven, hvis anlægsmyndigheden af egen drift vil påklage en ekspropriationskommissions afgørelse, der er til gunst for ejeren, til taksationskommissionen. Det samme gælder i forhold til anlægsmyndighedens indbringelse af afgørelser for domstolene.

Bedre beskyttelse af borgere og virksomheder i forbindelse med anlægsprojekter, hvortil der skal eksproprieres, er ligeledes et af formålene med forslaget om en ny og samlet ekspropriationsproceslov, som er fremsat og forudsættes behandlet samtidig med dette lovforslag. Den foreslåede ekspropriationsproceslov medfører behov for at foretage konsekvensændringer af en lang række love, som fremover skal henvise til de foreslåede ekspropriationsprocesregler. Nærværende lovforslag indeholder forslag til disse konsekvensændringer.

Der har endvidere – i forskellige sammenhænge – været debat om, i hvilket omfang der bør ydes kompensation for støj og andre gener som følge af infrastrukturanlæg. Det har eksempelvis ført til, at man på klima- og energiområdet har

indført en værditabsordning i forbindelse med opstilling af vedvarende energianlæg.

Den 9. november 2021 stillede Venstre beslutningsforslag B 31 om styrket retssikkerhed ved ekspropriation m.v., jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, B 31 som fremsat. Forslaget havde til formål at sikre, at der blev fremsat forslag til ændring af gældende love, så processer i forbindelse med offentlige myndigheders indgreb i eller omkring borgeres ejendom og virksomhed samles, forenkles og ensartes, så borgernes retssikkerhed styrkes.

Folketingets Retsudvalg afgav beretning over forslaget den 3. marts 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg B, beretning over B 31.

Et flertal i udvalget (S, V, SF, EL, KF, DF, NB, LA, Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG) og Karina Adsbøl (UFG)) anerkendte i beretningen, at det offentlige i fremtiden skal løse mange opgaver som svar på samfundets fælles udfordringer, herunder både i forhold til udbygningen af vedvarende energi, klimasikring og udbygning af infrastruktur.

Flertallet anerkendte endvidere, at det offentlige i fremtiden skal kunne løse de udfordringer, som samfundet har, og at borgere og virksomheder, som bliver berørt i processen, skal tilgodeses. Det kræver ifølge flertallet et ensrettet, agilt system med klare og præcise retningslinjer for offentlige indgreb og borgers rettigheder.

Flertallet noterede sig med tilfredshed transportministerens lovforberedende arbejde med henblik på at udarbejde en samlet ekspropriationsproceslov og en forsimplet klageadgang som anbefalet i Ekspropriationsudvalgets betænkning nr. 1569/2018 om ekspropriation efter planloven.

Flertallet bemærkede endvidere i betænkningen, at det nævnte lovforberedende arbejde udelukkende omhandlede ekspropriationssager og ikke andre typer af offentlige indgreb, hvor borgere eller virksomheder oplever gener.

Nærværende lovforslags bestemmelser, der har til formål at forbedre ejendomsejeres retsstilling i forbindelse med statslige vej- og jernbaneprojekter, kan ses som en opfølgning på sidstnævnte bemærkning, idet det omfatter bestemmelser om overtagelse af hele ejendomme i forbindelse med statslige vej- og jernbaneprojekter forud for gennemførelsen af ekspropriationer på baggrund af gener, herunder støjgener.

Lovforslaget er en genfremsættelse af lovforslag nr. L 105, jf. Folketingstidende 2025-26 (1. samling), A, L 105, der blev fremsat den 4. februar 2026, men bortfaldt ved udskrivelse af valg til Folketinget den 24. marts 2026. I forhold til det oprindeligt fremsatte lovforslag er der foretaget en opdatering af de enkelte ministeriers ressort som følge af den kongelige resolution af 3. juni 2026. Der er desuden foretaget enkelte lovtekniske justeringer uden indholdsmæssig betydning.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Lempeligere kriterier for borgeres mulighed for fremrykket overtagelse og ekspropriation i forbindelse med statslige vej- og jernbaneprojekter

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Overtagelse af hele ejendomme ved de ordinære ekspropriationer

Grundlovens § 73, stk. 1, om beskyttelse af ejendomsretten har følgende ordlyd: »Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.«

Indgreb i forbindelse med statslige infrastrukturprojekter, som kan have karakter af ekspropriation, kan bl.a. bestå i hel eller delvis overtagelse af en ejendom, eller at en ejer pålægges begrænsninger i retten til at råde over sin ejendom, f.eks. retten til at opføre bygninger på dele af ejendommen.

De gældende regler vedrørende ekspropriation i forbindelse med statslige vej- og jernbaneprojekter findes i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom jf. lovbekendtgørelse nr. 386 af 13. april 2023 (herefter benævnt den gældende ekspropriationsproceslov), lov om offentlige veje m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 24. april 2024 (herefter benævnt vejloven) og jernbaneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1091 af 11. august 2023.

Det bemærkes, at der samtidig med dette lovforslag fremsættes et forslag til en ny ekspropriationsproceslov, der vil samle bestemmelserne i den gældende lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom og de ekspropriationsprocesregler, der findes i vejloven.

Efter reglerne i den gældende ekspropriationsproceslovs § 16 og vejlovens § 104 kan en ejer af en fast ejendom i visse tilfælde under ekspropriationsprocessen kræve, at vedkommendes ejendom, der ellers kun vil skulle deeksprieres, skal overtages i sin helhed. Dette kan ske, når restejendommen bliver så lille eller af en sådan beskaffenhed, at restejendommen ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på en rimelig måde.

Formålet med bestemmelserne er at sikre, at ejeren ikke efter en ekspropriation sidder tilbage med en mindre restejendom, som ikke eller kun vanskeligt kan anvendes på en fornuftig måde.

Det er ekspropriations- og taksationsmyndighederne, der vurderer, om betingelserne for at kræve hele ejendommen afstået er opfyldt.

Der findes ikke mere konkrete retningslinjer for, hvorledes bestemmelserne skal fortolkes. Afgørelsen af spørgsmålet vil derfor i udpræget grad være udtryk for en samlet, skønsmæssig vurdering fra ekspropriations- og taksationsmyndighedernes side.

Ordlyden af bestemmelserne indebærer, at det er en forudsætning, at der ved ekspropriationen sker en arealafståelse. Størrelsen af det eksproprierede areal har naturligvis

betydning, men er ikke eneafgørende. Der må foretages en samlet vurdering af, om ejeren som følge af ekspropriationen bringes i en urimelig situation. Ved bedømmelsen af, om ejeren af en konkret ejendom kan kræve ejendommen overtaget i sin helhed, ses der efter praksis bl.a. på ejendommens karakter og ekspropriationsindgrebets arealmæssige intensitet. Bestemmelsen kan således anvendes i forbindelse med forskellige typer af ejendomme, f.eks. rene boligejendomme, landbrugsejendomme med eller uden beboelse eller andre erhvervsejendomme med eller uden beboelse. Når det skal vurderes, om ejendommen kan udnyttes på en rimelig måde, tages der som hovedregel udgangspunkt i den aktuelle anvendelse og de aktuelle forhold på ekspropriationstidspunktet, ligesom der skal være årsagsforbindelse mellem ekspropriationen og den manglende mulighed for udnyttelse af restejendommen.

Vedrører ekspropriationen en ejendom med beboelse, og nødvendiggør anlæggets gennemførelse, at beboelsesbygningerne skal fjernes, giver det normalt sig selv, at ejendommen må overtages i sin helhed. Hvis beboelsen imidlertid teknisk set kan bevares, og ejeren således har mulighed for at blive boende på ejendommen, men ikke ønsker dette på grund af den påvirkning af beboelsen eller restejendommen i øvrigt, som det nye eller ændrede anlæg medfører, opstår spørgsmålet om, hvorvidt andre forhold end selve arealafståelsen kan indgå i vurderingen af, om ejeren kan kræve ejendommen overtaget i sin helhed.

Efter praksis vil en stillingtagen til ejerens eventuelle krav om erstatning for værdiforringelse som følge af f.eks. støj fra det nye anlæg normalt enten blive udsat efter den gældende ekspropriationsproceslovs § 18 til efter det pågældende anlægs færdiggørelse og ibrugtagning, eller ejeren vil blive henvist til at rejse kravet om erstatning inden for en frist på 1 år efter anlæggets færdiggørelse efter den gældende ekspropriationsproceslovs § 21.

2.1.1.2. Fremrykket overtagelse

2.1.1.2.1. Lov om offentlige veje m.v. (vejloven)

Efter bestemmelsen i vejlovens § 45, stk. 1, kan by-, land- og transportministeren efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statsvejsanlæg eller ændring af bestående statsvejsanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Ifølge bestemmelsen skal tre betingelser være opfyldt, for at en ejer har krav på at få sin ejendom overtaget før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer.

For det første skal ejendommen ifølge bestemmelsens ordlyd være særligt indgribende berørt af projekterings- eller anlægsaktiviteten. Hermed sigtes ifølge bemærkningerne til forslaget til bestemmelsen i lovforslag L 20 af 8. oktober 2014, jf. Folketingstidende 2014-15, 1. samling, tillæg A, L 20 som fremsat, side 55, til en situation, hvor der vurderes at

være en betydelig risiko for, at den pågældende ejendom senere bliver totaleksproprieret. Det er ifølge bemærkningerne ikke et krav, at det forventes, at ejendommen vil skulle totaleksproprieres. Det vil derfor kunne komme på tale, hvis de øvrige betingelser er opfyldt, at staten overtager en ejendom, selv om ejendommen kun delvist forventes eksproprieret.

Det samme gælder, hvis ejeren påføres væsentlige ulemper i forbindelse med aktivitetens gennemførelse. Det indebærer, at den forventede delvise ekspropriation eller de ulemper, som aktiviteten indebærer, skal have et betydeligt omfang. Betingelsen om, at en ejendom skal være særligt indgribende berørt af den projekterings- eller anlægsaktivitet, der begrunder anmodningen om fremrykket overtagelse, er i gældende taksations- og retspraksis blevet fortolket således, at der skal være udsigt til, at ejendommen enten vil blive forlangt totaleksproprieret af anlægsmyndigheden eller vil kunne forlanges overtaget i sin helhed af ejeren i forbindelse med de ordinære ekspropriationer til gennemførelsen af det pågældende anlæg. Bedømmelsen skal foretages ud fra den viden, der foreligger om, hvordan projektet må forventes at påvirke ejendommen, på tidspunktet for anmodningens fremsættelse.

For det andet skal der ifølge bestemmelsens ordlyd foreligge et særligt tilfælde. Som eksempler på »særlige tilfælde« nævnes i bemærkningerne, at en fremrykket overtagelse kan afværge væsentlige økonomiske konsekvenser, f.eks. hvis en erhvervsvirksomhed lider et betydeligt indtægststab, hvis der ikke sker overtagelse før de ordinære ekspropriationer. Et andet særligt tilfælde kan være, hvis ejeren har særlige personlige årsager til at ønske ejendommen overtaget før tidspunktet for den ordinære ekspropriation. Særlige personlige årsager kan f.eks. være sygdom, alder, familieførelse eller andre sociale årsager. Forventede ændringer i ejendomspriserne kan ikke i sig selv anses for at udgøre en væsentlig økonomisk konsekvens.

For det tredje er det efter bestemmelsen et krav, at ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår. Dette vil ejeren ifølge bemærkningerne til bestemmelsen kunne dokumentere f.eks. ved erklæring fra en ejendomsmægler.

By-, land- og transportministerens beføjelse til efter anmodning fra ejeren at overtage ejendommen er delegeret til Vejdirektoratet, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 845 af 25. juni 2025 om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser.

Bestemmelsen om, at der efter anmodning fra ejeren kan ske overtagelse inden tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, kan efter bemærkningerne til bestemmelsen, anvendes, når et vejprojekt har en sådan fast karakter, at det konkret vurderes, at projektet vil blive gennemført (såkaldt fornøden fasthed).

Der skal i den forbindelse ifølge bemærkningerne til bestemmelsen foretages en konkret afvejning af to overordnede hensyn. På den ene side skal der tages hensyn til, at der ikke overtages et stort antal ejendomme til et projekt, der muligvis ikke bliver gennemført. På den anden side skal der tages hensyn til behovet for så tidligt som muligt i

planlægningsprocessen omkring nye eller ændrede statslige vejanlæg at kunne hjælpe lodsejere, der på grund af indtrufne særlige personlige forhold får behov for at afhænde ejendommen til en pris, der svarer til prisen i almindelig fri handel uden vejplanerne. Særlige personlige forhold kan som nævnt ovenfor eksempelvis være sygdom, alder, familieførelse eller andre sociale årsager.

Det er by-, land- og transportministeren, der konkret vurderer, om et projekt har en sådan fast karakter, at anmodninger om fremrykket overtagelse kan realitetsbehandles.

Dette kan ifølge bemærkningerne ske, når der på grundlag af en VVM-redegørelse (miljøkonsekvensvurdering) er truffet beslutning om, at et nyt vejanlæg eller ændringer af et bestående vejanlæg fortsat skal indgå i den statslige vejplanlægning. Bestemmelsen vil også kunne anvendes, hvis der er truffet beslutning om gennemførelse af et anlægsprojekt i forbindelse med en politisk aftale, eller hvis det ved en sådan aftale er besluttet, at der skal arbejdes videre med en bestemt linjeføring.

2.1.1.2.2. Jernbaneloven

Jernbanelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., indeholder en bestemmelse svarende til vejlovens § 45, jf. ovenfor under pkt. 2.1.2.1., hvorefter by-, land- og transportministeren efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde kan overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statslige baneanlæg eller ændring af eksisterende statslige baneanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Bestemmelsens ordlyd og bemærkningerne til bestemmelsen, jf. lovforslag L 162 af 11. marts 2015, jf. Folketingstidende 2014-15, 1. samling, tillæg A, L 20 som fremsat, side 50, svarer til ordlyden af vejlovens § 45, stk. 1, og bemærkningerne til denne bestemmelse. Der henvises derfor til pkt. 2.1.1.2.1. ovenfor.

By-, land- og transportministerens beføjelse efter bestemmelsen er delegeret til Banedanmark, jf. § 15, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 855 af 19. juni 2023 om Banedanmarks opgaver og beføjelser, som ændret ved bekendtgørelse nr. 289 af 19. marts 2025.

2.1.1.2.3. Klageadgang

Afslår by-, land- og transportministeren, eller den anlægsmyndighed, som ved delegation er bemyndiget til at administrere bestemmelsen, ejerens anmodning om fremrykket overtagelse efter vejloven eller jernbaneloven, eller kan der ikke opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til behandling ved ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til den gældende ekspropriationsproceslov.

Ændrer en ekspropriationskommission et afslag på en anmodning om fremrykket overtagelse til en imødekommelse af anmodningen, følger det af den gældende ekspropriationsproceslovs almindelige klage regler, at en sådan afgørelse

af anlægsmyndigheden kan påklages til taksationskommissionen. Stadfæster taksationskommissionen herefter ekspropriationskommissionens afgørelse om, at der skal ske fremrykket overtagelse, kan afgørelsen indbringes for domstolene af anlægsmyndigheden.

2.1.2. By-, Land- og Transportministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.1.2.1. Overtagelse af hele ejendomme ved de ordinære ekspropriationer

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.1.1., kan en ejer under visse betingelser kræve en påtænkt delekspropriation af en fast ejendom ved de ordinære ekspropriationer udvidet, således at anlægsmyndigheden skal overtage hele ejendommen. Det kan ske, hvis arealafståelsen medfører, at den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller således beskaffen, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på en rimelig måde. Reglerne herom findes i § 16 i den gældende ekspropriationsproceslov og i § 104 i den gældende vejlov. Bestemmelserne foreslås i det samtidig fremsatte forslag til ny ekspropriationsproceslov videreført som ekspropriationsproceslovens § 3.

For at forbedre berørte ejendomsejeres retsstilling finder By-, Land- og Transportministeriet, at muligheden for, at en ejendom kan overtages i sin helhed efter anmodning fra en berørt ejer, bør udvides, så der i videre omfang end i dag kan tages hensyn til de gener m.v., som et statsligt vej- eller jernbaneanlæg vil påføre en ejendom og dens beboere.

Det foreslås derfor at ændre vej- og jernbanelovens bestemmelser om overtagelse af hele ejendomme under ekspropriationsprocessen (de ordinære ekspropriationer). Forslaget vil indebære, at der ved bedømmelsen af, om en ejendom kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på en rimelig måde, ud over arealafståelsen i videre omfang end i dag vil skulle inddrages andre forhold end den nødvendige arealafståelse i vurderingen af, hvorvidt hele ejendommen skal overtages. Der vil således ud over de forhold, der er nævnt i den foreslåede ekspropriationsproceslovs § 3, også skulle vurderes, om ejendommen vil blive særligt indgribende berørt af gener, herunder eksempelvis støjgener, vibrationer og såkaldt dominans (det forhold, at et anlægsprojekt bliver så dominerende eller har en så væsentlig negativ indvirkning på ejendommen, at det kan begrunde ekspropriation), som det kommende anlæg vil medføre for en beboelse på den pågældende ejendom, og størrelsen af det samlede værditab, som anlægget skønnes at medføre for den tilbageblivende ejendom.

Det vil skulle bero på en konkret vurdering, om en arealafståelse enten alene eller i kombination med de forventede gener fra det kommende anlæg og allerede eksisterende anlæg har en sådan intensitet, at det kan begrunde overtagelse af en ejendom i dennes helhed. I vurderingen kan bl.a. indgå et skøn over det værditab, som en delekspropriation i kombination med de forventede gener, vil have for restejendom-

men. Et værditab, som skal kunne begrunde overtagelse af hele ejendommen, vil skulle være væsentligt. Værdien skal vurderes efter en eventuel jordfordeling.

Der vil skulle foretages en samlet vurdering af de skønnede konsekvenser vedrørende den pågældende ejendom. Som eksempel på et forhold, der kan indgå i denne samlede vurdering, kan nævnes et værditab på 25 pct. af ejendommens samlede værdi uden det påtænkte anlæg. Et andet eksempel kan være forventede væsentlige støjgener som følge af det påtænkte anlæg, herunder også yderligere gener for så vidt angår allerede støjramte ejendomme. Det vil være op til de myndigheder, der behandler sager om overtagelse af hele ejendomme, dvs. anlægsmyndighederne, ekspropriationskommissioner, de taksationsklagenævn, der foreslås nedsat efter den foreslåede nye ekspropriationsproceslov, og domstolene, at foretage en samlet vurdering af, om en ejendom efter anmodning vil skulle overtages i sin helhed.

Ændringen vil også have betydning i sager om fremrykket overtagelse i forbindelse med statslige vej- og jernbaneanlæg, idet det samtidig foreslås, at bestemmelserne derom ændres, således at det afgørende for, om der kan ske fremrykket overtagelse er, om der er udsigt til, at ejendommen ved de ordinære ekspropriationer vil blive overtaget i sin helhed, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt. Det vil indebære, at der også i forbindelse med sager om fremrykket overtagelse i videre omfang end i dag vil skulle inddrages andre forhold end den nødvendige arealafståelse i vurderingen af, hvorvidt hele ejendommen skal overtages.

2.1.2.2. Fremrykket overtagelse

Som beskrevet under pkt. 2.1.1.2.1 og 2.1.1.2.2 kræver vejlovens § 45, stk. 1, og jernbanelovens § 33, stk. 1, at tre betingelser skal være opfyldt for, at en anmodning om fremrykket overtagelse i forbindelse med statslige vej- og jernbaneprojekter kan imødekommes. Ejendommen skal berøres særligt indgribende, der skal være tale om et særligt tilfælde, f.eks. sygdom hos ejeren, og ejendommen skal ikke kunne sælges på normale vilkår.

By-, Land- og Transportministeriet finder, at der ikke skal ske videreførelse af kravene om, at der skal være tale om et særligt tilfælde, og at ejendommen ikke skal kunne sælges på normale vilkår. I mange sager, hvor en anmodning om fremrykket overtagelse er blevet afslået, har disse betingelser ikke været afgørende, idet afslaget som oftest har været begrundet i, at ejendommen ikke har været særligt indgribende berørt. Det kan imidlertid ikke afvises, at de to betingelser kan have afholdt berørte borgere fra at anmode om fremrykket overtagelse. Ophævelsen af de to betingelser vil således kunne bidrage til at styrke berørte ejendomsejeres retssikkerhed.

Det foreslås, at det for fremtiden alene skal være afgørende for, at der kan ske fremrykket overtagelse, at ejendommen berøres særligt indgribende.

Det foreslås på den baggrund, at vejlovens § 45, stk. 1,

og jernbanelovens § 33, stk. 1, ændres, således at det i overensstemmelse med gældende praksis på området fastsættes, at der kan ske fremrykket overtagelse, hvis der er udsigt til, at ejendommen ved de ordinære ekspropriationer vil blive overtaget i sin helhed, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt. Dette vil således efter forslaget være den eneste betingelse, der vil skulle være opfyldt for, at en ejers anmodning om fremrykket overtagelse kan imødekommes.

Som følge af den i pkt. 2.1.2.1. beskrevne udvidelse af pligt til efter anmodning fra ejeren at overtage af hele ejendomme ved de ordinære ekspropriationer vil adgangen til at imødekomme anmodninger om fremrykket overtagelse dermed også blive udvidet.

Det er i dag, som beskrevet i pkt. 2.1.1.2.1. og 2.1.1.2.2., en forudsætning for, at sager om fremrykket overtagelse i forbindelse med statslige vej- og jernbaneprojekter overhovedet kan behandles, at det pågældende projekt har en sådan fast karakter, at det vurderes, at projektet vil blive gennemført. Projektet skal have det, der kaldes fornøden fasthed. Hvorvidt det er tilfældet, beror på en administrativ vurdering, der foretages af by-, land- og transportministeren.

By-, Land- og Transportministeriet finder, at det vil være mere hensigtsmæssigt, at det beror på en politisk beslutning at igangsætte behandlingen af sager om fremrykket overtagelse. Dette vil gøre det muligt at igangsætte sagsbehandlingen på et tidligere tidspunkt end i dag, og f.eks. uanset om der på dette tidspunkt måtte være flere linjeføringer i spil.

Det foreslås, at der skal foreligge en konkret bevillingsmæssig hjemmel til at afholde udgifter til overtagelse af ejendomme i forbindelse med det konkrete projekt. Det vil dermed være Folketinget – i praksis Folketingets Finansudvalg – der beslutter, om og i hvilken periode borgere og virksomheder (ejere) kan anmode om fremrykket overtagelse i forbindelse med et konkret projekt, og dette vil som nævnt kunne ske på et tidligere tidspunkt end i dag.

2.1.2.3. Klageadgang

Som det fremgår ovenfor, er formålet med bestemmelserne i vej- og jernbaneloven om muligheden for at anmode om fremrykket overtagelse at undgå stavnsbinding af ejere, der har udsigt til, at deres ejendom senere vil blive overtaget i sin helhed i forbindelse med det pågældende anlæg.

By-, Land- og Transportministeriet finder, at usikkerheden for en ejer, som har fået medhold i, at den pågældendes ejendom skal overtages, skal begrænses mest muligt.

Det foreslås derfor, at en ekspropriationskommissions afgørelse om imødekommelse af en anmodning om fremrykket overtagelse kun i særlige tilfælde kan påklages til et taksationsklagenævn af anlægsmyndigheden, og at en taksationsklagenævnsafgørelse ligeledes kun i særlige tilfælde skal kunne indbringes for domstolene af anlægsmyndigheden. Det foreslås, at beslutning om, at en afgørelse, der er til fordel for en ejer, skal indbringes for taksationsklagenævnet eller domstolene, skal træffes af by-, land- og transportmini-

steren, og det er i den forbindelse forudsat, at beføjelsen til at træffe en sådan beslutning ikke vil skulle kunne delegeres til en underordnet myndighed.

Forslaget vil indebære, at en afgørelse, der er til gunst for ejeren, der ønsker sin ejendom overtaget i sin helhed, som det klare udgangspunkt ikke vil kunne påklages eller indbringes for domstolene på initiativ af anlægsmyndigheden (f.eks. Vejdirektoratet). Herved vil det kunne sikres, at den periode, hvori ejeren befinder sig i usikkerhed, ikke forlænges unødigt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 6, og § 2, nr. 9, og bemærkningerne hertil.

2.2. Konsekvensændringer

Lovforslaget indeholder forslag til konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte forslag til ny ekspropriationsproceslov, hvorved de ekspropriationsprocesregler, der i dag findes i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom og vejloven, foreslås samlet i én ny lov - ekspropriationsprocesloven.

En lang række bestemmelser i andre love på såvel by-, land- og transportministerens som andre ressortministres områder indeholder henvisninger til de gældende regelsæt om ekspropriations- og taksationsproces, og disse henvisninger skal – som følge af vedtagelsen af en ny og samlet ekspropriationsproceslov – konsekvensændres.

I nærværende lovforslag foreslås de fornødne konsekvensændringer i sådanne bestemmelser i 77 love.

I visse af de love, der henviser til ekspropriationsprocesregler i vejlovgivningen, er der tale om henvisninger til den lov om offentlige veje, der var gældende før den nugældende lov om offentlige veje m.v. Disse henvisninger foreslås ligeledes konsekvensrettet, så der sker henvisning til de relevante bestemmelser i forslaget til ny ekspropriationsproceslov.

Vejlovens § 99 giver under nærmere angivne betingelser vejmyndighederne adgang til en privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer med henblik på at foretage undersøgelser og projektering af nye vejanlæg eller ændring af eksisterende vejanlæg samt klimarelaterede afværgeforanstaltninger. Efter bestemmelsen kan vejmyndighederne under samme betingelser lade foretage arkæologiske forundersøgelser.

Det følger af vejlovens § 103, stk. 1, at erstatning for ekspropriation, med hjemmel i vejlovens § 96 og de forberedende undersøgelser, der er nævnt i § 99, fastsættes efter de almindelige erstatningsregler. En eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, skal efter bestemmelsens stk. 2 fradrages erstatningen, og erstatningen kan helt bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

De nævnte bestemmelser i vejlovens §§ 99 og 103 op-

retholdes i vejloven, og eksisterende henvisninger i anden lovgivning til disse bestemmelser foreslås som følge heraf ikke ændret.

By-, Land- og Transportministeriet forudsætter imidlertid, at bestemmelser om de forhold, der er reguleret i vejlovens §§ 99 og 103, ved lejlighed indarbejdes i de love, der indeholder hjemmel til det indgreb, der begrundes, at bestemmelserne finder anvendelse, således at reguleringen sker i sammenhæng med reguleringen af adgangen til at foretage det pågældende indgreb.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

By-, Land- og Transportministeriet vurderer, at lovforslagets ændringer af vejlovens og jernbanelovens bestemmelser, der vedrører lempeligere kriterier for borgeres mulighed for fremrykket overtagelse og ekspropriation, vil øge de statslige omkostninger til erstatningsudbetalinger ved fremtidige statslige vej- og jernbaneprojekter. Det skyldes, at flere ejendomme må forventes overtaget i deres helhed end efter de gældende regler – både i forbindelse med de ordinære ekspropriationer og ved fremrykket overtagelse. Det gør sig særligt gældende, fordi flere linjeføringer vil kunne være i spil.

De yderligere arealer, som staten måtte overtage som følge af regelændringerne, er arealer, der ikke skal anvendes til de pågældende projekter. Arealerne overtages til markedsprisen på overtagelsestidspunktet og vil skulle sælges igen, medmindre de kan anvendes til andre statslige formål. Hvorvidt et eventuelt salg samlet set vil indebære fortjeneste eller tab (herunder som følge af driftsomkostninger i den periode, hvor staten ejer de pågældende ejendomme), er usikkert, men By-, Land- og Transportministeriet vurderer, at der oftest vil blive tale om et tab.

Størrelsen af merudgifterne vurderes vanskelige at estimere. Merudgifter forbundet med forslaget vedrørende fremrykket overtagelse vil kunne estimeres mere præcist i forbindelse med, at Folketinget eventuelt måtte beslutte, at der kan iværksættes fremrykket overtagelse i forbindelse med et konkret projekt, hvorved bevilling hertil vil skulle afsættes og finansieres. Der vil på det tidspunkt være større klarhed om antallet af berørte ejendomme og dermed antallet af potentielle anmodninger om fremrykket overtagelse.

By-, Land- og Transportministeriet vurderer, at de samlede omkostninger til fremrykket overtagelse for kommende projekter i Infrastrukturplan 2035 kan blive i størrelsesordenen ca. 45-80 mio. kr. (2025-pl). Det bemærkes, at opgørelsen er forbundet med betydelig usikkerhed, da hvert projekt varierer i forhold til antal linjeføringer og arealbehov, og at tallet derfor alene bør bruges som et skøn over størrelsesordenen for eventuelle meromkostninger. En del af det skitserede omkostningsniveau vil under alle omstændigheder blive realiseret, da der vil blive foretaget fremrykkede ekspropriationer ved fremtidige projekter, selvom der ikke besluttet en ny tilgang til fremrykket overtagelse. Derfor er

det kun en delmængde af de skitserede ca. 45-80 mio. kr., der skønnes at udgøre en ny meromkostning.

Det bemærkes, at der vil være tale om meromkostninger, hvis der overtages arealer, der ikke skal anvendes til statslige formål, og efterfølgende frasalg – som forventet – giver et provenu, der er mindre end anskaffelsesomkostninger samt driftsomkostninger mv. Besluttet det at påbegynde fremrykket overtagelse ved et givent projekt, vil der samtidig skulle anvendes finansiering dertil, i udgangspunktet inden for den afsatte ramme for projektet, f.eks. ved tilpasninger af projekterne.

Det bemærkes tillige, at anlægs- og ekspropriationsmyndighederne efter omstændighederne vil skulle behandle flere sager om fremrykket overtagelse. Der vil endvidere være administrationsomkostninger forbundet med efterfølgende frasalg af arealer, som staten ikke skal anvende, hvilket kan medføre flere årsværk i staten. By-, Land- og Transportministeriet finder det ikke muligt at estimere administrationsomkostningerne hertil.

By-, Land- og Transportministeriet finder det endvidere ikke muligt at estimere eventuelle omkostninger knyttet til forslagene om, at afgørelser om fremrykket overtagelse, der er til gunst for ejeren, kun i særlige tilfælde skal kunne indbringes for et taksationsklagenævn eller domstolene. Disse forslag må dog må forventes samlet set at indebære en reduceret myndighedsopgave.

Eventuelle meromkostninger håndteres i Infrastrukturplan 2035 inden for de enkelte projekters økonomi, herunder ved at tilpasse projektet. Det bemærkes hertil, at budgetterne i en række projekter, der gennemføres i disse år, i forvejen har vist sig udfordret, som følge af et marked præget af markante prisstigninger og leveranceudfordringer. Fordyrelserne er i vidt omfang håndteret ved at tilpasse projekterne.

De nævnte forslag har ikke økonomiske konsekvenser for kommunerne, da forslagene alene vedrører statslige vej- og jernbaneprojekter.

Forslagene til konsekvensændringer som følge af forslaget til en ny ekspropriationsproceslov har ikke økonomiske konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslagets bestemmelser, der vedrører lempeligere kriterier for borgeres mulighed for fremrykket overtagelse og ekspropriation, indebærer, at to gældende betingelser for, at der kan ske fremrykket overtagelse af en ejendom, bortfalder. En virksomhed, som er ejendomsejer, vil således efter forslaget ikke længere skulle argumentere for, at der er tale om et særligt tilfælde, og at ejendommen ikke kan sælges på almindelige vilkår. Dette vil indebære en mindre administrativ lettelse.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslagets bestemmelser, der vedrører lempeligere krite-

rier for borgeres mulighed for fremrykket overtagelse og ekspropriation, indebærer, at to gældende betingelser for, at der kan ske fremrykket overtagelse af en ejendom, bortfalder. En ejendomsejer skal således efter forslaget ikke længere argumentere for, at der er tale om et særligt tilfælde, og at ejendommen ikke kan sælges på almindelige vilkår. Dette vil indebære en mindre administrativ lettelse.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Der er tale om en genfremsettelse af lovforslag nr. L 105, jf. Folketingstidende 2025-26 (1. samling), A, L 105, der blev fremsat den 4. februar 2026, men som bortfaldt som følge af folketingsvalget den 24. marts 2026. Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 13. oktober 2025 til den 17. november 2025 (35 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Arriva Danmark A/S, Bech-Bruun

Advokatpartnerselskab, COWI, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Erhverv, Dansk Jernbaneforbund, Dansk Transport og Logistik – DTL, Dansk Vejforening, Danske Havne, Danske Havnevirksomheder, Brancheforeningen, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Den Danske Landinspektørforening, DI Transport, Domsstolsstyrelsen, DSB, (Susanne Beyer Svendsen), DTU Transport, Energinet, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Freja Ejendomme, Fynbus, HjulmandKaptain, Horten Advokatpartnerselskab, Justitia, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns Universitet – Det Juridiske Fakultet, LE34, Kommissarius ved Statens Ekspropriationer i Jylland, Kommissarius ved Statens Ekspropriationer Øerne, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, LIFA Landinspektører, Lokaltog A/S, Metroselskabet I/S, Midtjyske Jernbaner, Midttrafik, Movia, Naviair, Mølbak Landinspektører, Nordjyske Jernbaner, Nordjyllands Trafikselskab, Plesner Advokatpartnerselskab, Poul Schmith/Kammeradvokaten, Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Nordjylland, Region Sjælland, Region Syddanmark, Sund & Bælt Holding A/S, Syddansk Universitet – Juridisk Institut, Sydtrafik, Trafikselskaberne i Danmark Kontaktperson: Lone Rasmussen, Udviklingsselskabet By & Havn I/S, Vestbanen A/S, Ålborg Universitet – Det Juridiske Institut, Aarhus Letbane I/S og Aarhus Universitet – Juridisk Institut.

Lovforslaget er inden fremsættelsen for Folketinget sendt i høring hos Færøernes landsstyre og Naalakkersuisut.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslagets § 1, nr. 4, 6 og 17, og § 2, nr. 3, 6 og 9, vil potentielt øge de statslige omkostninger til erstatningsudbetalinger ved fremtidige statslige vej- og jernbaneprojekter. For så vidt angår kommende projekter i Infrastrukturplan 2035 vurderer By-, Land- og Transportministeriet, at de samlede omkostninger til fremrykket overtagelse kan blive i størrelsesordenen 45-80 mio. kr. (2025-pl). Disse omkostninger vil blive tilvejebragt inden for de enkelte projekters økonomi, herunder ved at tilpasse projekterne.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslagets § 1, nr. 4, 6 og 17, og § 2, nr. 3, 6 og 9, vil indebære, at anlægs- og ekspropriationsmyndighederne efter omstændighederne vil skulle behandle flere sager om fremrykket overtagelse. Der vil endvidere være administrationsomkostninger forbundet med efterfølgende frasalg af arealer, som staten ikke skal anvende, hvilket kan medføre flere årsværk i staten. By-, Land- og Transportmini-

		steriet vurderer det ikke muligt at estimere administrationsomkostningerne hertil.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Mindre administrative lettelse som følge af ophævelse af to af de gældende betingelser for fremrykket overtagelse.	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Mindre administrative lettelse som følge af ophævelse af to af de gældende betingelser for fremrykket overtagelse.	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1-3

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Vejlovens § 45 vedrører fremrykket overtagelse af ejendomme i forbindelse med statslige vejprojekter på et tidspunkt forud for de ordinære ekspropriationer – såkaldt fremrykket overtagelse.

Efter vejlovens § 45, stk. 1, kan by-, land- og transportministeren efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statsvejsanlæg eller ændring af bestående statsvejsanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Efter bestemmelsen skal tre betingelser således være opfyldt: Der skal 1) være tale om et særligt tilfælde, 2) ejen-

dommen skal berøres særligt indgribende, og 3) ejendommen må ikke kunne afhændes på normale vilkår.

Det foreslås i § 45, stk. 1, at by-, land- og transportministeren efter anmodning fra ejeren før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer i forbindelse med statslige vejanlæg kan overtage en ejendom, når der er udsigt til, at ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt, jf. § 98, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det alene vil være en betingelse for, at by-, land- og transportministeren efter ejerens anmodning kan overtage en ejendom ved fremrykket overtagelse, at der er udsigt til, at ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer – enten fordi hele ejendommens areal skal anvendes som led i gennemførelsen af vejanlægget, eller fordi ejendommen i øvrigt vurderes at blive særligt indgribende berørt.

Det vil således efter forslaget ikke længere være en betingelse, at der er tale om et særligt tilfælde, ligesom det heller ikke vil være en betingelse, at ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Vurderingen af, om ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer, vil skulle ske på baggrund af de foreslåede regler i den foreslåede bestemmelse i vejlovens § 98, stk. 4, jf. nærværende lovforslags § 1, nr. 17, og bemærkningerne til denne bestemmelse, hvortil der henvises. Det skal dog fremhæves i denne forbindelse, at det foreslåede vil indebære, at der ved de ordinære ekspropriationer til statslige anlæg i videre omfang end i dag vil skulle inddrages andre forhold end den nødvendige arealafståelse i vurderingen af, hvorvidt hele ejendommen efter ejerens anmodning skal overtages.

Det foreslåede § 45, stk. 1, hvor der indsættes en reference

til den foreslåede indsættelse af bestemmelsen i vejlovens § 98, stk. 4, vil indebære, at der også i sager om fremrykket overtagelse i videre omfang end i dag vil skulle inddrages andre forhold end den nødvendige arealafståelse i vurderingen af, hvorvidt hele ejendommen skal overtages.

Afgørelse om fremrykket overtagelse vil efter den foreslåede bestemmelse i første instans skulle træffes af by-, land- og transportministeren på samme måde som efter de gældende regler.

By-, land- og transportministeren vil efter de almindeligt gældende forvaltningsretlige regler – som det er sket i dag – kunne delegere sin afgørelseskompetence til en underordnet myndighed på ministerområdet.

Det bemærkes, at den foreslåede ændring af § 45, stk. 1 – forudsat at betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, jf. forslaget til en ny § 45, stk. 5, i vejloven (forslagets § 1, nr. 6), om krav om bevillingsmæssig hjemmel – vil finde anvendelse uanset at der i lovgivningen om det pågældende anlæg måtte være fastsat særlige bestemmelser om fremrykket overtagelse.

Til nr. 5

Det følger af vejlovens § 45, stk. 1, at by-, land- og transportministeren efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde kan overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statsvejsanlæg eller ændring af bestående statsvejsanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Det følger af vejlovens § 45, stk. 2, at hvis by-, land- og transportministeren afslår ejerens anmodning efter stk. 1, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og takstationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Det følger endvidere af § 45, stk. 3, at ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 2 finder vejlovens § 103 anvendelse.

Det beror på en fejl, at bestemmelsen i vejlovens § 45, stk. 3, ikke også henviser til § 45, stk. 1, der også indeholder bestemmelser om erstatningsfastsættelse. I praksis finder vejlovens § 103 også anvendelse ved erstatningsfastsættelse efter vejlovens § 45, stk. 1.

Det foreslås, i § 45, stk. 3, at ændre »efter stk. 2« til »efter stk. 1 og 2«.

Det foreslåede vil indebære, at det udtrykkeligt fastsættes, at vejlovens § 103 finder anvendelse ved erstatningsfastsættelse efter vejlovens § 45, stk. 1 og 2.

Bestemmelsens ordlyd vil dermed blive bragt i overensstemmelse med gældende praksis.

Derudover er der tale om en konsekvensændring, jf. pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det foreslås, at det i vejlovens § 45, stk. 4, som noget nyt fastsættes, at realitetsbehandling af anmodninger efter § 45, stk. 1, om fremrykket overtagelse alene kan ske, hvis der foreligger konkret bevillingsmæssig hjemmel til afholdelse af udgifter til overtagelse af ejendomme i forbindelse med det pågældende anlæg.

Det vil indebære, at fremrykket overtagelse vil kunne ske tidligere end i dag, da det vil være en politisk beslutning, hvornår ejere vil kunne anmode om fremrykket overtagelse i forbindelse med et konkret projekt. Det forudsættes, at dette tidligst kan ske samtidig med afsættelsen af midler til at gennemføre en miljøkonsekvensundersøgelse af det pågældende projekt.

Forslaget indebærer, at det vil være en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om fremrykket overtagelse i forbindelse med et konkret anlæg, at der foreligger en konkret bevillingsmæssig hjemmel til at afholde udgifter til fremrykket overtagelse i forbindelse med det konkrete projekt.

Det vil dermed være Folketinget, der vil skulle beslutte, fra hvornår og i hvilken periode borgerne kan anmode om fremrykket overtagelse i forbindelse med et konkret projekt. Den bevillingsmæssige hjemmel vil kunne tilvejebringes ved finanslov eller ved Folketingets Finansudvalgs tiltrædelse af en bevillingsansøgning (aktstykke).

Det vil i medfør af den foreslåede bestemmelse bl.a. kunne besluttes at igangsætte behandlingen af sager om fremrykket overtagelse, selv om flere linjeføringer er i spil, uanset at dette vil betyde, at der overtages ejendomme, som staten ikke vil have brug for i forbindelse med gennemførelsen af det pågældende projekt.

Ændres planerne vedrørende et projekt, og skal der på den baggrund ske udvidelse eller indskrænkning af muligheden for at gennemføre fremrykkede overtagelser, vil der skulle tilvejebringes en ny eller ændret bevillingsmæssig hjemmel.

Indførelsen af denne ordning, hvor det vil være op til en politisk beslutning, fra hvornår og i hvilken periode der kan behandles anmodninger om fremrykket overtagelse, vil erstatte det gældende kriterium om »fornøden fasthed« for det pågældende anlægsprojekt, som i dag vurderes administrativt af by-, land- og transportministeren.

Det foreslås i vejlovens § 45, stk. 5, som noget nyt fastsat, at anlægsmyndigheden kun i særlige tilfælde kan indbringe en afgørelse om, at en ejendom skal overtages efter bestemmelsens stk. 1, for en administrativ klageinstans eller domstolene, og at beslutning herom træffes af by-, land- og transportministeren.

Det er forudsat, at by-, land- og transportministeren ikke

kan delegere sin beslutningskompetence til en underordnet myndighed.

At en sag alene vil kunne påklages eller indbringes for domstolene i særlige tilfælde, indebærer, at der skal være tale om en principiel sag. Det vil således ikke være tilstrækkeligt til at begrunde en klage, at den myndighed, der har truffet afgørelsen, i det konkrete tilfælde har afvejet fra gældende praksis i mindre omfang, uden at der dermed er tale om en principielt forkert eller i øvrigt åbenbart urigtig retsanvendelse, f.eks. ved at fastsætte en overtagelsessum, der i mindre grad afviger fra gældende praksis i det pågældende område.

Bestemmelsen om begrænsning af klageadgangen er alene møntet på anlægsmyndighederne. Bestemmelsen vil således ikke begrænse en ejers mulighed for at indbringe afgørelser, der går ejeren imod, for anden administrativ myndighed eller domstolene.

I tilfælde, hvor kompetencen til at træffe afgørelse om fremrykket overtagelse delegeres til en underordnet myndighed, vil denne myndighed ikke kunne indbringe afgørelser, der er til gunst for ejeren, uden by-, land- og transportministerens godkendelse.

Til nr. 7-13

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Overskriften til kapitel 10 i vejloven er »Ekspropriation og taksation«. Overskriften afspejler, at kapitel 10 indeholder materielle hjemler for vejmyndigheden til at foretage ekspropriation, regler om taksation og regler vedrørende processen forbundet med behandling af sager om ekspropriation og taksation.

Det foreslås, at *overskriften* til kapitel 10 i lov om offentlige veje m.v. nyaffattes således, at overskriften fremover vil være »Ekspropriation«.

Forslaget om at nyaffatte overskriften til kapitel 10 i vejloven skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 19, hvorved det foreslås, at §§ 100-102 og 104-123 i vejloven ophæves, hvilket vil indebære, at reglerne om ekspropriationsproces og taksation vil udgå af kapitel 10, hvorimod de materielle hjemler for vejmyndigheden til at foretage ekspropriation opretholdes i lovens kapitel 10.

Den foreslåede overskrift vil således tage højde for, at vejlovens kapitel 10 ikke vil indeholde regler om ekspropriationsprocessen og taksation.

Til nr. 15

Overskriften for § 94 i vejloven er »Ekspropriationsmyndigheder«.

Det foreslås, at *overskriften* for § 94 i lov om offentlige veje m.v. nyaffattes således, at overskriften fremover vil være »Ekspropriationens gennemførelse«.

Den foreslåede overskrift skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 16 og 19, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 16

Det følger af § 94 i vejloven, at ekspropriation til kommunale vejanlæg sker efter reglerne i lovens kapitel 10. Det følger af stk. 2, at by-, land- og transportministeren efter en vejmyndigheds begæring kan tillade, at ekspropriation til kommunale vejanlæg sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Det følger endvidere af § 95 i vejloven, at ekspropriation til statslige vejanlæg sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Det følger af stk. 2, at by-, land- og transportministeren kan bestemme, at ekspropriation til statsveje skal ske ved kommunal foranstaltning efter reglerne i lovens kapitel 10.

Det foreslås at nyaffatte § 94 i vejloven således, at ekspropriation efter vejloven gennemføres efter reglerne i ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med, at der med det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven foreslås at samle de processuelle regler for ekspropriationer i vejloven og lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom i en samlet ekspropriationsproceslov.

Nyaffattelsen tager på den baggrund sigte på at bringe § 94 i vejloven i overensstemmelse med det samtidig fremsatte lovforslag til en ny ekspropriationsproceslov.

Det foreslås derudover, at § 95 i vejloven nyaffattes således, at ekspropriation til statslige vejanlæg gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission, og at ekspropriation til kommunale vejanlæg gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ekspropriation til statslige vejanlæg vil skulle behandles efter afsnit II i den samtidig foreslåede ekspropriationsproceslov, og at ekspropriation til kommunale vejanlæg vil skulle behandles efter afsnit III.

Den foreslåede nyaffattelse vil indebære, at § 95 i vejloven

bringes i overensstemmelse med det samtidig fremsatte lovforslag til en ny ekspropriationsproceslov.

De foreslåede bestemmelser indeholder derudover en videreførelse af gældende ret.

Til nr. 17

Efter den gældende ekspropriationsproceslovs § 16 og vejlovens § 104 kan en ejer af en ejendom under visse betingelser kræve, at anlægsmyndigheden ved de ordinære ekspropriationer overtager hele vedkommendes ejendom, uanset at kun en del af denne er nødvendig for gennemførelsen af det pågældende anlæg.

Bestemmelserne foreslås i det samtidig fremsatte forslag til ekspropriationsprocesloven samlet i den foreslåede ekspropriationsproceslovs § 3.

Ifølge forslaget til ekspropriationsproceslovens § 3 vil en ejer af en ejendom ved de ordinære ekspropriationer kunne kræve, at hele ejendommen overtages af anlægsmyndigheden, hvis afståelse af en del af ejendommen medfører, at den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på rimelig måde.

Det foreslås i vejlovens § 98, stk. 4, som noget nyt, at ved ekspropriation til statslige vejanlæg skal en ejendom overtages i sin helhed efter anmodning fra ejeren, hvis ejendommen samlet set vurderes at blive særligt indgribende berørt, herunder som følge af gener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, på grund af det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen, eller fordi den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på en rimelig måde.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det i forhold til ejendomme, der i forbindelse med de ordinære ekspropriationer, står til at blive deleksproprieret (dvs. hvor blot en del af ejendommens areal er nødvendigt til gennemførelsen af anlægsprojektet), efter anmodning fra ejeren skal vurderes, om ejendommen samlet set vurderes at blive særligt indgribende berørt.

En ejendom kan både være særligt indgribende berørt som følge af gener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, på grund af det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen, eller fordi den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på rimelig måde. Vurderes dette at være tilfældet, skal ejendommen efter ejerens anmodning overtages af anlægsmyndigheden i sin helhed.

Gener kan eksempelvis være støjgener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, og det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen. Som andre gener end støj, der vil kunne indgå i vurderingen, kan nævnes vibratio-

ner og såkaldt dominans (det forhold, at et anlægsprojekt bliver så dominerende eller har en så væsentlig negativ indvirkning på ejendommen, at det kan begrunde ekspropriation).

Det vil skulle bero på en konkret vurdering, om en arealafståelse enten alene eller i kombination med de forventede gener fra det kommende anlæg har en sådan intensitet, at det kan begrunde overtagelse af en ejendom i dens helhed. I vurderingen kan bl.a. indgå et skøn over det værditab, som en delekspropriation i kombination med de forventede nabo-retlige gener vil have for restejendommen.

Et værditab, som skal kunne begrunde overtagelse af hele ejendommen, vil skulle være væsentligt. Værdien skal vurderes efter en eventuel jordfordeling.

Der vil skulle foretages en samlet vurdering af de skønnede konsekvenser vedrørende den pågældende ejendom. Som eksempel på et forhold, der kan indgå i denne samlede vurdering, kan nævnes et værditab på 25 pct. af ejendommens samlede værdi uden det påtænkte anlæg. Et andet eksempel kan være forventede væsentlige støjgener som følge af det påtænkte anlæg, herunder også yderligere gener for så vidt angår allerede støjramte ejendomme. Det vil være op til de myndigheder, der behandler sager om overtagelse af hele ejendomme, dvs. anlægsmyndighederne, ekspropriationskommissioner, de taksationsklagenævn, der foreslås nedsat efter den foreslåede nye ekspropriationsproceslov, og domstolene, at foretage en samlet vurdering af, om en ejendom efter anmodning vil skulle overtages i sin helhed.

Ændringen vil også få betydning i sager om fremrykket overtagelse i forbindelse med statslige vejanlæg, idet det samtidig foreslås, at bestemmelserne derom i vejlovens § 45, stk. 1, ændres, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne til denne bestemmelse, således at det afgørende for, om der kan ske fremrykket overtagelse er, om der er udsigt til, at ejendommen ved de ordinære ekspropriationer vil blive overtaget i sin helhed, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt, jf. den foreslåede § 98, stk. 4. Det vil indebære, at der også i forbindelse med sager om fremrykket overtagelse i videre omfang end i dag vil skulle inddrages andre forhold end den nødvendige arealafståelse i vurderingen af, hvorvidt hele ejendommen skal overtages.

Til nr. 18-21

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter den gældende ekspropriationsproceslovs § 16 kan en ejer af en ejendom under visse betingelser kræve, at anlægsmyndigheden ved de ordinære ekspropriationer overtager hele vedkommendes ejendom, uanset at kun en del af denne er nødvendig for gennemførelsen af det pågældende anlæg.

Bestemmelsen foreslås i det samtidig fremsatte forslag til ekspropriationsprocesloven videreført i den foreslåede ekspropriationsproceslovs § 3.

Ifølge forslaget til ekspropriationsproceslovens § 3 vil en ejer af en ejendom ved de ordinære ekspropriationer kunne kræve, at hele ejendommen overtages af anlægsmyndigheden, hvis afståelse af en del ejendommen medfører, at den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på rimelig måde.

Det foreslås i jernbanelovens § 30, stk. 6, som noget nyt, at ved ekspropriation til statslige jernbaneanlæg skal en ejendom overtages i sin helhed efter anmodning fra ejeren, hvis ejendommen samlet set vurderes at blive særligt indgribende berørt, herunder som følge af gener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, på grund af det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen, eller fordi den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på en rimelig måde.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det i forhold til ejendomme, der i forbindelse med de ordinære ekspropriationer står til at blive deleksproprieret (dvs. hvor blot en del af ejendommens areal er nødvendigt til gennemførelsen af anlægsprojektet), efter anmodning fra ejeren skal vurderes, om ejendommen samlet set vurderes at blive særligt indgribende berørt.

En ejendom kan både være særligt indgribende berørt som følge af gener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, på grund af det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen, eller fordi den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig

ejendom eller udnyttes på rimelig måde. Vurderes dette at være tilfældet, skal ejendommen efter ejerens anmodning overtages af anlægsmyndigheden i sin helhed.

Gener kan eksempelvis være støjgener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, og det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen. Som andre gener end støj, der vil kunne indgå i vurderingen, kan nævnes vibrationer og såkaldt dominans (det forhold, at et anlægsprojekt bliver så dominerende eller har en så væsentlig negativ indvirkning på ejendommen, at det kan begrunde ekspropriation).

Det vil skulle bero på en konkret vurdering, om en arealafståelse enten alene eller i kombination med de forventede gener fra det kommende anlæg har en sådan intensitet, at det kan begrunde overtagelse af en ejendom i dens helhed. I vurderingen kan bl.a. indgå et skøn over det værditab, som en delekspropriation i kombination med de forventede nabo-retlige gener vil have for restejendommen.

Et værditab, som skal kunne begrunde overtagelse af hele ejendommen, vil skulle være væsentligt. Værdien skal vurderes efter en eventuel jordfordeling.

Der vil skulle foretages en samlet vurdering af de skønnede konsekvenser vedrørende den pågældende ejendom. Som eksempel på et forhold, der kan indgå i denne samlede vurdering, kan nævnes et værditab på 25 pct. af ejendommens samlede værdi uden det påtænkte anlæg. Et andet eksempel kan være forventede væsentlige støjgener som følge af det påtænkte anlæg, herunder også yderligere gener for så vidt angår allerede støjramte ejendomme. Det vil være op til de myndigheder, der behandler sager om overtagelse af hele ejendomme, dvs. anlægsmyndighederne, ekspropriationskommissioner, de taksationsklagenævn, der foreslås nedsat efter den foreslåede nye ekspropriationsproceslov, og domstolene, at foretage en samlet vurdering af, om en ejendom efter anmodning vil skulle overtages i sin helhed.

Ændringen vil også få betydning i sager om fremrykket overtagelse i forbindelse med statslige jernbaneanlæg, idet det samtidig foreslås, at bestemmelserne derom i jernbanelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., ændres, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne til denne bestemmelse, således at det afgørende for, om der kan ske fremrykket overtagelse er, om der er udsigt til, at ejendommen ved de ordinære ekspropriationer vil blive overtaget i sin helhed, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt, jf. den foreslåede § 30, stk. 6. Det vil indebære, at der også i forbindelse med sager om fremrykket overtagelse i videre omfang end i dag vil skulle inddrages andre forhold end den nødvendige arealafståelse i vurderingen af, hvorvidt hele ejendommen skal overtages.

Til nr. 4 og 5

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Jernbanelovens § 33 vedrører fremrykket overtagelse af ejendomme i forbindelse med statslige jernbaneprojekter på et tidspunkt forud for de ordinære ekspropriationer – såkaldt fremrykket overtagelse.

Efter jernbanelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., kan by-, land- og transportministeren efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statslige baneanlæg eller ændring af eksisterende statslige baneanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Efter bestemmelsen skal tre betingelser således være opfyldt: Der skal 1) være tale om et særligt tilfælde, 2) ejendommen skal berøres særligt indgribende, og 3) ejendommen må ikke kunne afhændes på normale vilkår.

Det foreslås i § 33, *stk. 1, 1. pkt.*, at formuleringen »i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statslige jernbaneanlæg eller ændring af bestående statslige jernbaneanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår« ændres til »før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer i forbindelse med statslige jernbaneanlæg overtage en ejendom, når der er udsigt til, at ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt, jf. § 30, stk. 6«.

Den foreslåede ændring vil indebære, at det alene vil være en betingelse for, at by-, land- og transportministeren efter ejerens anmodning kan overtage en ejendom ved fremrykket overtagelse, at der er udsigt til, at ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer – enten fordi hele ejendommens areal skal anvendes som led i gennemførelsen af jernbaneanlægget, eller fordi ejendommen i øvrigt vurderes at blive særligt indgribende berørt.

Det vil således efter forslaget ikke længere være en betingelse, at der er tale om et særligt tilfælde, ligesom det heller ikke vil være en betingelse, at ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Vurderingen af, om ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer, vil skulle ske på

baggrund af de foreslåede regler i den foreslåede bestemmelse i jernbanelovens § 30, stk. 6, jf. nærværende lovfor-
slags § 2, nr. 3, og bemærkningerne til denne bestemmelse, hvortil der henvises. Det skal dog fremhæves i denne forbindelse, at det foreslåede vil indebære, at der ved de ordinære ekspropriationer til statslige anlæg i videre omfang end i dag vil skulle inddrages andre forhold end den nødvendige arealafståelse i vurderingen af, hvorvidt hele ejendommen efter ejerens anmodning skal overtages.

Den foreslåede ændring af § 33, stk. 1, 1. pkt., hvorved der indsættes en reference til den foreslåede indsættelse af jernbanelovens § 30, stk. 6, vil indebære, at der også i sager om fremrykket overtagelse i videre omfang end i dag vil skulle inddrages andre forhold end den nødvendige arealafståelse i vurderingen af, hvorvidt hele ejendommen skal overtages.

Afgørelse om fremrykket overtagelse vil efter den foreslåede bestemmelse i første instans skulle træffes af by-, land- og transportministeren på samme måde som efter de gældende regler.

By-, land- og transportministeren vil efter de almindeligt gældende forvaltningsretlige regler – som det er sket i dag – kunne delegerer sin afgørelseskompetence til en underordnet myndighed på ministerområdet.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Det følger af jernbanelovens § 33, stk. 1, at by-, land- og transportministeren efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde kan overtage en ejendom, der berøres særlig indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statslige baneanlæg eller ændring af eksisterende statslige baneanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår. Ikke-statslige anlægsmyndigheder kan på samme betingelser som i 1. pkt. overtage en ejendom, idet anlægsmyndigheden afholder alle omkostningerne hertil.

Det følger af jernbanelovens § 33, stk. 2, at hvis by-, land- og transportministeren afslår ejerens anmodning efter stk. 1, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Det føl-

ger endvidere af § 33, stk. 3, at ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 2 finder vejlovens § 103 anvendelse.

Det beror på en fejl, at bestemmelsen i jernbaneloven ikke også henviser til § 33, stk. 1, der også indeholder bestemmelser om erstatningsfastsættelse. I praksis finder vejlovens § 103 også anvendelse ved erstatningsfastsættelse efter jernbanelovens § 33, stk. 1.

Det foreslås, at § 33, stk. 3, ændres, således at »stk. 2« ændres til »stk. 1 og 2«.

Dette vil indebære, at det udtrykkeligt fastsættes, at vejlovens § 103 finder anvendelse ved erstatningsfastsættelse efter jernbanelovens § 33, stk. 1 og 2.

Bestemmelsens ordlyd bringes dermed i overensstemmelse med gældende praksis.

Til nr. 9

Det foreslås, at det i jernbanelovens § 33, stk. 4, som noget nyt fastsættes, at realitetsbehandling af anmodninger efter § 33, stk. 1, 1. pkt., om fremrykket overtagelse, alene kan ske, hvis der foreligger konkret bevillingsmæssig hjemmel til afholdelse af udgifter til overtagelse af ejendomme i forbindelse med det pågældende anlæg.

Forslaget indebærer, at det vil være en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om fremrykket overtagelse i forbindelse med et konkret anlæg, at der foreligger en konkret bevillingsmæssig hjemmel til at afholde udgifter til fremrykket overtagelse i forbindelse med det konkrete projekt.

Det vil dermed være Folketinget, der vil skulle beslutte, fra hvornår og i hvilken periode borgerne kan anmode om fremrykket overtagelse i forbindelse med et konkret projekt. Den bevillingsmæssige hjemmel vil kunne tilvejebringes ved finanslov eller ved Folketingets Finansudvalgs tiltrædelse af en bevillingsansøgning (aktstykke).

Det vil i medfør af den foreslåede bestemmelse bl.a. kunne besluttes at igangsætte behandlingen af sager om fremrykket overtagelse, selv om flere linjeføringer er i spil, uanset at dette vil betyde, at der overtages ejendomme, som staten ikke vil have brug for i forbindelse med gennemførelsen af det pågældende projekt.

Ændres planerne vedrørende et projekt, og skal der på den baggrund ske udvidelse eller indskrænkning af muligheden for at gennemføre fremrykkede overtagelser, vil der skulle tilvejebringes en ny eller ændret bevillingsmæssig hjemmel.

Det foreslås i jernbanelovens § 33, stk. 5, som noget nyt fastsat, at anlægsmyndigheden kun i særlige tilfælde kan indbringe en afgørelse om, at en ejendom skal overtages efter bestemmelsens stk. 1, 1. pkt., for en administrativ klageinstans eller domstolene, og at beslutning herom træffes af by-, land- og transportministeren.

Det er forudsat, at by-, land- og transportministeren ikke

kan delegere sin beslutningskompetence til en underordnet myndighed.

At en sag alene vil kunne påklages eller indbringes for domstolene i særlige tilfælde, indebærer, at der skal være tale om en principiel sag. Det vil således ikke være tilstrækkeligt til at begrunde en klage, at den myndighed, der har truffet afgørelsen, i det konkrete tilfælde har afvejet fra gældende praksis i mindre omfang, uden at der dermed er tale om en principielt forkert eller i øvrigt åbenbart urigtig rets anvendelse, f.eks. ved at fastsætte en overtagelsessum, der i mindre grad afviger fra gældende praksis i det pågældende område.

Bestemmelsen om begrænsning af klageadgangen er alene møntet på anlægsmyndighederne. Bestemmelsen vil således ikke begrænse en ejers mulighed for at indbringe afgørelser, der går ejeren imod, for anden administrativ myndighed eller domstolene.

I tilfælde, hvor kompetencen til at træffe afgørelse om fremrykket overtagelse delegeres til en underordnet myndighed, vil denne myndighed ikke kunne indbringe afgørelser, der er til gunst for ejeren, for en administrativ klageinstans eller domstolene uden by-, land- og transportministerens godkendelse.

Til nr. 10

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Det er i jernbanelovens § 37, stk. 5, fastsat, at vejlovens § 103 finder anvendelse i forbindelse med erstatningsfastsættelse efter bestemmelsen i jernbanelovens § 37, stk. 4.

Det beror på en fejl, at bestemmelsen ikke udtrykkeligt vedrører al erstatningsfastsættelse efter § 37, hvilket den gør i praksis.

Det foreslås derfor, at ordene »efter stk. 4« udgår. Dermed vil bestemmelsen komme til at vedrøre hele § 37.

Forslaget indebærer, at bestemmelsens ordlyd bringes i overensstemmelse med gældende praksis.

Til nr. 12

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til §§ 3-33

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer i lovene vil indebære, at der sker henvisning til de korrekte bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 34

Til nr. 1-11

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer i lovene vil indebære, at der sker henvisning til de korrekte bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12 og 13

Det fremgår bl.a. af § 76, stk. 2, i lov om private fællesveje, at hvis kommunalbestyrelsen ikke selv har rejst spørgsmålet om vejens nedlæggelse eller omlægning og sagen indbringes for taksationsmyndighederne, jf. § 75, skal disse fordele de udgifter ved taksationsforretningerne, som kommunalbestyrelsen skal afholde efter § 111, stk. 2, i lov om offentlige veje.

Det fremgår af § 111, stk. 2, i lov om offentlige veje, at udgift til vederlag til formænd og sekretærer afholdes af staten. Alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed afholdes af vedkommende vejmyndighed.

Det foreslås i lov om private fællesveje § 76, stk. 2, 1. pkt., at »§ 111, stk. 2, i lov om offentlige veje« ændres til »stk. 3« og i § 76 som nyt stk. 3 at indsætte en bestemmelse om, at udgift til vederlag til formænd og sekretærer afholdes af staten. Alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed afholdes af vedkommende vejmyndighed.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig

fremsatte forslag om en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, i denne følgelov til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås at ophæve bl.a. § 111 i lov om offentlige veje.

Det foreslåede vil betyde, at hvis kommunalbestyrelsen ikke selv har rejst spørgsmålet om vejens nedlæggelse eller omlægning og sagen indbringes for taksationsmyndighederne, jf. § 75, vil disse skulle fordele de udgifter ved taksationsforretningerne, som kommunalbestyrelsen skal afholde efter lov om private fællesveje § 76, stk. 3. Efter § 76, stk. 3, i lov om private fællesveje vil udgift til vederlag til formænd og sekretærer skulle afholdes af staten. Alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed vil skulle afholdes af vedkommende vejmyndighed.

Det foreslåede vil indebære en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14 og 15

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer i lovene vil indebære, at der sker henvisning til de korrekte bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Det fremgår bl.a. af § 94, stk. 3, i lov om private fællesveje, at taksationsmyndighederne skal pålægge de parter, der har interesse i sagen, at afholde de udgifter ved taksationsforretningerne, som det påhviler kommunalbestyrelsen at afholde efter § 111 i lov om offentlige veje.

Det fremgår af § 111, stk. 2, i lov om offentlige veje, at udgift til vederlag til formænd og sekretærer afholdes af staten. Alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed afholdes af vedkommende vejmyndighed.

Det foreslås i § 94, stk. 3, 1. pkt., i lov om private fællesveje, at »§ 111 i lov om offentlige veje« ændres til »§ 76, stk. 3«.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag om en ny ekspropriationsproceslov, § 1, nr. 19, i denne følgelov til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås at ophæve bl.a. § 111 i lov om offentlige veje og § 34, nr. 13, i denne følgelov til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås i lov om private fællesveje at indsætte et nyt stk. 3, hvorefter udgift til vederlag til formænd og sekretærer afholdes af staten. Alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed afholdes af vedkommende vejmyndighed.

onernes virksomhed afholdes af vedkommende vejmyndighed.

Det foreslåede vil indebære en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 35

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 47, stk. 3, i lov om planlægning (planloven), at bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99 - 102 finder tilsvarende anvendelse ved kommunalbestyrelsens gennemførelse af ekspropriationer efter § 47, stk. 1, der indeholder hjemmel til ekspropriation, når ekspropriationen vil være af væsentlig betydning for virkeliggørelsen af en lokalplan eller en byplanvedtægt og for varetagelsen af almene samfundsinteresser.

Det følger af § 99, stk. 1, i vejloven, at vejmyndigheden til enhver tid har adgang til en privat ejendom mod behørig legitimation og uden retskendelse, hvis det er nødvendigt for at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer med henblik på at foretage undersøgelser og projektering af nye vejanlæg eller ændring af eksisterende vejanlæg samt klimarelaterede afværgeforanstaltninger.

Det følger af § 99, stk. 2, at vejmyndigheden skal give skriftlig besked til de berørte grundejere eller brugere mindst 14 dage før gennemførelsen af forberedende undersøgelser. Hvis dette ikke er muligt, skal oplysning om de forberedende undersøgelser offentliggøres i lokale medier el.lign. Efter stk. 3 kan vejmyndigheden under de samme betingelser foretage arkæologiske forundersøgelser, dog skal vejmyndigheden mindst 28 dage før gennemførelsen af arkæologiske forundersøgelser give skriftlig besked til de berørte grundejere eller brugere, jf. stk. 4.

Det følger af § 99, stk. 5, at erstatning for skader og ulemper, som påføres ved undersøgelser efter bestemmelserne i stk. 1 og 3, fastsættes efter lov om offentlige veje § 103. Erstatningen skal derfor fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og der skal ske fradrag for en eventuel

værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationsanlægget, herunder kan erstatningen helt bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen. I tilfælde af uenighed om erstatningens størrelse indbringes erstatningsspørgsmålet for taksationsmyndighederne.

Det foreslås i planlovens § 47, stk. 3, at ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. Det foreslås derudover, at § 99 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig foreslåede forslag om en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, i denne følgelov til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås at ophæve bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 100-102, der omhandler den nærmere proces, som kommunalbestyrelsen skal følge, hvis der foretages ekspropriation i medfør af planlovens § 47, stk. 1, jf. stk. 3. Bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 100-102 vedrørende gennemførelse af ekspropriationer videreføres fra den 1. juli 2027 i afsnit III i den nye ekspropriationsproceslov, hvis ekspropriationsprocesloven og følgelovforslaget vedtages.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsens ekspropriation med hjemmel i planlovens § 47, stk. 1, vil skulle gennemføres efter reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle følge de procesregler, der fremgår af ekspropriationsproceslovens afsnit III, hvis der foretages ekspropriation med hjemmel i planlovens § 47, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen vil således skulle afholde en besigtigelsesforretning i overensstemmelse med bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens §§ 27 og 28, og kommunalbestyrelsens ekspropriationsbeslutning skal træffes i overensstemmelse med reglerne i ekspropriationsproceslovens § 29. Bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens §§ 27-29 indeholder ikke materielle ændringer i forhold til gældende ret efter lov om offentlige veje §§ 100-102, og kommunalbestyrelsen vil derfor ikke skulle iagttage andre materielle krav ved gennemførelse af ekspropriationer end dem, der i forvejen følger af gældende ret.

Den foreslåede ændring skyldes således, at procesreglerne i lov om offentlige veje §§ 100-102 videreføres i ekspropriationsprocesloven. Forslaget vil ikke indebære ændringer i forhold til gældende ret.

Den foreslåede bestemmelse vil derudover indebære, at § 99 i vejloven vil finde tilsvarende anvendelse ved kommunalbestyrelsens ekspropriation af fast ejendom med hjemmel i planlovens § 47, stk. 1. Bestemmelsen giver således kommunalbestyrelsen adgang til at foretage opmålinger, nivelementer og andre tekniske forarbejder på privat ejendom

mod behørig legitimation og uden retskendelse, hvis det er nødvendigt i anledning af ekspropriationens gennemførelse. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes kunne foretage arkæologiske forundersøgelser. Der vil skulle ske varsling af de berørte ejere eller brugere efter bestemmelserne i vejloven § 99, stk. 2 og 4, inden der iværksættes forundersøgelser eller arkæologiske undersøgelser. Eventuelle skader, der forvoldes ved disse forberedende foranstaltninger, vil skulle erstattes af kommunalbestyrelsen. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem ejeren og kommunalbestyrelsen, vil erstatningen skulle fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 12, hvorefter sager om erstatning for skader og ulempe, som påføres ved undersøgelser efter vejlovens § 99, stk. 1 og 3, vil skulle behandles efter afsnit III i det samtidig foreslåede forslag til en ny ekspropriationsproceslov.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af § 50, stk. 1, i planloven, at taksationsmyndighederne efter vejloven fastsætter erstatning for ekspropriation efter § 47, overtagelse efter § 47 A og for tilbageførsel efter § 46. Det følger endvidere, at disse myndigheder afgør spørgsmål om berettigelsen af krav efter §§ 47 A, 48 og 49.

Det følger af § 50, stk. 2, at bestemmelserne i §§ 103, 104 og 108-122 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse ved sagernes behandling for taksationsmyndighederne og erstatningens fastsættelse og udbetaling mv.

Efter § 103, stk. 1, i vejloven, skal erstatningen for ekspropriationen efter § 96 og de forberedende undersøgelser, der er nævnt i § 99, fastsættes efter de almindelige erstatningsregler. Efter § 103, stk. 2, skal en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationsanlægget, fradrages fra erstatningen. Erstatningen kan helt bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslås i planlovens § 50, stk. 2, at ved erstatningens fastsættelse finder § 103 i vejloven tilsvarende anvendelse.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig foreslåede forslag om en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, i denne følgelov til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås at ophæve § 104 og §§ 108-122 i lov om offentlige veje, der omhandler en ejer af en ejendoms mulighed for at kræve fuldstændig ekspropriation samt sagernes behandling for taksationsmyndighederne m.v. Bestemmelserne i lov om offentlige veje § 104 og §§ 108-122 videreføres fra den 1. juli 2027 i afsnit I og III i den nye ekspropriationsproceslov, hvis ekspropriationsprocesloven og følgelovforslaget vedtages.

Forslaget vil indebære, at fastsættelse af erstatning for ekspropriation med hjemmel i planlovens § 47, stk. 1, overtagelse efter planlovens § 47 A og for tilbageførsel efter planlovens § 46, vil skulle gennemføres efter reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

Den foreslåede ændring skyldes således, at reglerne i lov om offentlige veje § 104 og §§ 108-122 videreføres i ekspropriationsprocesloven. Forslaget vil ikke indebære ændringer i forhold til gældende ret.

Den foreslåede henvisning til vejlovens § 103 i planlovens § 50, stk. 2, vil indebære, at erstatning i sager om ekspropriation med hjemmel i planlovens § 47, stk. 1, overtagelse efter planlovens § 47 A og for tilbageførsel efter planlovens § 46, vil skulle fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, vil skulle fradrages ved fastsættelse af erstatningen. Erstatningen vil desuden helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til §§ 36 og 37

Til nr. 1.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 38

Til nr. 1

Det fremgår af § 47 i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, at en kirkegårdsbestyrelse ikke kan modsætte sig, at krigsdøde begravnes på kirkegården, såfremt der er disponibel gravplads. Er dette ikke tilfældet, kan det fornødne areal tilvejebringes ved ekspropriation. Beslutning herom træffes af kommunalbestyrelsen efter indhentet erklæring fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Ekspropriation skal foretages efter de for kommunale ekspropriationer gældende regler.

Ved bestemmelsen sikres der adgang til begravelse af krigsdøde på bestående kirkegårde eller – hvor dette ikke er muligt – på arealer tilvejebragt ved ekspropriation. Bestemmelsen tager særligt sigte på begravelse af et større antal krigsdøde og blev oprindeligt indført som et led i planlægningen af beredskabet i tilfælde af krig.

Spørgsmålet om kommunalbestyrelsens ekspropriation af et areal til yderligere begravelsespladser bliver først aktuelt, når det i en krigssituation har vist sig, at der ikke er disponibel gravplads på de bestående kirkegårde. Forud for ekspropriation skal det sikres, at anvendelse af arealet til kirkegård ikke vil medføre beskadigelse af grundvandet. Ved bedømmelsen af arealets egnethed skal Styrelsen for Patientsikkerhed så vidt muligt søge bistand hos kommunen.

Med den foreslåede ændring af § 47, 3. pkt., i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde foreslås det, at der efter »Styrelsen for Patientsikkerhed« indsættes en tilføjelse om, at », og ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

Den foreslåede ændring vil indebære, at § 47, 3. pkt., i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde vil fastsætte, at beslutningen om ekspropriation træffes af kommunalbestyrelsen efter indhentet erklæring fra Styrelsen for Patientsikkerhed, og at ekspropriation vil skulle gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

Den foreslåede ændring indebærer alene en ændring af, hvilke procesregler, der finder anvendelse ved ekspropriation efter § 47 i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, som vil være en konsekvens af det samtidig fremsatte forslag til en ny ekspropriationsproceslov.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til §§ 39 og 40

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 41

Til nr. 1

Det følger af § 27, stk. 1, 2. pkt., i elsikkerhedsloven, at reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom følges.

Bestemmelsen i § 27, stk. 1, 2. pkt. foreskriver, hvordan sagsbehandlingen i forbindelse med de omhandlede ekspropriationer skal gennemføres, efter Erhvervsstyrelsen (tidligere Sikkerhedsstyrelsen, der fra den 1. januar 2026 er fusioneret med Erhvervsstyrelsen og herefter betegnes Erhvervsstyrelsen) har truffet en materiel afgørelse med hjemmel i elsikkerhedslovens § 27, stk. 1, 1. pkt., og har ikke betydning for den prøvelse, som Erhvervsstyrelsen foretager efter bestemmelsens første led.

Det foreslås i elsikkerhedslovens § 27, stk. 1, 2. pkt., at ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission følges.

Forslaget vil indebære, at ekspropriation til fordel for ejere af elektriske anlæg med hjemmel i elsikkerhedslovens § 27, stk. 1, 1. pkt., vil skulle gennemføres efter reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit II om ekspropriation ved kommission.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den samtidig foreslåede ekspropriationsproceslov.

Forslaget vil ikke indebære ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til nr. 2

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til §§ 42-45

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer i lovene vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 46

Til nr. 1

Det følger af § 3, stk. 1, i lov om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe, at en ejer af en ejendom kan forlange ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning, hvis der er nedlagt samlingsstedsforbud i medfør af lovens § 1, stk. 1, og forbuddet indebærer, at ejendommen ikke kan udnyttes på en økonomisk rimelig måde i overensstemmelse med den faktiske udnyttelse af de omkringliggende ejendomme.

Efter § 3, stk. 2, afgør taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i vejloven spørgsmål om berettigelsen af krav efter § 3, stk. 1, og om sagernes behandling for taksationsmyndighederne og erstatningens fastsættelse og udbetaling mv. finder §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje mv. tilsvarende anvendelse.

Det foreslås i § 3, stk. 2, i lov om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe, at spørgsmål om berettigelsen af krav efter stk. 1 behandles efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse, og at § 103 i vejloven finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 2, vil svare til planlovens § 50, stk. 1 og 2, som affattet ved dette lovforslags § 35, nr. 3 og 4, og det vil indebære, at der kommer til at gælde samme regler for behandlingen m.v. af sager om overtagelse i anledning af et samlingsstedsforbud som ved behandlingen af sager om overtagelse efter planlovens § 48.

Der henvises desuden til lovforslagets § 35, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret.

Til §§ 47-49

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer i lovene vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 50

Til nr. 1-4

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Lov om elforsyning indeholder i § 34 b regler om anlæg som omhandlet i lovens § 33 med et spændingsniveau på eller over 50 kV, som er beliggende på et areal, hvor Energinet eller en netvirksomhed har erhvervet de nødvendige rettigheder over det pågældende areal uden ekspropriation, hvorefter krav om erstatning i anledning af anlægget, som rejses af andre end ejeren af det areal, som anlægget er beliggende på, efter den pågældendes begæring kan påkendes efter reglerne i § 20 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, uanset at der ikke er sammensat en ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg, hvis vedkommende kommissarius ved statens ekspropriationer anser sagen for egnet til behandling for en ekspropriationskommission.

Det foreslås i § 34 b i lov om elforsyning, at der indsættes et nyt stykke efter stk. 1, hvorefter anmodning om behandling af en sag efter stk. 1 skal fremsættes over for vedkommende kommissarius, og at kommissarius kan afvise sagen, hvis kommissarius ikke anser sagen for egnet til behandling ved en ekspropriationskommission, og hvis sagen optages til realitetsbehandling, finder bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens §§ 23 og 35 anvendelse med de fornødne lempelser.

Det vil, som det fremgår af lov om elforsyning § 34 b, stk. 1, som ændret ved dette lovforslags § 49, nr. 4, ikke være en betingelse for anvendelse af bestemmelsen, at der allerede er sammensat en ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg. Bestemmelsen vil finde anvendelse i tilfælde, hvor det ikke har været nødvendigt for anlægsmyndigheden (Energinet eller den pågældende netvirksomhed) at anmode om ekspropriation til det pågældende anlæg, og hvor der derfor ikke er blevet sammensat en ekspropriationskommission. Det vil kunne være tilfældet, hvor anlægget er anlagt på arealet på basis af en aftale med den eller de pågældende lodsejere. Det vil derfor kunne besluttes af vedkommende kommissarius, at der sammensættes en ekspropriationskommission med henblik på behandling af sådanne erstatningskrav.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at vedkommende kommissarius vil kunne afvise sagen til behandling ved ekspropriationskommission, hvis kommissarius vurderer, at sagen ikke er egnet til behandling ved en ekspropriationskommission. Dette vil svare til den gældende

bestemmelse i § 34 b, stk. 1, i lov om elforsyning, hvor-
 efter disse krav kun kan påkendes efter reglerne i § 20
 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende
 fast ejendom, hvis vedkommende kommissarius ved statens
 ekspropriationer anser sagen for egnet til behandling for en
 ekspropriationskommission.

Kommissarius' adgang til at afvise sagen vil også svare
 til den adgang, som ekspropriationskommissionens formand
 har efter § 33, stk. 1, 2. pkt., i det samtidig foreslåede
 lovforslag til ekspropriationsprocesloven. Da der imidlertid
 i de tilfælde, der omhandles i § 34 b i lov om elforsyning,
 ikke er sammensat en ekspropriationskommission, på det
 tidspunkt, hvor der skal tages stilling til, om sagen skal
 realitetsbehandles, foreslås det, at beføjelsen tillægges kom-
 missarius.

Vedkommende kommissarius vil således efter den foreslå-
 ede bestemmelse kunne skønne over, hvorvidt det rejste
 krav er egnet til påkendelse af en ekspropriationskommis-
 sion. Det kan f.eks. tænkes, at de omhandlede erstatnings-
 krav ikke er modne til påkendelse på det tidspunkt, hvor
 de rejses. Det kan f.eks. også tænkes, at det foreliggende
 spørgsmål er af en sådan karakter, at kommissarius finder
 det rettest at undlade at tage stilling til det og straks lade
 spørgsmålet afgøre af domstolene, eksempelvis fordi afgø-
 relsen af sagens væsentlige tvivlsspørgsmål beror på en
 afvejning af forskellige omstændigheder, årsagsforbindelse
 m.v., som typisk er en domstolsopgave og atypisk for en
 ekspropriationskommission.

Afviser kommissarius, at et krav kan behandles af en eks-
 propriationskommission, vil spørgsmålet om kravets beret-
 tiggelse kunne indbringes for domstolene. Behandles et er-
 statningskrav efter forslaget i realiteten, vil ekspropriations-
 kommissionens afgørelse kunne efterprøves af taksations-
 klagenævnet og dets afgørelse af domstolene.

Til nr. 6

Det følger af § 34 b, stk. 2, i lov om elforsyning, at begæ-
 ring i henhold til stk. 1 skal være modtaget af vedkommende
 kommissarius, senest 1 år efter at anlægget er fuldført.

Det foreslås, at § 34 b, stk. 2, der bliver stk. 3, jf. dette
 lovforslags § 49, nr. 5, affattes således, at anmodninger
 efter stk. 2 kun kan behandles, hvis de er kommet frem
 til vedkommende kommissarius inden et år efter anlæggets
 fuldførelse.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at adgangen til at
 anmode om behandling af en sag efter § 34 b, stk. 1, i lov
 om elforsyning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 34 b, stk.
 2, i lov om elforsyning, alene vil kunne anvendes, hvis an-
 modningen er fremkommet til vedkommende kommissarius
 inden et år efter anlæggets fuldførelse.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til § 33, stk. 4, i
 det samtidig foreslåede lovforslag til ekspropriationsproce-
 sloven, og »fuldførelse« skal forstås på samme måde som

efter denne bestemmelse. De anlæg, som er omhandlet i
 § 34 b i lov om elforsyning, vil normalt skulle anses for
 fuldført, når de sættes i drift. Det er ikke et krav for, at et an-
 læg kan anses for fuldført, at alle anlægsarbejder vedrørende
 projektet er afsluttet. Det er således ikke ualmindeligt, at
 nogle mindre arbejder, f.eks. beplantning, først udføres efter
 at anlægget er sat i drift.

Der henvises til de foreslåede ændringer til § 34 b, stk. 1,
 i lov om elforsyning, og det foreslåede § 34 b, stk. 2, i
 lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 49, nr. 4 og 5, og
 bemærkningerne hertil.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Til nr. 7

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det
 samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil
 ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i
 den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets alminde-
 lige bemærkninger.

Til § 51

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det
 samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil
 ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i
 den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets alminde-
 lige bemærkninger.

Til § 52

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det
 samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil
 ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i
 den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets alminde-
 lige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af § 18, stk. 1, i lov om varmemforsyning, at de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105-111 i lov om offentlige veje, afgør spørgsmål om erstatning efter lovens § 17, stk. 1.

Det følger af § 18, stk. 2, i lov om varmemforsyning, at ved sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder lov om offentlige veje § 103, stk. 2, § 104, stk. 1-5, §§ 112-120 og § 122, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Det foreslås, at § 18 i lov om varmemforsyning affattes således, at spørgsmål om erstatning efter § 17, stk. 1, behandles efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse, og at § 103, stk. 2, i vejloven finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at spørgsmål om erstatning efter § 17, stk. 1, i lov om varmemforsyning skal behandles efter fremgangsmåden for ekspropriation ved kommunalbestyrelse, der følger af det samtidig foreslåede lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede bestemmelse skal ses på baggrund af dette lovforslags § 1, nr. 19, hvor reglerne i blandt andet vejlovens §§ 105-111, § 104, stk. 1-5, §§ 112-120 og § 122, stk. 1, ophæves, og det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven, hvori de hidtil gældende procesregler i vejloven i bredt omfang foreslås videreført.

Det foreslås at opretholde henvisningen til, at § 103, stk. 2, i vejloven finder tilsvarende anvendelse ved fastsættelse af erstatning i spørgsmål efter lov om varmemforsyning § 17, stk. 1.

Den foreslåede henvisning til § 103, stk. 2, i vejloven i lov om varmemforsyning § 18 vil indebære, at der vil skulle ske fradrag ved fastsættelse af erstatningen i spørgsmål efter lov om varmemforsyning § 17, stk. 1, såfremt der ved ekspropriationen er en værdiforøgelse for den tilbageblivende ejendom. Erstatningen vil desuden kunne bortfalde helt, såfremt ekspropriationen medfører en større fordel, end det tab der påføres som følge af ekspropriationen.

Med den foreslåede bestemmelse er der tale om en videreførelse af gældende ret.

Til §§ 53-56

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer i lovene vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 57

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter § 9, stk. 1, i lov om vandforsyning (vandforsyningsloven) kan erstatningssager, som efter loven henhører under taksationsmyndighederne, behandles af de taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, der er nedsat i henhold til §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje.

Det følger af § 9, stk. 2, at sagen kan indbringes for taksationskommissionen af den erstatningssøgende, og at ved sagens behandling for taksationsmyndighederne gælder § 123 i lov om offentlige veje.

Det følger af § 9, stk. 3, at stk. 2 ikke finder anvendelse på sager om fastsættelse af ekspropriationserstatning efter § 40 eller af erstatning efter § 32 eller § 39 i lov om vandforsyning

Efter vejlovens § 123, stk. 1, behandles erstatningssager, der indbringes for taksationsmyndighederne efter vandløbsloven og vandforsyningsloven, bortset fra sager omfattet af vandløbslovens § 72 eller vandforsyningslovens § 42, efter bestemmelserne i vejlovens § 123, stk. 2-6.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 2, at sagen indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 3, at ved sagens behandling gælder bestemmelserne i §§ 103, 107 og 108, § 109, stk. 2, og §§ 111, 113-118 og 122.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 4, at taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist.

Efter vejlovens § 123, stk. 5, kan taksationsmyndighederne pålægge en part helt eller delvis at betale taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag til formænd og sekretærer. Der er udpantningsret for beløbet.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 6, at fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.

Det foreslås i vandforsyningslovens § 9 at indsætte fem nye *stykker* som stk. 4-8.

Det følger af det foreslåede *stk. 4*, at erstatningssager, som er omfattet af vandforsyningslovens § 9, stk. 1, indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse.

Det foreslåede vil indebære, at der fastsættes en række formkrav i forbindelse med sagerne indbringelse for taksationskommissionen, mindstekrav til anmodningen om behandling ved taksationskommissionen og krav om, at klageren skal medsende de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig i sagen, når klageren er i besiddelse af disse. De foreslåede krav i forbindelse med indbringelse af erstatningssagen for taksationskommissionen vil svare til de gældende krav efter vejlovens § 123, stk. 2.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med ændringerne til vandforsyningslovens § 9, stk. 1, i dette lovforslags § 56, nr. 1, som vil indebære, at sagen vil skulle behandles efter den samtidig foreslåede ekspropriationsproceslovs regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

Det følger af det foreslåede *stk. 5*, at ved sagens behandling gælder § 103 i vejloven

Den foreslåede henvisning til vejlovens § 103 i § 9, stk. 5, i vandforsyningsloven, vil indebære, at erstatning i sager omfattet af vandforsyningslovens § 9, stk. 1, vil skulle fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, vil skulle fradrages ved fastsættelse af erstatningen. Erstatningen vil desuden helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

For en nærmere beskrivelse af erstatningsprincipper henvises til det samtidig fremsatte lovforslag til en ny ekspropriationsproceslovs almindelige bemærkninger i pkt. 3.4.

Det følger af det foreslåede *stk. 6*, at taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en

anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist.

Det foreslåede vil indebære, at taksationsmyndighederne efter et samlet skøn vil kunne pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part i sager omfattet af vandforsyningslovens § 9, stk. 1. Taksationsmyndighederne vil i den forbindelse skulle tage hensyn til sagens udfald, men kan også tage hensyn til, hvem parterne er. Taksationsmyndighederne vil eksempelvis kunne skønne, at en privat part snarere vil kunne tillægges sagsomkostninger end en offentlig myndighed. Der vil også kunne tillægges delvise sagsomkostninger.

Det foreslåede vil derudover indebære, at taksationsmyndighederne vil kunne bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger. Denne mulighed skal blandt andet ses i lyset af, at taksationsmyndighedernes afgørelser efter den samtidig foreslåede ekspropriationsproceslov ikke kan tvangsfuldbyrdes. Den foreslåede bestemmelse vil endvidere indebære, at hvis en krævet sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist, vil sagen blive afvist. Hvis sagen er indbragt for et taksationsklagenævn, er det klagen til taksationsklagenævnet, der afvises, således at taksationskommissionens afgørelse står ved magt. Det foreslåede vil svare til gældende ret efter vejlovens § 123, stk. 4.

Det følger af det foreslåede *stk. 7*, at taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale taksationsmyndighedernes udgifter bortset fra vederlag til formænd og sekretærer.

Betaling skal ske til den myndighed, der forlods har afholdt taksationsmyndighedernes udgifter.

Det foreslåede vil indebære, at taksationsmyndighederne efter et samlet skøn vil kunne pålægge en part at betale taksationsmyndighedernes udgifter i forbindelse med sagens behandling i sager omfattet af vandforsyningslovens § 9, stk. 1, dog ikke vederlag til formænd og sekretærer. Det vil være en forudsætning, at taksationsmyndighederne ved udøvelse af skønnet vil tage lignende forhold i betragtning som efter den foreslåede bestemmelse i vandforsyningslovens § 9, stk. 6. Det foreslåede skal ses i sammenhæng med, at taksationsmyndighedernes øvrige udgifter ved sagens behandling afholdes forlods af det offentlige. Det foreslåede vil således indebære, at taksationsmyndighederne i forbindelse med sagens afgørelse kan bestemme, at disse udgifter helt eller delvis skal betales af en eller flere af parterne i sagen. Udgifterne vil kunne pålægges én part eller deles mellem parterne, og udgifterne vil også helt eller delvis kunne afholdes endeligt af det offentlige.

Det foreslås, at bestemmelsen i vejlovens § 123, stk. 5, 2. pkt., om udpantningsret for beløbet ophæves og således ikke videreføres i den foreslåede § 9, stk. 7, i vandforsyningslo-

ven. Det foreslåede er en konsekvens af, at alle offentligretlige krav, der tilhører det offentlige, er tillagt udpantningsret ifølge § 11 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, idet der i bilag 1 til denne lov alene gøres en undtagelse for visse civilretlige fordringer. Bestemmelsen i den gældende vejlovs § 123, stk. 5, 2. pkt., vil således være overflødig, hvorfor den ikke foreslås videreført.

Det følger af det foreslåede *stk. 8*, at fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i vandforsyningslovens § 9, stk. 6 og 7, om sagsomkostninger og betaling af taksationsmyndighedernes udgifter, hvorfor det foreslås i *stk. 8*, at der vil kunne meddeles fri proces efter retsplejelovens regler.

Den foreslåede henvisning til retsplejelovens kapitel 31 vil betyde, at fri proces i sager for henholdsvis taksationskommissionen og taksationsklagenævnet vil skulle meddeles af justitsministeren, jf. retsplejelovens § 328, stk. 6, eller § 329.

Fri proces vil som udgangspunkt medføre blandt andet beskikkelse af advokat til at udføre sagen mod vederlag af statskassen, godtgørelse fra statskassen for udgifter, som afholdes i forbindelse med sagen, og fritagelse for at erstatte modpartens omkostninger, jf. retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 1-4. Fri proces vil kunne begrænses til enkelte af de nævnte begunstigelser, jf. retsplejelovens § 331, stk. 2.

Hvis en bevilling af fri proces omfatter beskikkelse af en advokat til at udføre sagen mod vederlag af statskassen, vil taksationsmyndighederne skulle beskikke en advokat for den pågældende part. Advokatens vederlag og godtgørelse af udlæg vil skulle fastsættes af taksationsmyndighederne efter reglerne i retsplejelovens § 334, stk. 2-7. Beløbet udbetales af byretten i den retskreds, hvor sagen vil skulle behandles, og afholdes over Justitsministeriets konto til fri proces.

Såfremt en bevilling af fri proces omfatter fritagelse for at betale modpartens omkostninger, vil den pågældende part ikke kunne pålægges at betale sagsomkostninger til nogen anden part efter det foreslåede *stk. 6* eller til det offentlige efter det foreslåede *stk. 7*. Det vil betyde, at parten dermed også er fritaget for sikkerhedsstillelse efter det foreslåede *stk. 6*. Hvis den pågældende part bortset herfra ville være blevet pålagt at betale sagsomkostninger til en anden part efter *stk. 6*, vil taksationsmyndighederne i stedet skulle træffe bestemmelse om betaling af sagsomkostninger til den pågældende anden part fra statskassen efter retsplejelovens § 332, stk. 1, 2. pkt. Beløbet vil skulle udbetales af byretten i den retskreds, hvori taksationskommissionen fungerer.

Hvis en bevilling af fri proces omfatter godtgørelse fra statskassen for udgifter som afholdes i forbindelse med sagen, jf. retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 3, vil taksationsmyndighederne skulle træffe bestemmelse om, hvilket beløb den pågældende part skal have godtgjort. Det vil eksempelvis

kunne dreje sig om partens eventuelle rejseudgifter eller udgifter til undersøgelser og sagkyndig bistand m.v. Modparten vil kunne pålægges at betale sagsomkostninger efter det foreslåede *stk. 6*. Beløbet vil i så fald tilfalde statskassen, jf. retsplejelovens § 332, stk. 1, 3. pkt., og beløbet vil skulle indbetales til byretten i den retskreds, hvor sagen vil skulle behandles. Modparten vil uafhængigt heraf kunne pålægges at betale taksationsmyndighedernes udgifter efter *stk. 7*.

De foreslåede bestemmelser i vandforsyningslovens § 9, stk. 4-8, er en konsekvens af, at vejlovens § 123 ophæves, jf. nærværende lovforslags § 1, nr. 19. Hensigten med de foreslåede bestemmelser i vandforsyningsloven er således at videreføre den gældende retstilstand efter vejlovens § 123 om behandling af erstatningssager efter vandforsyningsloven.

Med de foreslåede bestemmelser er der tale om en uændret videreførelse af gældende ret.

Til nr. 4 og 5

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det følger af vandforsyningslovens § 40, stk. 3, at vejlovens §§ 100-102 finder tilsvarende anvendelse ved beslutninger om ekspropriation omfattet af § 40, stk. 1 eller 2.

Det foreslås, at vandforsyningslovens § 40, *stk. 3*, affattes således, at ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse finder tilsvarende anvendelse.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsens eller miljøministerens beslutninger om ekspropriation omfattet af vandforsyningslovens § 40, stk. 1 eller 2, vil skulle gennemføres efter reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen eller miljøministeren vil skulle følge de procesregler, der fremgår af ekspropriationsproceslovens afsnit III, hvis der træffes beslutning om ekspropriation i medfør af vandforsyningslovens § 40, stk. 1 eller 2.

Det foreslåede er en konsekvens af, at bestemmelserne i vejlovens §§ 100-102 foreslås ophævet med dette lovforslags § 1, nr. 19, og at de nævnte bestemmelser i vejloven vedrørende ekspropriationens gennemførelse og ekspropriationsbeslutning foreslås videreført i det samtidig foreslåede lovforslag til ekspropriationsproceslovens afsnit III.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Til nr. 7 og 8

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Det følger af vandforsyningslovens § 42, stk. 2, at ved sagens behandling for taksationsmyndighederne og ved erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. Bestemmelsen finder anvendelse ved taksationsmyndighedernes behandling af sager om fastsættelse af erstatning for ekspropriation efter § 40 samt erstatning efter § 32 og § 39 i vandforsyningsloven, jf. § 42, stk. 1.

Det følger af vejlovens § 103, stk. 1, at erstatning for ekspropriationen efter lovens § 96 og de forberedende undersøgelser, der er nævnt i lovens § 99, fastsættes efter de almindelige erstatningsregler.

Det følger af vejlovens § 103, stk. 2, at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, skal fradrages erstatningen, og at erstatningen helt kan bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslås, at vandforsyningslovens § 42, stk. 2, affattes således, at ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103 i vejloven finder tilsvarende anvendelse.

Det foreslåede vil indebære, at bestemmelserne i den samtidig foreslåede ekspropriationsproceslovs afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse vil finde tilsvarende anvendelse ved taksationsmyndighedernes behandling af sager efter vandforsyningslovens § 42, stk. 1.

Den foreslåede henvisning til vejlovens § 103 i vandforsyningslovens § 42, stk. 2, vil indebære, at fastsættelse af erstatningen for ekspropriation efter vandforsyningslovens § 40 samt erstatning efter § 32 og § 39 vil skulle ske efter de almindelige erstatningsregler, og at der vil skulle ske fradrag ved fastsættelse af erstatningen, såfremt der ved ekspropriationen er en værdiforøgelse for den tilbageblivende ejendom. Erstatningen vil desuden i det hele kunne bortfalde, såfremt ekspropriationen medfører en større fordel, end det tab der påføres som følge af ekspropriationen.

Der henvises desuden til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Til nr. 10

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 58

Til nr. 1

Lov om råstoffer (herefter benævnt råstofloven) § 27, stk. 3-5, indeholder bestemmelser om fremgangsmåden for ekspropriation, når regionsrådet i medfør af § 27, stk. 1, eksproprierer fast ejendom, der ikke tilhører staten, og rettigheder over sådan ejendom, når ekspropriationen vil være af væsentlig betydning for at realisere en planlægning til fremme af de formål, der er nævnt i lovens § 1.

Det følger af råstoflovens § 27, stk. 3, at ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 100-102 tilsvarende anvendelse.

Det følger af råstoflovens § 27, stk. 4, at taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje fastsætter erstatning for ekspropriation efter stk. 1.

Det følger af råstoflovens § 27, stk. 5, at om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 103, 104 og 108-122 tilsvarende anvendelse.

Det følger af vejlovens § 103, stk. 1, at erstatning for ekspropriationen efter lovens § 96 og de forberedende undersøgelser, der er nævnt i lovens § 99, fastsættes efter de almindelige erstatningsregler.

Det følger desuden af vejlovens § 103, stk. 2, at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, skal fradrages erstatningen, og at erstatningen helt kan bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslås at ophæve bestemmelserne i råstoflovens § 27, stk. 3-5, og i stedet indsætte en bestemmelse som stk. 3 om, at ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

se, idet regionsrådet træder i stedet for kommunalbestyrelsen, og § 103 i vejloven finder tilsvarende anvendelse.

Det foreslåede vil indebære, at regionsrådets ekspropriationer omfattet af råstoflovens § 27, stk. 1, vil skulle gennemføres efter fremgangsmåden i medfør af reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. Det vil betyde, at regionsrådet vil skulle følge de procesregler, der fremgår af ekspropriationsproceslovens afsnit III, hvis der træffes beslutning om ekspropriation i medfør af råstoflovens § 27, stk. 1.

Det foreslåede er en konsekvens af, at bestemmelserne i vejlovens §§ 100-102, 104 og 108-122 foreslås ophævet med dette lovforslags § 1, nr. 19, og at de nævnte bestemmelser i vejloven vedrørende bl.a. taksationsmyndigheder, ekspropriationens gennemførelse, ekspropriationsbeslutning og udbetaling af erstatningen foreslås videreført i det samtidig foreslåede lovforslag til ekspropriationsproceslovens afsnit III.

Den foreslåede henvisning til § 103 i vejloven i råstoflovens § 27, stk. 3, vil indebære, at erstatning i sager omfattet af råstoflovens § 27, stk. 1, vil skulle fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, vil skulle fradrages ved fastsættelse af erstatningen. Erstatningen vil desuden helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

For en nærmere beskrivelse af erstatningsprincipper henvises til det samtidig fremsatte lovforslag til en ny ekspropriationsproceslovs almindelige bemærkninger i pkt. 3.4.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger i pkt. 2.2.

Til nr. 2 og 3

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 59

Til nr. 1

Det følger af § 26 a, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse, at når der er vedtaget en indsatsplan for et område efter §

13 eller § 13 a i lov om vandforsyning m.v., kan kommunalbestyrelsen, hvis der ikke kan opnås en aftale herom på rimelige vilkår, endeligt eller midlertidigt mod fuldstændig erstatning pålægge ejeren af en ejendom i området de rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat eller pesticider.

Det følger af § 26 a, stk. 3, i lov om miljøbeskyttelse, at reglerne i §§ 99-102 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med gennemførelse af pålæg efter § 26 a, stk. 1, idet det dog er kommunalbestyrelsen, der udfører de opgaver, som er tillagt vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje.

Det foreslås, at § 26 a, stk. 3, i lov om miljøbeskyttelse, affattes således, at ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med gennemførelse af pålæg efter stk. 1.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig foreslåede forslag om en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, i denne følgelov til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås bl.a. at ophæve §§ 100-102 i lov om offentlige veje. Bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 100-102 videreføres fra den 1. januar 2028 i afsnit III i forslaget til en ny ekspropriationsproceslov, hvis ekspropriationsprocesloven og følgelovforslaget vedtages.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsens gennemførelse af pålæg efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a, stk. 1, vil skulle gennemføres efter reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

Den foreslåede ændring skyldes således, at reglerne i lov om offentlige veje §§ 100-102 videreføres i det samtidig foreslåede lovforslag til ekspropriationsprocesloven. Forslaget vil ikke indebære ændringer i forhold til gældende ret.

Den foreslåede bestemmelse vil derudover indebære, at § 99 i vejloven fortsat vil finde tilsvarende anvendelse ved kommunalbestyrelsens gennemførelse af pålæg efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a, stk. 1. Bestemmelsen vil således give kommunalbestyrelsen adgang til at foretage opmålinger, nivellementer og andre tekniske forarbejder på privat ejendom mod behørig legitimation og uden retskendelse, hvis det er nødvendigt i anledning af pålæggets gennemførelse. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes kunne foretage arkæologiske forundersøgelser. Der vil skulle ske varsling af de berørte ejere eller brugere efter bestemmelserne i vejlovens § 99, stk. 2 og 4, inden der iværksættes forundersøgelser eller arkæologiske undersøgelser. Eventuelle skader, der forvoldes ved disse forberedende foranstaltninger, vil skulle erstattes af kommunalbestyrelsen.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til nr. 2-7

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 60

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 61

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 6 a i lov om kystbeskyttelse m.v., at miljøministeren kan træffe afgørelse om ekspropriation til gennemførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger efter lovens § 2 b.

Det foreslås i § 6 a, stk. 2, i lov om kystbeskyttelse m.v., at ved ekspropriation i henhold til stk. 1 gælder ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission.

Det foreslåede vil indebære, at ved ekspropriationer omfattet af lov om kystbeskyttelse m.v. § 6 a, stk. 1, vil reglerne i ekspropriationsprocesloven om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission være gældende.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven, hvor det i § 1, stk. 1, foreslås, at ekspropriationsprocesloven vil finde anvendelse ved ekspropriation af og andre indgreb i rettigheder over fast ejendom, når det er fastsat i den lov, hvoraf hjemlen til ekspropriation m.v. fremgår, at sager herom skal behandles efter denne lov.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 62

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 63

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 7, stk. 2, i lov om Skjern Å Naturprojekt, at i mangel af enighed om erstatningen for tab ved en foranstaltning vedrørende vandløb efter loven, fastsættes erstatningen af taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. Lov om Skjern Å

Naturprojekt § 7, stk. 2, bestemmelser således, at hvorvidt en foranstaltning efter loven medfører erstatningspligt, kan indbringes for landvæsenkommissionen til afgørelse.

Ligesom ved tilsvarende erstatningssager skal der først søges at indgå forlig med lodsejere m.v., dels om der er udført erstatningspådragende foranstaltninger efter lov om Skjern Å Naturprojekt, dels om erstatningens størrelse.

Efter § 103, stk. 1, i lov om offentlige veje, skal erstatningen for ekspropriationen efter § 96 og de forberedende undersøgelser, der er nævnt i § 99, fastsættes efter de almindelige erstatningsregler. Efter § 103, stk. 2, skal en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationsanlægget, fradrages fra erstatningen. Erstatningen kan helt bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslås i § 7, stk. 2, i lov om Skjern Å Naturprojekt, at i mangel af enighed fastsættes erstatningen efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse, og at § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig foreslåede forslag om en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, i denne følgelov til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås bl.a. at ophæve §§ 104-106 og §§ 107-122 i lov om offentlige veje. Bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 104-106 og §§ 107-122 videreføres fra den 1. januar 2028 i afsnit I og III i den nye ekspropriationsproceslov, hvis ekspropriationsprocesloven og følgelovforslaget vedtages.

Forslaget vil indebære, at fastsættelse af erstatning for foranstaltninger vedrørende vandløb efter lov om Skjern Å Naturprojekt vil skulle gennemføres efter reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

Den foreslåede ændring skyldes således, at reglerne i lov om offentlige veje §§ 104-106 og §§ 107-122 bredt set videreføres i det samtidig foreslåede lovforslag til ekspropriationsprocesloven. Forslaget vil ikke indebære ændringer i forhold til gældende ret.

Den foreslåede henvisning til § 103 i vejloven i § 7, stk. 2, i lov om Skjern Å Naturprojekt, vil indebære, at erstatning i sager om foranstaltninger vedrørende vandløb, som er omfattet af § 7, stk. 1, i lov om Skjern Å Naturprojekt, vil skulle fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, vil skulle fradrages ved fastsættelse af erstatningen. Erstatningen vil desuden helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til § 64

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter § 29, stk. 1, i lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken (tøndermarskloven), skal der ydes erstatning for de tab, loven påfører ejere, brugere mv. af arealer omfattet af loven. Efter lovens § 29, stk. 2, træffes i mangel af mindelig overenskomst afgørelse af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje, og miljøministeren (nu ministeren for natur og dyrevelfærd) indbringer erstatningsspørgsmålene for taksationsmyndigheden.

Det følger af § 29, stk. 3, i tøndermarskloven, at om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder § 103, stk. 1, § 104, stk. 1, 2 og 5, og §§ 112-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, idet ministeren træder i stedet for vejbestyrelsen.

Det følger af § 103, stk. 1, i vejloven, at erstatning for ekspropriationen efter § 96 og de forberedende undersøgelser, der er nævnt i § 99, fastsættes efter de almindelige erstatningsregler.

Det foreslås, at tøndermarsklovens § 29, stk. 3, affattes således, at § 103, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse på sager om erstatning efter tøndermarskloven.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig foreslåede forslag om en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, og § 63, nr. 1, i dette følgelovforslag, hvori det foreslås at ophæve bestemmelserne i bl.a. § 104 og §§ 112-122 i vejloven, som i stedet videreføres fra den 1. januar 2028 i den foreslåede ekspropriationsproceslov, hvis ekspropriationsprocesloven og følgelovforslaget vedtages.

Den foreslåede henvisning til vejlovens § 103, stk. 1, i tøndermarsklovens § 29, stk. 3, vil indebære, at erstatning i sager omfattet af tøndermarsklovens § 29, stk. 1, vil skulle fastsættes efter de almindelige erstatningsregler.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensændring som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

Den foreslåede konsekvensændring vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter § 33, stk. 1, i lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken (tøndermarskloven), kan kommunalbestyrelsen til gennemførelse af anlægsarbejder efter loven foretage ekspropriation.

Det følger af tøndermarsklovens § 33, stk. 2, at ekspropriation foretages efter bestemmelserne i lov om offentlige veje, §§ 98-104 og 112-122, idet kommunalbestyrelsen træder i stedet for vejbestyrelsen.

Det følger af § 99, stk. 1, i vejloven, at vejmyndigheden til enhver tid har adgang til en privat ejendom mod behørig legitimation og uden retskendelse, hvis det skønnes nødvendigt for at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer med henblik på at foretage undersøgelser og projektering af nye vejanlæg eller ændring af eksisterende vejanlæg samt klimarelaterede afværgeforanstaltninger.

Det følger af § 99, stk. 2, at vejmyndigheden skal give skriftlig besked til de berørte grundejere eller brugere mindst 14 dage før gennemførelsen af forberedende undersøgelser. Hvis dette ikke er muligt, skal oplysning om de forberedende undersøgelser offentliggøres i lokale medier el.lign.

Efter § 99, stk. 3, kan vejmyndigheden under de samme betingelser, som er nævnt i stk. 1, lade foretage arkæologiske forundersøgelser, dog skal vejmyndigheden mindst 28 dage før gennemførelsen af arkæologiske forundersøgelser efter stk. 3 give skriftlig besked til de berørte grundejere eller brugere, jf. stk. 4. Hvis dette ikke er muligt, skal oplysning om de arkæologiske forundersøgelser offentliggøres i lokale medier el.lign.

Det følger af § 99, stk. 5, at erstatning for skader og ulemper, som påføres ved undersøgelser efter bestemmelserne i stk. 1 og 3, fastsættes efter lovens § 103.

Det følger af § 103, stk. 1, i vejloven, at erstatning for ekspropriationen efter § 96 og de forberedende undersøgel-

ser, der er nævnt i § 99, fastsættes efter de almindelige erstatningsregler.

Det følger af § 103, stk. 2, at der skal ske fradrag for en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationsanlægget, og at erstatningen helt kan bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen. I tilfælde af uenighed om erstatningens størrelse indbringes erstatningsspørgsmålet for taksationsmyndighederne.

Det foreslås, at tøndermarsklovens § 33, stk. 2, affattes således, at ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. Det foreslås derudover, at § 99 og § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig foreslåede forslag om en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, i dette følgelovforslag til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås at ophæve bestemmelserne i bl.a. §§ 100-102, § 104 og §§ 112-122 i vejloven. Bestemmelserne i §§ 100-102, § 104 og §§ 112-122 videreføres fra den 1. januar 2028 i den nye ekspropriationsproceslov, hvis ekspropriationsprocesloven og følgelovforslaget vedtages.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunalbestyrelsens ekspropriation med hjemmel i tøndermarsklovens § 33, stk. 1, vil skulle gennemføres efter reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle følge de procesregler, der fremgår af ekspropriationsproceslovens afsnit III.

Kommunalbestyrelsen vil således skulle afholde en besigtigelsesforretning i overensstemmelse med bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens §§ 27 og 28, og kommunalbestyrelsens ekspropriationsbeslutning skal træffes i overensstemmelse med reglerne i ekspropriationsproceslovens § 29. Bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens §§ 27-29 indeholder ikke materielle ændringer i forhold til gældende ret efter §§ 98-104 i vejloven, og kommunalbestyrelsen vil derfor ikke skulle iagttage andre materielle krav ved gennemførelse af ekspropriationer end dem, der i forvejen følger af gældende ret.

Den foreslåede ændring skyldes således, at bestemmelserne i §§ 100-102, § 104 og §§ 112-122 i vejloven videreføres i ekspropriationsprocesloven. Forslaget vil ikke indebære ændringer i forhold til gældende ret.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere indebære, at § 99 i vejloven fortsat vil finde tilsvarende anvendelse ved kommunalbestyrelsens ekspropriation af fast ejendom med hjemmel i tøndermarsklovens § 33, stk. 1.

Bestemmelsen giver således kommunalbestyrelsen adgang til at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærk-

ninger og andre undersøgelser af udendørsarealer på privat ejendom mod behørig legitimation og uden retskendelse, hvis det er nødvendigt i anledning af ekspropriationens gennemførelse.

Kommunalbestyrelsen vil ligeledes kunne foretage arkæologiske forundersøgelser, jf. § 99, stk. 3, i vejloven. Der vil skulle ske varsling af de berørte grundejere eller brugere efter bestemmelserne i § 99, stk. 2 og 4, inden der iværksættes forundersøgelser eller arkæologiske undersøgelser. Eventuelle skader, der forvoldes ved disse forberedende foranstaltninger, vil skulle erstattes af kommunalbestyrelsen. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem ejeren og kommunalbestyrelsen, vil erstatningen skulle fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse, hvorefter sager om erstatning for skader og ulempe, som påføres ved undersøgelser efter vejlovens § 99, stk. 1 og 3, vil skulle behandles efter afsnit III i det samtidig foreslåede lovforslag til ekspropriationsprocesloven om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse, jf. nærværende lovforslags § 1, nr. 12.

Den foreslåede henvisning til § 103 i vejloven i tøndermarkslovens § 33, stk. 2, vil indebære, at erstatning i sager om ekspropriation omfattet af tøndermarkslovens § 33, stk. 1, vil skulle fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, vil skulle fradrages ved fastsættelse af erstatningen. Erstatningen vil desuden helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til § 65

Til nr. 1-10

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Efter § 71, 1. pkt. i lov om vandløb (vandløbsloven), kan vandløbsmyndigheden, når almenvellet kræver det, iværksætte ekspropriation til gennemførelse af foranstaltninger efter loven.

Det følger af § 71, 2. pkt., i vandløbsloven, at bestemmelserne i § 98 og §§ 100-102 i lov om offentlige veje mv. finder tilsvarende anvendelse ved vandløbsmyndighedens gennemførelse af ekspropriationer efter § 71, 1. pkt.

Det foreslås, at vandløbslovens § 71, 2. pkt., affattes således, at ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig foreslåede forslag om en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, i nærværende lovforslag, hvori det foreslås at ophæve bestemmelserne i bl.a. §§ 100-102 i vejloven, som vandløbsmyndigheden skal følge, hvis der foretages ekspropriation i medfør af vandløbslovens § 71, 1. pkt.

Det foreslåede vil indebære, at reglerne for ekspropriationens omfang og retsvirkninger samt den nærmere proces, når der iværksættes ekspropriation efter vandløbslovens § 71, 1. pkt., vil skulle findes i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov, hvis ekspropriationsprocesloven og følgelovforslaget vedtages.

Forslaget vil indebære, at vandløbsmyndighedens ekspropriation med hjemmel i vandløbslovens § 71, 1. pkt., vil skulle gennemføres efter reglerne i ekspropriationsproceslovens afsnit III om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. Det vil betyde, at vandløbsmyndigheden vil skulle følge de procesregler, der fremgår af ekspropriationsproceslovens afsnit III, hvis der foretages ekspropriation med hjemmel i vandløbslovens § 71, 1. pkt.

Vandløbsmyndigheden vil således skulle afholde en besigtigelsesforretning i overensstemmelse med bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens §§ 27 og 28, og vandløbsmyndighedens ekspropriationsbeslutning skal træffes i overensstemmelse med reglerne i ekspropriationsproceslovens § 29. Vandløbsmyndigheden kan endvidere fremsætte forslag om erstatning efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 30, stk. 1.

Bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens § 2 og §§ 27-30 indeholder ikke materielle ændringer i forhold til gældende ret efter § 98 og §§ 100-102 i lov om offentlige veje mv., og vandløbsmyndigheden vil derfor ikke skulle iagttage andre materielle krav ved gennemførelse af ekspropriationer end dem, der i forvejen følger af gældende ret.

Den foreslåede ændring skyldes således, at procesreglerne i §§ 100-102 i vejloven videreføres i ekspropriationsprocesloven.

Forslaget vil ikke indebære ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til nr. 12 og 13

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Efter lov om vandløb (vandløbsloven) § 73, stk. 1, fastsætter taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje erstatning efter § 23, § 28, § 37, stk. 4, § 38, jf. § 45, § 45 og § 51 samt for mangelfuld opfyldelse af forpligtelser med hensyn til vedligeholdelse af vandløb. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne gælder § 123 i lov om offentlige veje.

Efter vandløbslovens § 73, stk. 2, kan sagen indbringes for taksationskommissionen af den erstatningssøgende.

Det følger af § 73, stk. 3, at taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag til formænd og sekretærer betales forlods af vandløbsmyndigheden.

Efter vejlovens § 123, stk. 1, behandles erstatningssager, der indbringes for taksationsmyndighederne efter vandløbsloven og vandforsyningsloven, bortset fra sager omfattet af vandløbslovens § 72 eller vandforsyningslovens § 42, efter bestemmelserne i vejlovens § 123, stk. 2-6.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 2, at sagen indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 3, at ved sagens behandling gælder bestemmelserne i §§ 103, 107 og 108, § 109, stk. 2, og §§ 111, 113-118 og 122.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 4, at taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist.

Efter vejlovens § 123, stk. 5, kan taksationsmyndighederne pålægge en part helt eller delvis at betale taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag

til formænd og sekretærer. Der er udpantningsret for beløbet.

Det følger af vejlovens § 123, stk. 6, at fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.

Det foreslås i vandløbslovens § 73 at indsætte fem nye *stykker* som stk. 3-7.

Det følger af det foreslåede *stk.* 3, at sagen, som er omfattet af vandløbslovens § 73, stk. 1, indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse.

Det foreslåede vil indebære, at der fastsættes en række formkrav i forbindelse med sagernes indbringelse for taksationskommissionen, mindstekrav til anmodningen om behandling ved taksationskommissionen og krav om, at klageren skal medsende de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig i sagen, når klageren er i besiddelse af disse. De foreslåede krav i forbindelse med indbringelse af sagen for taksationskommissionen vil svare til de gældende krav efter vejlovens § 123, stk. 2.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med ændringerne til vandløbslovens § 73, stk. 1, i dette lovforslags § 64, nr. 6, som vil indebære, at sagen vil skulle behandles efter den samtidig foreslåede ekspropriationsproceslovs regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse.

Det følger af det foreslåede *stk.* 4, at ved sagens behandling gælder ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103 i lov om offentlige veje m.v.

Den foreslåede henvisning til § 103 i vejloven i § 73, stk. 4, i vandløbsloven, vil indebære, at erstatning i sager omfattet af vandløbslovens § 73, stk. 1, vil skulle fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, vil skulle fradrages ved fastsættelse af erstatningen. Ligeledes vil erstatningen helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

For en nærmere beskrivelse af erstatningsprincipper henvises til det samtidig fremsatte lovforslag til en ny ekspropriationsproceslovs almindelige bemærkninger i pkt. 3.4.

Det følger af det foreslåede *stk.* 5, at taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at kla-

geren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist.

Det foreslåede vil indebære, at taksationsmyndighederne efter et samlet skøn vil kunne pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part i sager omfattet af vandløbslovens § 73, stk. 1. Taksationsmyndighederne vil i den forbindelse skulle tage hensyn til sagens udfald, men kan også tage hensyn til, hvem parterne er. Taksationsmyndighederne vil eksempelvis kunne skønne, at en privat part snarere vil kunne tillægges sagsomkostninger end en offentlig myndighed. Der vil også kunne tillægges delvise sagsomkostninger.

Det foreslåede vil derudover indebære, at taksationsmyndighederne vil kunne bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger. Denne mulighed skal blandt andet ses i lyset af, at taksationsmyndighedernes afgørelser efter den samtidig foreslåede ekspropriationsproceslov ikke kan tvangsfuldbyrdes. Den foreslåede bestemmelse vil endvidere indebære, at hvis en krævet sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist, vil sagen blive afvist. Hvis sagen er indbragt for et taksationsklagenævn, er det klagen til taksationsklagenævnet, der afvises, således at taksationskommissionens afgørelse står ved magt. Det foreslåede vil svare til gældende ret efter vejlovens § 123, stk. 4.

Det følger af det foreslåede *stk. 6*, at taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale taksationsmyndighedernes udgifter bortset fra vederlag til formænd og sekretærer. Betaling skal ske til den myndighed, der forlods har afholdt taksationsmyndighedernes udgifter.

Det foreslåede vil indebære, at taksationsmyndighederne efter et samlet skøn vil kunne pålægge en part at betale taksationsmyndighedernes udgifter i forbindelse med sagens behandling i sager omfattet af vandløbslovens § 73, stk. 1, dog ikke vederlag til formænd og sekretærer. Det vil være en forudsætning, at taksationsmyndighederne ved udøvelse af skønnet vil tage lignende forhold i betragtning som efter den foreslåede bestemmelse i vandløbslovens § 73, stk. 5. Det foreslåede skal ses i sammenhæng med, at taksationsmyndighedernes øvrige udgifter ved sagens behandling afholdes forlods af det offentlige. Det foreslåede vil således indebære, at taksationsmyndighederne i forbindelse med sagens afgørelse kan bestemme, at disse udgifter helt eller delvis skal betales af en eller flere af parterne i sagen. Udgifterne vil kunne pålægges én part eller deles mellem parterne, og udgifterne vil også helt eller delvis kunne afholdes endeligt af det offentlige.

Det foreslås, at bestemmelsen i vejlovens § 123, stk. 5, 2. pkt., om udpantningsret for beløbet ikke videreføres i den foreslåede § 73, stk. 6, i vandløbsloven. Det foreslåede er en konsekvens af, at alle offentligretlige krav, der tilhører det offentlige, er tillagt udpantningsret ifølge § 11 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, idet der i bilag 1 til

denne lov alene gøres en undtagelse for visse civilretlige fordringer. Bestemmelsen i den gældende vejlovs § 123, stk. 5, 2. pkt., er således overflødig, hvorfor den ikke foreslås videreført.

Det følger af det foreslåede *stk. 7*, at fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i vandløbslovens § 73, stk. 5 og 6, om sagsomkostninger og betaling af taksationsmyndighedernes udgifter, hvorfor det foreslås i *stk. 7*, at der vil kunne meddeles fri proces efter retsplejelovens regler.

Den foreslåede henvisning til retsplejelovens kapitel 31 vil betyde, at fri proces i sager for henholdsvis taksationskommissionen og taksationsklagenævnet vil skulle meddeles af justitsministeren, jf. retsplejelovens § 328, stk. 6, eller § 329.

Fri proces vil som udgangspunkt medføre blandt andet beskikkelse af advokat til at udføre sagen mod vederlag af statskassen, godtgørelse fra statskassen for udgifter, som afholdes i forbindelse med sagen, og fritagelse for at erstatte modpartens omkostninger, jf. retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 1-4. Fri proces vil kunne begrænses til enkelte af de nævnte begunstigelser, jf. retsplejelovens § 331, stk. 2.

Hvis en bevilling af fri proces omfatter beskikkelse af en advokat til at udføre sagen mod vederlag af statskassen, vil taksationsmyndighederne skulle beskikke en advokat for den pågældende part. Advokatens vederlag og godtgørelse af udlæg vil skulle fastsættes af taksationsmyndighederne efter reglerne i retsplejelovens § 334, stk. 2-7. Beløbet udbetales af byretten i den retskreds, hvor sagen vil skulle behandles, og afholdes over Justitsministeriets konto til fri proces.

Såfremt en bevilling af fri proces omfatter fritagelse for at betale modpartens omkostninger, vil den pågældende part ikke kunne pålægges at betale sagsomkostninger til nogen anden part efter det foreslåede *stk. 5* eller til det offentlige efter det foreslåede *stk. 6*. Det vil betyde, at parten dermed også er fritaget for sikkerhedsstillelse efter det foreslåede *stk. 5*. Hvis den pågældende part bortset herfra ville være blevet pålagt at betale sagsomkostninger til en anden part efter *stk. 5*, vil taksationsmyndighederne i stedet skulle træffe bestemmelse om betaling af sagsomkostninger til den pågældende anden part fra statskassen efter retsplejelovens § 332, stk. 1, 2. pkt. Beløbet vil skulle udbetales af byretten i den retskreds, hvor sagen vil skulle behandles.

Hvis en bevilling af fri proces omfatter godtgørelse fra statskassen for udgifter som afholdes i forbindelse med sagen, jf. retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 3, vil taksationsmyndighederne skulle træffe bestemmelse om, hvilket beløb den pågældende part skal have godtgjort. Det vil eksempelvis kunne dreje sig om partens eventuelle rejseudgifter eller til undersøgelser og sagkyndig bistand m.v. Modparten vil kunne pålægges at betale sagsomkostninger efter det foreslåede

stk. 5. Beløbet vil i så fald tilfalde statskassen, jf. retsplejelovens § 332, stk. 1, 3. pkt., og beløbet vil skulle indbetales til byretten i den retskreds, hvor taksationsmyndigheden fungerer. Modparten vil uafhængigt heraf kunne pålægges at betale taksationsmyndighedernes udgifter efter stk. 6.

De foreslåede bestemmelser i vandløbslovens § 73, stk. 3-7, er en konsekvens af, at vejlovens § 123 ophæves, jf. nærværende lovforslags § 1, nr. 19. Hensigten med de foreslåede bestemmelser i vandforsyningsloven er således at videreføre den gældende retstilstand efter vejlovens § 123 om behandling af erstatningssager efter vandforsyningsloven.

Med de foreslåede bestemmelser er der tale om en uændret videreførelse af gældende ret.

Til §§ 66-73

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer i lovene vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 74

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af § 46, stk. 3, i lov om byfornyelse og udvikling af byer (byfornylesloven), at bestemmelserne i lov om offentlige veje § 103, stk. 2, § 104, stk. 1, 2 og 5, §§ 112-120 og § 120 finder tilsvarende anvendelse ved taksationsmyndighedens behandling af sager og fastsættelse af erstatningens størrelse efter § 46, stk. 1, når kommunalbestyrelsen forlanger private bygninger helt eller delvist afstået efter § 45, stk. 1.

Det følger af § 103, stk. 2, i vejloven, at en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, skal fradrages erstatningen, og at erstatningen helt kan bortfalde, hvis ejendommen skønnes

at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslås at nyaffatte byfornyleslovens § 46, stk. 3, således, at § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede henvisning til vejlovens § 103, stk. 2, i byfornyleslovens § 46, stk. 3, vil indebære, at erstatning i sager om ekspropriation omfattet af byfornyleslovens § 46, stk. 1, vil skulle fastsættes med fradrag af en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen. Erstatningen vil desuden helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til nr. 4-6

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det følger af § 75 b, stk. 6, 2. pkt., i byfornylesloven, at bestemmelserne i lov om offentlige veje § 103, stk. 2, §§ 114-118 og § 120 finder tilsvarende anvendelse ved taksationsmyndighedens behandling af sager efter § 75 b, stk. 1, når kommunalbestyrelsen nedlægger påbud efter § 75 a, stk. 1.

Det foreslås at nyaffatte byfornyleslovens § 75 b, stk. 6, 2. pkt., således, at § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede henvisning til vejlovens § 103, stk. 2, i byfornyleslovens § 75 b, stk. 6, 2. pkt., vil indebære, at erstatning i sager omfattet af byfornyleslovens § 75 b, stk. 1, vil skulle fastsættes med fradrag af en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, vil skulle fradrages ved fastsættelse af erstatningen. Erstatningen vil desuden helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til nr. 8

Det følger af § 77, stk. 6, 1. pkt., i byfornyelsesloven, at bestemmelserne i lov om offentlige veje § 103, stk. 2, § 104, stk. 1, 2 og 5, og §§ 113- 120 finder tilsvarende anvendelse ved taksationsmyndighedens behandling af sager efter § 77, stk. 5, når kommunalbestyrelsen nedlægger påbud om nedrivning af bygningen efter § 77, stk. 2.

Det foreslås at nyaffatte byfornyelseslovens § 77, *stk. 6, 1. pkt.*, således, at erstatningen fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse, og § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med det samtidig foreslåede forslag til en ny ekspropriationsproceslov og navnlig § 1, nr. 19, i denne følgelov til ekspropriationsprocesloven, hvori det foreslås at ophæve bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 100-102, der omhandler den nærmere proces, som kommunalbestyrelsen skal følge, hvis der foretages ekspropriation i medfør af planlovens § 47, stk. 1, jf. stk. 3.

Bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 100-102 vedrørende gennemførelse af ekspropriationer videreføres fra den 1. januar 2028 i afsnit III i den nye ekspropriationsproceslov, hvis ekspropriationsprocesloven og følgelovforslaget vedtages.

Den foreslåede henvisning til vejlovens § 103, stk. 2, i byfornyelseslovens § 77, stk. 6, 1. pkt., vil indebære, at erstatning i sager omfattet af byfornyelseslovens § 77, stk. 2 og 5, vil skulle fastsættes med fradrag af en eventuel værdiforøgelse, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationen, vil skulle fradrages ved fastsættelse af erstatningen. Erstatningen vil desuden helt kunne bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.

Til nr. 9-12

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til §§ 75-77

Der er tale om konsekvensændringer som følge af det samtidig fremsatte lovforslag til ekspropriationsprocesloven.

De foreslåede konsekvensændringer vil indebære, at der vil ske korrekte henvisninger til de relevante bestemmelser i den foreslåede nye ekspropriationsproceslov.

Der er derudover tale om en videreførelse af gældende ret.

For uddybning henvises til pkt. 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 78

Det foreslås i § 78, *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2027, jf. dog stk. 2.

Det foreslåede vil betyde, at de foreslåede bestemmelser i vej- og jernbaneloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, 6, og 17, og § 2, nr. 3, 6 og 9, som vil indebære lempeligere kriterier for borgeres mulighed for fremrykket overtagelse og ekspropriation samt begrænsninger i anlægsmyndighedernes adgang til at indbringe en afgørelse om fremrykket overtagelse for en administrativ klageinstans eller domstolene, vil træde i kraft den 1. januar 2027.

Ikrafttrædelse af begrænsningen i anlægsmyndighedernes adgang til at indbringe en afgørelse om fremrykket overtagelse for en administrativ klageinstans eller domstolene vil betyde, at begrænsningen vil gælde, hvis anlægsmyndigheden fra den 1. januar 2027 vil indbringe en afgørelse om fremrykket overtagelse for en administrativ klageinstans eller domstolene, uanset om afgørelsen om fremrykket overtagelse er truffet før den 1. januar 2027. Hvis anlægsmyndigheden har indbragt en afgørelse om fremrykket overtagelse for en administrativ klageinstans eller domstolene før den 1. januar 2027, vil den skulle behandles efter de hidtil gældende regler, dvs. uden den foreslåede begrænsning i klageadgangen.

Det foreslåede vil desuden indebære, at de ændringer, der fremgår af lovforslagets § 1, nr. 5, og § 2, nr. 8 og 11, hvorved der sker lovfæstelse af en gældende praksis, vil træde i kraft den 1. januar 2027.

Det foreslås i § 78, *stk. 2*, at § 1, nr. 1-3, § 45, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, § 1 nr. 7-16, nr. 18-21, § 2, nr. 1, 2, 4, 5, 7, 10 og 12, og §§ 3-77 træder i kraft den 1. januar 2028.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til en ny ekspropriationsproceslov, som foreslås at skulle træde i kraft den 1. januar 2028.

Det foreslåede vil betyde, at der vil blive foretaget konse-

kvensændringer i 77 forskellige love, som følge af den samtidig foreslåede nye ekspropriationsproceslov, og at konsekvensændringerne af disse 77 love vil træde i kraft samtidig med den nye ekspropriationsproceslov.

Det foreslås i § 78, stk. 3, at § 1, nr. 4, § 45, stk. 4, i lov om offentlige veje m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, og § 1, nr. 17, ikke finder anvendelse på anmodninger om fremrykket overtagelse efter vejlovens § 45, stk. 1, der er indgivet inden den 1. januar 2027, og at de hidtil gældende regler finder anvendelse ved behandlingen af sådanne anmodninger.

Det foreslås desuden i § 78, stk. 4, at § 2, nr. 3 og 6, og § 33, stk. 4, i jernbaneloven som affattet ved denne lovs § 2, nr. 9, ikke finder anvendelse på anmodninger om fremrykket overtagelse efter jernbanelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., der er indgivet inden den 1. januar 2027, og at de hidtil gældende regler i jernbaneloven finder anvendelse ved behandlingen af sådanne anmodninger.

Det foreslåede stk. 3 og 4 vil indebære, at de foreslåede lempeligere kriterier for vurdering af en anmodning om fremrykket overtagelse alene vil finde anvendelse på anmodninger, der indgives fra den 1. januar 2027.

Hvis der er indgivet en anmodning før den 1. januar 2027, vil anmodningen kunne tilbagekaldes, og der vil kunne indgives en ny anmodning. Ligeledes vil der kunne indgives en ny anmodning efter den 1. januar 2027, hvis der er givet afslag på anmodningen, der er indgivet før 1. januar 2027. Anmodningen vil i så fald skulle behandles efter de nye regler i dette lovforslag.

Det bemærkes, at betingelsen om, at der foreligger en konkret bevillingsmæssig hjemmel, før der kan ske realitetsbehandling af anmodninger om fremrykket overtagelse (efter disse lempede kriterier), vil finde anvendelse, hvis anmodningen er indgivet efter lovens ikrafttræden (lovforslagets § 1, nr. 6 (nyt stk. 4 i vejlovens § 45) og § 2, nr. 9 (nyt stk. 4 i jernbanelovens § 33)).

Det bemærkes desuden, at de foreslåede ændringer i vejlovens § 98, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 17, og jernbanelovens § 30, stk. 6, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, også vedrører vurderinger foretaget som led i ordinære ekspropriationer til statslige vej- og jernbaneanlæg. Det er forudsat, at disse bestemmelser iagttages i forbindelse med alle ekspropriationsforretninger, som gennemføres efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2027.

Til § 79

Den foreslåede bestemmelse i § 79 vedrører lovens territoriale anvendelsesområde.

Det foreslås i § 79, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at § 11 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Lov om luftfart gælder ikke for Færøerne, men det kan ved kongelig anordning dog bestemmes, at loven tillige skal gælde for Færøerne i det omfang og med de ændringer, som indstilles af Færøernes Lagting. Lov om luftfart er sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning nr. 130 af 3. marts 1989 og er ændret ved senere kongelige anordninger. Derfor skal lovens § 11 om ændring af lov om luftfart kunne sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Lov om luftfart gælder ikke for Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Lov om luftfarts bestemmelser kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter. Såfremt det måtte blive nødvendigt i Grønland at foretage ekspropriationer i henhold til lov om luftfart, vil de nærmere regler om fremgangsmåden herved være at fastsætte i en særlig lov. Det følger således af lov om luftfart § 158, stk. 1, 3. pkt., at lov om luftfart §§ 58 a og 61, der omhandler ekspropriation til luftfartsanlæg m.v., ikke finder anvendelse på grønlandske forhold (Folketingstidende 1959-1960, tillæg A, spalte 1518). Ændringerne til lov om luftfart i denne lovs § 11 vil således ikke gælde for Grønland og vil ikke kunne sættes i kraft for Grønland ved kongelig anordning.

For så vidt angår ændringerne i lovens §§ 1-10, 12-36, 38-44, 46-58, 60-69 og 71-77, skal de ikke kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Det skyldes, at den lovgivning, der foreslås ændret, ikke finder anvendelse i og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Det drejer sig om vejloven, jernbaneloven, lov om udbygning af rute 11 mellem Korskrø og Varde, lov om Sund & Bælt Holding A/S, lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark, lov om letbane på Ring 3, lov om udbygning af Øresundsmotorvejen, lov om udbygning af E20 Amagermotorvejen, lov om anlæg af en tredje Limfjordsforbindelse, lov om opgradering af Øresundsbanen, lov om udbygning af motorvej E20/E45 ved Kolding, anlæg af Kalundborgmotorvejens tredje etape og udbygning af rute 15, Ringkøbing-Herning, lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S, lov om udvikling af statsvejnettet, lov om ombygning af Aarhus H, lov om en Cityring, lov om anlæg af Lynetteholm, lov om anlæg af en Nordhavnstunnel, lov om anlæg af en ny jernbane over Vestfyn, lov om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro, lov om anlæg af motorvej syd om Regstrup, lov om Odense Letbane, lov om udbygning af Fynske Motorvej syd om Odense, lov om elektrificering af jernbanen, lov om Aarhus Letbane, lov om anlæg af en jernbanestrækning København-Ringsted over Køge, lov om anlæg af en udbygning af Nordvestbanen mellem Lejre og Vipperød, lov om anlæg af Frederikssundmotorvejen mellem Motorring 4 og Frederikssund, lov om projektering af fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark, lov om projektering af jernbaneanlæg København-Ringsted, lov om anlæg af ekstra jernbanespor i Ringsted, lov om forstærkning af Ribe dige

og anlæg af veje langs nogle diger, lov om ekspropriationer under Trafikministeriet, lov om private fællesveje, lov om planlægning, lov om testcentre for store vindmøller ved Høvsøre og Østerild, lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v., el sikkerhedsloven, erhvervslejeloven, lov om etablering af udbygget radarovervågning af Danmarks farvandsområder, lov om udbygning og drift af Flyvestation Skrydstrup, lov om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål, lov om rørført transport af CO₂, lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat, lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om elforsyning, lov om gasforsyning, lov om varmforsyning, lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber m.v., lov om foranstaltninger til fremme af et brinttransmissionssystem fra Esbjerg til den dansk-tyske landegrænse, museumsloven, lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, vandforsyningsloven, lov om råstoffer, lov om miljøbeskyttelse, lov om kystbeskyttelse, lov om forurennet jord, lov om Skjern Å Naturprojekt, lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, lov om vandløb, lov om vandplanlægning, Okkerloven, Jordfordelingsloven, lov om projektering og anlæg af et vildsvinehegn langs den dansk-tyske landegrænse, lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink, lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom, lov om almene boliger m.v., lov om anlæg af ny vejforbindelse mellem Tingbjerg og Husum i Københavns Kommune, lov om byfornyelse og udvikling af byer, lov om brandsikring af ældre beboelsesbygninger m.v., lov om boligforhold og lov om kompensation til naboer omkring Udrejsecenter Kærshovedgård.

Det følger af § 49, stk. 1, i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, og af § 49, stk. 2, følger, at loven ved kgl. anordning kan sættes i kraft på Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Loven er ikke sat i kraft for Færøerne. De færøske myndigheder har i 2007 overtaget ansvaret for folkekirken på Færøerne. Det foreslåede vil indebære, at lovens § 37 ikke gælder for Grønland, da lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde ikke gælder for Grønland, og at ændringer ikke gælder for Færøerne, da Færøerne har overtaget sagsområdet.

Lov om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe gælder ikke for Færøerne og Grønland, men lovens §§ 1-9 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger. Anordningshjemlen er ikke udnyttet til at sætte lovens §§ 1-9 i kraft for Færøerne eller Grønland, men hvis den måtte blive udnyttet, vil det blive med den ændring af lovens § 3, som dette lovforslags § 45 vil medføre.

Lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader gælder ikke for Færøerne og Grønland, da sagsområdet er overtaget af hhv. de færøske og grønlandske myndigheder.

Beredskabsloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Beredskabsloven er delvist sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 995 af 25. august 2017. Beredskabslovens § 38 er dog ikke sat i kraft for Grønland. Den foreslåede ændring af beredskabslovens § 38, jf. dette lovforslags § 70, vil således ikke kunne sættes i kraft for Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I lov om offentlige veje m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 24. april 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 499 af 20. maj 2025, § 7 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, § 2 i lov nr. 753 af 20. juni 2025 og § 2 i lov nr. 1787 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:
§ 44. --- <i>Stk. 1-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Sagen henvises til de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106, hvis vejmyndigheden afslår ejerens begæring efter stk. 1-3, eller hvis der ikke kan opnås enighed om erstatningens størrelse. <i>Stk. 6-8. ---</i> § 50. --- <i>Stk. 1-9. ---</i> <i>Stk. 10.</i> Sagen henvises til de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106, hvis vejmyndigheden afslår ejerens begæring efter stk. 8, eller hvis der ikke kan opnås enighed om erstatningens størrelse. <i>Stk. 11-13. ---</i> § 58. --- <i>Stk. 1.</i> En sag henvises til de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106, hvis vejmyndigheden afslår ejerens begæring efter § 57, eller hvis der ikke kan opnås enighed om erstatningens størrelse. <i>Stk. 2-4. ---</i>	1. I § 44, stk. 5, § 50, stk. 10, og § 58, stk. 1, ændres »de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

§ 44. --- <i>Stk. 1-6. ---</i> <i>Stk. 7.</i> Sager, jf. stk. 5, behandles, for så vidt angår statsveje, herunder planlagte statsveje, af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 8. ---</i> § 48. --- <i>Stk. 1-5. ---</i> <i>Stk. 6.</i> Sager, jf. stk. 4 og 5, behandles, for så vidt angår statsveje, herunder planlagte statsveje, af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 7. ---</i> § 50. --- <i>Stk. 1-11. ---</i> <i>Stk. 12.</i> Sager, jf. stk. 10, behandles, for så vidt angår statsveje, herunder planlagte statsveje, af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 13. ---</i> § 58. --- <i>Stk. 1-2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Taksationsmæssige sager, der angår statsveje, herunder planlagte statsveje, behandles af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 4. ---</i>	2. I § 44, stk. 7, § 48, stk. 6, § 50, stk. 12, og § 58, stk. 3, ændres »af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.« til: »efter ekspropriationsprocesslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
---	--

§ 44. --- <i>Stk. 1-7. ---</i> <i>Stk. 8.</i> Transportministeren kan bestemme, at en sag som nævnt i stk. 5 vedrørende en statsvej behandles af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106. § 48. --- <i>Stk. 1-6. ---</i> <i>Stk. 7.</i> Transportministeren kan bestemme, at en sag som nævnt i stk. 4 og 5 vedrørende en statsvej behandles af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106. § 50. --- <i>Stk. 1-12. ---</i> <i>Stk. 13.</i> Transportministeren kan bestemme, at en sag som nævnt i stk. 10 vedrørende en statsvej behandles af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106. § 58. --- <i>Stk. 1-3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Transportministeren kan bestemme, at en sag som nævnt i stk. 3 vedrørende en statsvej behandles af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106.	3. § 44, stk. 8, § 48, stk. 7, § 50, stk. 13, og § 58, stk. 4, ophæves.
§ 45. Transportministeren kan efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statsvejsanlæg eller ændring af bestående statsvejsanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.	4. § 45, stk. 1, affattes således: »Transportministeren kan efter anmodning fra ejeren før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer i forbindelse med statslige vejanlæg overtage en ejendom, når der er udsigt til, at ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt, jf. § 98, stk. 4.«

<i>Stk. 2.</i> Hvis transportministeren afslår ejerens anmodning efter stk. 1, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3.</i> Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 2 finder § 103 anvendelse.	5. I § 45, <i>stk. 2</i>, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens bestemmelser om ekspropriation ved kommission«, og i <i>stk. 3</i> ændres »stk. 2« til: »stk. 1 og 2«. 6. I § 45 indsættes som <i>stk. 4</i> og <i>5</i>: »<i>Stk. 4.</i> Realitetsbehandling af anmodninger efter stk. 1 kan alene ske, hvis der foreligger konkret bevillingsmæssig hjemmel til at afholde udgifter til overtagelse af ejendomme i forbindelse med det pågældende anlæg. <i>Stk. 5.</i> Anlægsmyndigheden kan kun i særlige tilfælde indbringe en afgørelse om, at en ejendom skal overtages efter stk. 1, for en administrativ klageinstans eller domstolene. Beslutning herom træffes af transportministeren.«
§ 48. --- <i>Stk. 1-3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Etableres der ikke fornøden vejadgang, jf. stk. 2 og 3, har ejendommens ejer ret til erstatning efter §§ 103, 104 og 112-118. <i>Stk. 5.</i> Afskæres enhver adgang til ejendommen eller en del af denne, uden at der tilvejebringes anden adgang til offentlig vej, skal vejmyndigheden overtage ejendommen helt eller delvis mod erstatning efter §§ 103, 104 og 112-118. <i>Stk. 6-7. ---</i>	7. I § 48, <i>stk. 4</i> og <i>5</i>, ændres »erstatning efter §§ 103, 104 og 112-118« til: »erstatning efter § 103«. 8. I § 48, <i>stk. 4</i>, indsættes som <i>2. pkt.</i>: »Erstatningen fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse.« 9. I § 48, <i>stk. 5</i>, indsættes som <i>2. pkt.</i>: »Erstatningen fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse.«
§ 71. --- <i>Stk. 1-2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Erstatning for skader, der opstår i forbindelse med foranstaltninger efter stk. 1 og 2, fastsættes af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106, hvis der ikke kan opnås enighed om erstatningens størrelse.	10. I § 71, <i>stk. 3</i>, ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

§ 77. --- <i>Stk. 1. ---</i> <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter vandforsyningslovens §§ 37 og 38, jf. § 40. <i>Stk. 3. ---</i>	11. I § 77, <i>stk. 2</i>, ændres »kendelse afsagt« til: »afgørelse truffet«, og »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« ændres til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 92. --- <i>Stk. 1-2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Vejmyndigheden erstatter enhver skade eller ulempe, som forvoldes ved anbringelse, tilstedeværelse eller vedligeholdelse af de skilte m.v., der er nævnt i stk. 1. I tilfælde af uenighed om erstatningens størrelse indbringer vejmyndigheden spørgsmålet for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106. <i>Stk. 4.</i> For så vidt angår statsvejene, indbringer Vejdirektoratet uenighed om erstatningen for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, medmindre transportministeren bestemmer, at spørgsmålet behandles af de myndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106.	12. I § 92, <i>stk. 3, 2. pkt.</i>, § 99, <i>stk. 5, 2. pkt.</i>, og § 124, <i>stk. 7, 2. pkt.</i> ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«. 13. I § 92, <i>stk. 4</i>, ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, medmindre transportministeren bestemmer, at spørgsmålet behandles af de myndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 99. --- <i>Stk. 1-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Erstatning for skader og ulempe, som påføres ved undersøgelser efter stk. 1 og 3, fastsættes efter § 103. I tilfælde af uenighed mellem skadelidte og vejmyndigheden indbringes erstatningsspørgsmålet for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106. <i>Stk. 6. ---</i> §124. --- <i>Stk. 1-6. ---</i>	

<i>Stk. 7.</i> Planlægges vejen eller dele af denne ikke opretholdt som privat fællesvej eller privat vej for en enkelt ejendom, skal der gives en frist på mindst 8 uger til over for kommunalbestyrelsen at fremsætte krav om, at vejen opretholdes i medfør af stk. 2. Afviser kommunalbestyrelsen kravet, kan grundejeren kræve, at vejmyndigheden indbringer afgørelsen for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106, inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.	
Kapitel 10 Ekspropriation og taksation	14. <i>Overskriften</i> til kapitel 10 affattes således: »Kapitel 10 Ekspropriation«
<i>Ekspropriationsmyndigheder</i>	15. <i>Overskriften</i> før § 94 affattes således: »Ekspropriationens gennemførelse«
§ 94. Ekspropriation til kommunale vejanlæg sker efter reglerne i dette kapitel. <i>Stk. 2.</i> Transportministeren kan efter en vejmyndigheds begæring tillade, at ekspropriation til kommunale vejanlæg sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. § 95. Ekspropriation til statslige vejanlæg sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> Transportministeren kan bestemme, at ekspropriation til statsveje skal ske ved kommunal foranstaltning efter reglerne i dette kapitel.	16. §§ 94 og 95 affattes således: »§ 94. Ekspropriation efter denne lov gennemføres efter reglerne i ekspropriationsprocesloven. § 95. Ekspropriation til statslige vejanlæg gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission. <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation til kommunale vejanlæg gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse.
§ 98. --- <i>Stk. 1-3.</i> ---	17. I § 98 indsættes som <i>stk. 4</i>: »<i>Stk. 4.</i> Ved ekspropriation til statslige vejanlæg skal en ejendom overtages i sin helhed efter anmodning fra ejeren, hvis ejendommen samlet set vurderes at blive særligt indgribende berørt, herunder som følge af gener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, på grund af det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen, eller fordi den tilbageblivende del af ejendommen

	bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på rimelig måde.«
§ 99. --- <i>Stk. 1-5. ---</i> <i>Stk. 6.</i> Taksationsmæssige spørgsmål, der angår statsveje, herunder planlagte statsveje, behandles af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, medmindre transportministeren bestemmer andet.	18. I § 99, stk. 6, ændres »af de myndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, medmindre transportministeren bestemmer andet« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
<i>Ekspropriationens gennemførelse</i> § 100. Vejmyndigheden skal afholde en åstedsforretning, inden ekspropriation beslutes. <i>Stk. 2.</i> Inden åstedsforretningen skal vejmyndigheden udfærdige en arealfortegnelse og en ekspropriationsplan. <i>Stk. 3.</i> Arealfortegnelsen og ekspropriationsplanen skal bl.a. indeholde oplysning om den omtrentlige størrelse af de berørte arealer og en kort angivelse af de ændringer i de bestående forhold, som ekspropriationen vil medføre for ejendommene. <i>Stk. 4.</i> Arealfortegnelsen og ekspropriationsplanen skal i mindst 4 uger før åstedsforretningen være offentligt tilgængelige. <i>Stk. 5.</i> Vejmyndigheden skal med mindst 4 ugers varsel offentliggøre tid og sted for åstedsforretningen. Vejmyndigheden skal med mindst 4 ugers varsel skriftligt indkalde de ejere og brugere, som fremgår af arealfortegnelsen, og andre, der må skønnes at have en retlig interesse på grund af den planlagte ekspropriation. Den del af arealfortegnelsen, der vedrører den pågældende ejers eller brugers ejendom, skal vedlægges indvarslingen. § 101. Ved åstedsforretningen skal mindst 1 medlem af den kommunalbestyrelse, der er vejmyndighed, deltage. Åstedsforretningen skal ledes af	19. Overskriften før § 100 ophæves, og §§ 100-102 og 104-123 ophæves.

et medlem af kommunalbestyrelsen. Der skal føres protokol over åstedsforsretningen.

Stk. 2. Ved åstedsforsretningen skal der redegøres for den planlagte ekspropriation og dens omfang. Der skal over for hver enkelt fremmødt redegøres for, hvordan de planlagte foranstaltninger vil berøre vedkommendes ejendom eller rettigheder, herunder hvordan adgangsforhold og afskærne arealer skal reguleres.

Stk. 3. Vejmyndigheden kan under åstedsforsretningen fremsætte forslag til erstatningens fastsættelse. Hvis der under åstedsforsretningen indgås aftale om erstatningens størrelse eller andre forhold i forbindelse med den planlagte ekspropriation, skal disse indføres i protokollen. Forslag til erstatningens fastsættelse fremsættes under forbehold for ekspropriationens gennemførelse og vejmyndighedens endelige godkendelse. Det samme gælder aftaler indgået under åstedsforsretningen.

Stk. 4. Ejere, brugere eller andre, der direkte eller indirekte berøres af den planlagte ekspropriation, har ret til under åstedsforsretningen, eller inden for en frist på 4 uger efter åstedsforsretningen er afholdt, at fremkomme med bemærkninger til den planlagte ekspropriation, til at fremsætte forslag til ændringer og til at fremsætte de synspunkter, som de mener bør have indflydelse på erstatningens fastsættelse.

Ekspropriationsbeslutning

§ 102. Vejmyndigheden kan træffe ekspropriationsbeslutning, når fristen efter § 101, stk. 4, er udløbet.

Stk. 2. Ekspropriationsbeslutning kan dog træffes inden udløbet af den i § 101, stk. 4, nævnte frist, hvis ekspropriationen må anses for ubetydelig i forhold til den berørte ejendoms størrelse og værdi og der under åstedsforsretningen er opnået tilslutning fra samtlige berørte ejere, brugere og andre, der direkte eller indirekte berøres af den planlagte ekspropriation.

Stk. 3. Klage over vejmyndighedens ekspropriationsbeslutning afgøres af transportministeren, jf. § 132, stk. 2.

Stk. 4. Ekspropriationen og foranstaltninger til dens gennemførelse må ikke iværksættes før klagefristens udløb, jf. § 132, medmindre dette er accepteret af de berørte ejere og brugere.

Stk. 5. Vejmyndigheden kan, i forbindelse med at den meddeler ekspropriationsbeslutningen, fremsætte forslag til erstatning, hvis der ikke inden ekspropriationsbeslutningen er indgået aftale om erstatningens størrelse. Forslaget skal da indeholde oplysning om, at erstatningen vil blive fastsat af taksationsmyndighederne, hvis erstatningsforslaget ikke accepteres. Vejmyndigheden fastsætter en frist for accept af erstatningsforslaget på mindst 4 uger. Vejmyndigheden skal oplyse om, at sagen indbringes for taksationsmyndighederne, hvis meddelelsen ikke indeholder erstatningsforslag.

§ 104. Ejeren af en ejendom kan kræve, at hele ejendommen bliver eksproprieret, hvis ekspropriationen medfører, at restejendommen bliver så lille eller af en sådan beskaffenhed, at det ikke skønnes hensigtsmæssigt, at den bevares som en selvstændig ejendom, eller det skønnes, at den ikke kan udnyttes på en rimelig måde. Ejeren kan tilsvarende kræve en del af ejendommen eksproprieret, hvis denne afskæres ved en vejlinje.

Stk. 2. Vejmyndigheden kan kræve hele ejendommen afstået, hvis det skønnes, at en erstatning for en ejendoms værdiforringelse kommer til at stå i åbenbart misforhold til restejendommens værdi.

Stk. 3. Vejmyndigheden kan kræve, at arealer, der er blevet afskåret ved vejlinjen, og som ikke kan byttes til andet areal, skal afstås, hvis erstatningen for deres værdiforringelse eller omkostninger ved at skaffe en ny adgang til arealerne står i et åbenbart misforhold til arealernes værdi.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse, når der foretages ekspropriation af de rettigheder, der er nævnt i § 98, stk. 1, nr. 2-4.

Stk. 5. Opnås der ikke aftale med vejmyndigheden om de forhold, der er nævnt i stk. 1-4, træffes afgørelsen af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106.

Taksationsmyndigheder

§ 105. Til afgørelse af erstatningsspørgsmål nedsætter transportministeren taksationskommissioner og fastsætter deres forretningsområder.

Stk. 2. En taksationskommission består af 3 medlemmer. Transportministeren udnævner for en 6-årig periode 1 formand, der skal have juridisk kandidateksamen eller tilsvarende juridiske kvalifikationer af betydning for varetagelse af hvervet. Formanden vælger til den enkelte sag 2 medlemmer fra en kommunal liste, jf. stk. 3.

Stk. 3. I hver kommune udpeger kommunalbestyrelsen 2 personer, der for kommunalbestyrelsens funktionstid optages på en liste over medlemmer af den taksationskommission, som kommunen er omfattet af.

§ 106. Transportministeren nedsætter overtaksationskommissioner til at efterprøve taksationskommissionernes afgørelser og fastsætter deres forretningsområder.

Stk. 2. En overtaksationskommission består af 5 medlemmer. Transportministeren udnævner for en 6-årig periode 1 formand, der skal have juridisk kandidateksamen eller tilsvarende juridiske kvalifikationer af betydning for varetagelsen af hvervet, og 2 faste medlemmer med suppleanter. Formanden udtager til den enkelte sag yderligere 2 medlemmer fra en kommunal liste, jf. stk. 3.

Stk. 3. I hver kommune udpeger kommunalbestyrelsen 1 person, der for kommunalbestyrelsens funktionstid optages på en liste over medlemmer af den overtaksationskommission, som kommunen er omfattet af.

Stk. 4. En overtaksationskommission er beslutningsdygtig, når formanden og mindst 2 andre medlemmer er til stede. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

§ 107. Taksationskommissionerne og overtaksationskommissionerne er uafhængige instanser, der ikke er undergivet instruktioner om den enkelte sags behandling og afgørelse.

§ 108. Medlemmer af taksations- og overtaksationskommissioner skal have indsigt i vurdering af ejendomme.

§ 109. Til bistand for taksations- og overtaksationskommissionerne udpeger den enkelte vejmyndighed en landinspektør.

Stk. 2. Taksationskommissionen og overtaksationskommissionen kan under en sags behandling anmode særligt sagkyndige om at afgive vejledende udtalelser. Vederlag til de sagkyndige fastsættes af kommissionen.

§ 110. Taksationskommissionen og overtaksationskommissionen kan pålægge vejmyndigheden at betale en passende godtgørelse, når en part har haft udgifter til sagkyndig bistand.

§ 111. Taksations- og overtaksationskommissioner kan med transportministerens godkendelse antage sekretærbistand.

Stk. 2. Udgift til vederlag til formænd og sekretærer afholdes af staten. Alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed afholdes af vedkommende vejmyndighed.

Stk. 3. Ministeren fastsætter regler for vederlag til formænd og sekretærer for kommissioner samt til kommissionsmedlemmer.

Taksation

§ 112. Hvis der ikke er opnået aftale om erstatningens fastsættelse, skal vejmyndigheden indbringe erstatningsspørgsmålet for taksationskommissionen til afgørelse.

Stk. 2. Vejmyndigheden skal indbringe erstatningsspørgsmålet for taksationskommissionen, senest 8 uger efter at ekspropriationsbeslutningen er meddelt, eller, hvis ekspropriationsbeslutningen er påklaget, senest 4 uger efter endelig afgørelse i klagesagen.

§ 113. Rejses der krav om erstatning i forbindelse med gennemførelse af en ekspropriation af nogen, der ikke er omfattet af ekspropriationen, og er andre erstatningsspørgsmål vedrørende ekspropriationen i forvejen indbragt for taksationsmyndighederne, skal vejmyndigheden efter anmodning fra den pågældende forelægge spørgsmålet for taksationskommissionen. Taksationskommissionen kan optage sagen til påkendelse, hvis den finder sagen egnet til behandling. Hvis sagen optages til realitetsbehandling, finder bestemmelserne i §§ 114 og 115 anvendelse.

§ 114. Når sagen er indbragt for taksationskommissionen, indkaldes parterne skriftligt til møde med mindst 4 ugers varsel.

§ 115. Under mødet oplyser kommissionen de fremmødte om sagen. Parterne har herefter adgang til over for kommissionen at fremsætte deres synspunkter vedrørende erstatningens fastsættelse.

Stk. 2. Kommissionen kan tage stilling til ethvert spørgsmål om erstatning, uanset om det er fremsat af parterne. Parterne skal forinden have lejlighed til at udtale sig om disse spørgsmål.

Stk. 3. Kommissionens kendelse skal være begrundet og forholde sig til de anbringender og relevante indsigelser, som parterne er fremkommet med. I kendelsen angives det eksproprieredes værdi i handel og vandel. Ved rådighedsindskrænkninger angives den værdiforringelse, der

påføres ejendommen. Hvis der ydes erstatning for andre ulemper, der påføres ejeren af ejendommen eller andre, skal denne erstatning angives med en særlig post.

Stk. 4. Erstatningsfastsættelsen kan ske med angivelse af vilkår, når ganske særlige omstændigheder tilsiger det.

Stk. 5. Erstatningsfastsættelsen kan udskydes, når ganske særlige omstændigheder tilsiger det, dog ikke længere end til anlæggets udførelse. Hvis ejeren af en ejendom anmoder om det, skal erstatning for arealafståelse altid fastsættes straks.

Stk. 6. Kendelsen skal sendes til parterne og indeholde oplysning om muligheden for at indbringe kendelsen for overtaksationskommissionen og fristen for indbringelse.

Overtaksation

§ 116. Taksationskommissionernes kendelser kan indbringes for overtaksationskommissionerne.

Stk. 2. Taksationskommissionens kendelse skal indbringes skriftligt til taksationskommissionens formand, senest 4 uger efter at kendelsen er meddelt parten. Overtaksationskommissionens formand kan efter at have indhentet udtalelse fra den anden part beslutte at behandle en indbringelse, der er modtaget efter fristens udløb. Hvis taksationskommissionens kendelse afsiges på et møde, hvor parterne er til stede, kan indbringelse ske ved erklæring til taksationskommissionens protokol.

§ 117. For overtaksationskommissionens arbejde gælder § 115.

Stk. 2. Hvis det alene er spørgsmålet om godtgørelse efter § 110, der er indbragt for overtaksationskommissionen, kan kommissionen afgøre sagen på grundlag af skriftlige udtalelser fra parterne. Formanden kan bestemme, at sagen kan afgøres ved skriftlig forelæggelse for medlemmerne, uden at der afholdes møde.

§ 118. Kendelsen skal sendes til enhver, som har en retlig interesse i sagen, og som har anmodet om det.

Udbetaling af erstatning

§ 119. Vejmyndigheden skal uden unødigt ophold udbetale erstatning efter denne lov til de berettigede.

Stk. 2. Vejmyndigheden skal i tingbogen undersøge, om der er panthavere eller andre rettighedshavere på ejendommen.

Stk. 3. Panthavere og andre rettighedshavere, hvis ret er tinglyst, inden ekspropriationen er tinglyst, kan i prioritetsorden kræve erstatningen udbetalt. Vejmyndigheden skal oplyse eventuelle panthavere eller andre rettighedshavere om denne ret.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i stk. 2 og 3 kan vejmyndigheden udbetale erstatningen til ejeren af ejendommen uden samtykke fra panthavere eller andre rettighedshavere, når vejmyndigheden skønner, at ekspropriationen i forhold til ejendommens størrelse og værdi er ubetydelig og ikke indebærer nogen fare for pantesikkerheden.

§ 120. Erstatningsbeløbet forrentes fra datoen for ekspropriationsbeslutningen efter § 102. Når omstændighederne taler for det, kan et andet begyndelsestidspunkt fastsættes. Forrentningen sker med en årlig rente, der svarer til den diskonto, der er fastsat af Nationalbanken på tidspunktet for ekspropriationsbeslutningen.

Søgsmål m.v.

§ 121. Søgsmål om ekspropriation efter denne lov skal være anlagt, inden 6 måneder efter at taksationsmyndighedernes endelige afgørelse er meddelt.

Stk. 2. Afgørelser, der kan efterprøves efter §§ 116 og 132, kan ikke indbringes for domstolene, før denne klagemulighed er udnyttet.

§ 122. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler for ekspropriationssagers behandling og for taksations- og overtaksationskommissionernes forretningsgang.

Stk. 2. Miljøministeren og justitsministeren kan hver især inden for deres område fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved matrikulære, tinglysningsmæssige berigtigelser, der bliver nødvendige på grund af ekspropriationer, der er omfattet af denne lov.

Særlige regler for taksation efter andre love

§ 123. Erstatningssager, der indbringes for taksationsmyndighederne efter vandløbsloven og vandforsyningsloven, bortset fra sager omfattet af vandløbslovens § 72 eller vandforsyningslovens § 42, behandles efter bestemmelserne i stk. 2-6.

Stk. 2. Sagen indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse.

Stk. 3. Ved sagens behandling gælder bestemmelserne i §§ 103, 107 og 108, § 109, stk. 2, og §§ 111, 113-118 og 122.

Stk. 4. Taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist.

<i>Stk. 5.</i> Taksationsmyndighederne kan pålægge en part helt eller delvis at betale taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag til formænd og sekretærer. Der er udpantningsret for beløbet. <i>Stk. 6.</i> Fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.	
§ 132. --- <i>Stk. 1-2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. For beslutninger, der skal offentliggøres, regnes klagefristen fra offentliggørelsen. Når der er særlig grund dertil, kan transportministeren dog efter forud indhentet erklæring fra vejmyndigheden se bort fra overskridelse af klagefristen.	20. I § 132, stk. 3, ændres »efter § 102« til: »om ekspropriation, der er gennemført efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse,«.
§ 133. --- <i>Stk. 1-2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Tvister mellem Vejdirektoratet og et forsyningsselskab om ledninger i og over en statsvej, jf. §§ 73, 77 og 78, behandles efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 4-6. ---</i>	21. I § 133, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 2 I jernbaneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1091 af 11. august 2023, som ændret ved § 4 i lov nr. 499 af 20. maj 2025, § 12 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, § 4 i lov nr. 753 af 20. juni 2025 og § 1 i lov nr. 1785 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:
§ 24 a. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er bestemt ved aftale, kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter vandforsyningslovens §§ 37 og 38, jf. § 40.	1. I § 24 a, stk. 2, ændres »kendelse afsagt« til: »afgørelse truffet«, og »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« ændres til: »ekspropriationsprocesloven«.

<i>Stk. 3. ---</i>	
§ 30. ---	
<i>Stk. 2-3 ---</i>	
<i>Stk. 4.</i> Ekspropriation efter stk. 1-3 sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	2. I § 30, <i>stk. 4</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
<i>Stk. 5. ---</i>	3. I § 30 indsættes som stk. 6:
	»<i>Stk. 6.</i> Ved ekspropriation til statslige jernbaneanlæg skal en ejendom overtages i sin helhed efter anmodning fra ejeren, hvis ejendommen samlet set vurderes at blive særligt indgribende berørt, herunder som følge af gener, som vil blive påført en beboelse på ejendommen, på grund af det samlede værditab, som skønnes at blive påført ejendommen, eller den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller får en sådan indretning, at den ikke hensigtsmæssigt kan bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på rimelig måde.«
§ 31. En ekspropriationskommission, der er nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, kan træffe beslutning om lukning af niveauoverkørsler eller lukning af adgang til jernbanestrækninger, selv om der ikke i forbindelse hermed foretages ekspropriation med henblik på en afløsningsforanstaltning. Eventuelle erstatningsspørgsmål afgøres efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	4. I § 31, <i>1. pkt.</i>, ændres »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsprocesloven«, og i <i>2. pkt.</i> ændres »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 32. Infrastrukturforvalteren kan til forebyggelse af snedriver på jernbaner lade opstille flyttelige sneskærme eller træffe lignende midlertidige foranstaltninger. Skader, der herved forvoldes på de pågældende ejendomme, hvorpå foranstaltningerne iværksættes, eller andre ejendomme, erstattes. Erstatning fastsættes ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, hvis der ikke kan indgås aftale med ejeren herom.	5. I § 32, <i>stk. 1, 3. pkt.</i>, ændres »ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
<i>Stk. 2. ---</i>	
§ 33. Transportministeren kan efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særlig indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med pro-	6. I § 33, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, ændres »i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særlig indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye

jekteringen eller anlægget af nye statslige baneanlæg eller ændring af eksisterende statslige baneanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår. Ikke-statslige anlægsmyndigheder kan på samme betingelser som i 1. pkt. overtage en ejendom, idet anlægsmyndigheden afholder alle omkostningerne hertil. <i>Stk. 2.</i> Hvis transportministeren afslår ejerens anmodning efter stk. 1, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3.</i> Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 2 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.	statslige jernbaneanlæg eller ændring af eksisterende statslige jernbaneanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår« til: »før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer i forbindelse med statslige jernbaneanlæg overtage en ejendom, når der er udsigt til, at ejendommen vil blive overtaget i sin helhed ved de ordinære ekspropriationer, herunder fordi ejendommen vurderes at blive særligt indgribende berørt, jf. § 30, stk. 6«. 7. I § 33, <i>stk. 2</i>, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens bestemmelser om ekspropriation ved kommission«. 8. I § 33, <i>stk. 3</i>, ændres »stk. 2« til: »stk. 1 og 2«. 9. I § 33 indsættes som <i>stk. 4</i> og 5: »<i>Stk. 4.</i> Realitetsbehandling af anmodninger efter stk. 1, 1. pkt., kan alene ske, hvis der foreligger konkret bevillingsmæssig hjemmel til at afholde udgifter til overtagelse af ejendomme i forbindelse med det pågældende anlæg. <i>Stk. 5.</i> Anlægsmyndigheden kan kun i særlige tilfælde indbringe en afgørelse om, at en ejendom skal overtages efter stk. 1, 1. pkt., for en administrativ klageinstans eller domstolene. Beslutning herom træffes af transportministeren.«
§ 37. --- <i>Stk. 2-3 ---</i> Stk. 4. Hvis transportministeren afslår ejerens anmodning efter stk. 1, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	10. I § 37, <i>stk. 4</i>, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«. 11. I § 37, <i>stk. 5</i>, udgår »efter stk. 4«.

Stk. 5. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 4 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.	
§ 38. --- <i>Stk. 2-4 ---</i> Stk. 5. Erstatning for skader og ulempe, som påføres ved undersøgelser efter stk. 1 og 3, fastsættes efter almindelige erstatningsregler. I tilfælde af uenighed mellem skadelidte og transportministeren fastsættes erstatningen efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Ved erstatningsfastsættelsen finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.	12. I § 38, stk. 5, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 3 I lov nr. 1455 af 10. december 2024 om udbygning af rute 11 mellem Korskro og Varde foretages følgende ændringer:
§ 7. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40, i lov om vandforsyning m.v. <i>Stk. 3. ---</i>	1. I § 7, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 9. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 7 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 8 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	2. I § 9, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 4 I lov om Sund & Bælt Holdning A/S, jf. lovbekendtgørelse nr. 1335 af 26. november 2024, som ændret ved § 18 i lov nr. 18 af 11. juni 2024 og § 2 i lov nr. 440 af 6. maj 2025, foretages følgende ændring:

§ 20. Transportministeren bemyndiges til for selskaber reguleret af eller oprettet i henhold til nærværende lov ved ekspropriation at erhverve fast ejendom, der er nødvendig til drift og vedligeholdelse af de i denne lov omhandlede anlæg. Ekspropriationen sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 20, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 5 I lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 1314 af 26. november 2024, foretages følgende ændringer:
§ 15. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Opnås der ikke en aftale mellem Femern A/S eller A/S Femern Landanlæg og den berettigede efter stk. 1 og 2, eller opstår der uenighed om en indgået aftale, træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter de regler, der er udstedt i medfør af stk. 1 og 2. <i>Stk. 4.</i> Sager om kompensation, genhusning og overtagelse behandles i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 5-6 ---</i>	1. I § 15, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«. 2. I § 15, stk. 4, ændres »i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 18. Bestemmelserne i § 106, stk. 1, i lov om offentlige veje og i § 70, stk. 1, i lov om private fællesveje finder anvendelse på ledningsarbejder i eller over vejarealer i forbindelse med anlægsprojektet nævnt i §§ 1 og 2.	3. I § 18 ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«
§ 21. Erstatning som følge af ledningsarbejder eller fastsatte vilkår for ledninger i medfør af §§ 18-20 fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale herom, af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	4. I § 21, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

<i>Stk. 2.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje anvendelse. Femern A/S eller A/S Femern Landanlæg afholder alle omkostninger forbundet hermed. § 22. Henholdsvis Femern A/S og A/S Femern Landanlæg kan anlægge nye veje og foretage ændringer af eksisterende veje eller afholde omkostninger hertil, når dette er nødvendigt for anlæggelsen og driften af anlægsprojektet nævnt i §§ 1 og 2, uden at der træffes afgørelse herom i medfør af lov om offentlige veje og lov om private fællesveje.	5. I § 21, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, ændres »§ 51, stk. 1 og 2,« til: »§ 103«, og efter »lov om offentlige veje« indsættes: »m.v.« 6. I § 22 indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«
§ 23. --- <i>Stk. 2.</i> Erstatning som følge af en afgørelse i medfør af stk. 1 fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale herom, af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Femern A/S eller A/S Femern Landanlæg afholder alle omkostninger forbundet hermed. <i>Stk. 3.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje anvendelse.	7. I § 23, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsprocesslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«. 7. I § 23, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsprocesslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«. 8. I § 23, <i>stk. 3</i>, ændres »§ 51, stk. 1 og 2,« til: »§ 103«, og efter »lov om offentlige veje« indsættes: »m.v.«
§ 25. Vejforbindelsen tilhørende kyst til kystprojektet nævnt i § 1 er en offentlig vej, der administreres efter lov om offentlige veje. Femern A/S er vejmyndighed. <i>Stk. 2-3</i> ---	9. I § 25, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«
§ 27. --- <i>Stk. 2-4</i> --- <i>Stk. 5.</i> Ekspropriation efter denne bestemmelse sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	10. I § 27, <i>stk. 5</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsprocesslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 36. Erstatning for indgreb i medfør af §§ 27-33 fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale herom, af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje anvendelse. Femern A/S og A/S Femern Landanlæg afholder omkostningerne forbundet hermed.	11. I § 36, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«. 12. I § 36, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, ændres »§ 51, stk. 1 og 2,« til: »§ 103«, og efter »lov om offentlige veje« indsættes: »m.v.«
	§ 6 I lov om letbane på Ring 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 536 af 19. maj 2025, som ændret ved § 22 i lov nr. 719 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:
§ 3 f. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Opnås der ikke en aftale mellem Hovedstadens Letbane I/S og den berettigede til kompensation, genhusning eller overtagelse af boligen i medfør af regler udstedt efter stk. 1 og 2, eller opstår der uenighed om en indgået aftale, træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter de regler, der er udstedt i medfør af stk. 1 og 2. <i>Stk. 4.</i> Sager om kompensation, genhusning og overtagelse behandles i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 5-6. ---</i>	1. I § 3 f, <i>stk. 3</i>, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«. 2. I § 3 f, <i>stk. 4</i>, ændres »i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 22. --- <i>Stk. 2-3 ---</i> <i>Stk. 4.</i> Afslår transportministeren ejerens anmodning om overtagelse efter stk. 1-3, eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, kan ejeren påklage transportministerens afgørelse til de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Taksationsmyndighederne afgør, om ejerens krav efter stk. 1-3 skal	3. I § 22, <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, ændres »nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7«, i 2. <i>pkt.</i> ændres »§ 103, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og i 3. <i>pkt.</i> ændres »§§ 107-111 i lov om offentlige veje tilsvarende« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

imødekommes, og fastsætter i så fald erstatning for arealets overtagelse efter § 103, i lov om offentlige veje. Ved taksationsmyndighedernes behandling finder §§ 107-111 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 5. ---</i>	
§ 23. --- <i>Stk. 2.</i> Erstatningen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	4. I § 23, <i>stk. 2</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
<i>Stk. 3.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder § 103, i lov om offentlige veje anvendelse. § 24. § 77, <i>stk. 1</i>, i lov om offentlige veje om gæsteprincippet finder anvendelse på ledningsarbejder i forbindelse med projektering, herunder forberedende arbejder, og ved anlæg af Ring 3 Letbane, jf. § 2.	5. I § 23, <i>stk. 3</i>, § 24 og § 24 b, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«
§ 24 b. Erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af §§ 24 og 24 a fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale herom, af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i § 103 i lov om offentlige veje anvendelse. Hovedstadens Letbane I/S afholder alle omkostninger forbundet hermed.	6. I § 24 b, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 7 I lov nr. 626 af 11. juni 2024 om udbygning af Øresundsmotorvejen foretages følgende ændringer:
§ 6. --- <i>Stk. 2.</i> <i>Stk. 1</i> finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet	1. I § 6, <i>stk. 2</i>, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

fet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40, i lov om vandforsyning m.v. <i>Stk. 3. ---</i>	
§ 8. Tvister om erstatning for ledningsarbejder efter §§ 6 og 7 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2. ---</i>	2. I § 8, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 10. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation efter denne bestemmelse sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3. ---</i>	3. I § 10, <i>stk. 2</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 8 I lov nr. 625 af 11. juni 2024 om udbygning af E20 Amagermotorvejen foretages følgende ændringer:
§ 7. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40, i lov om vandforsyning m.v. <i>Stk. 3. ---</i>	1. I § 7, <i>stk. 2</i>, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 9. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af §§ 7 og 8 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2. ---</i>	2. I § 9, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 9 I lov nr. 624 af 11. juni 2024 om anlæg af en tredje Limfjordsforbindelse foretages følgende ændringer:
§ 7. ---	

<i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40, i lov om vandforsyning m.v. <i>Stk. 3.</i> ---	1. I § 7, <i>stk. 2</i>, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 9. Tvister om erstatning for ledningsarbejder efter §§ 7 og 8 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> ---	2. I § 9, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 10 I lov nr. 328 af 9. april 2024 om opgradering af Øresundsbanen foretages følgende ændringer:
§ 4. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation efter denne bestemmelse sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3.</i> ---	1. I § 4, <i>stk. 2</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 5. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt 1) --- 2) ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller 3) --- <i>Stk. 3.</i> ---	2. I § 5, <i>stk. 2, nr. 2</i>, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 7. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 5 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 6 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i	3. I § 7, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens

henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom anvendelse.	regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og i <i>stk. 2</i> ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 11 I lov om luftfart, jf. lovbekendtgørelse nr. 570 af 19. maj 2025, som ændret ved § 1 i lov nr. 1645 af 16. december 2025 og § 6 i lov nr. 1787 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:
§ 58 a. Transportministeren kan helt eller delvis overtage flyvepladser, der er af vital betydning for Danmarks nationale og internationale trafikforbindelser, for at sikre, at flyvepladsen til enhver tid kan opfylde Danmarks behov for nationale og internationale trafikforbindelser ved at kunne tilbyde den i § 57, stk. 2, nr. 6, beskrevne nødvendige kapacitet. Erstatningen fastsættes efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. § 61. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Ekspropriation skal foretages efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 58 a, 2. pkt., og § 61, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 12 I lov nr. 1536 af 12. december 2023 om udbygning af motorvej E20/E45 ved Kolding, anlæg af Kalundborgmotorvejens tredje etape og udbygning af rute 15, Ringkøbing-Herning, som ændret ved § 17 i lov nr. 701 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:
§ 8. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgø-	1. I § 8, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

relse truffet af en kommunalbestyrelse efter vandforsyningslovens §§ 37 og 38, jf. § 40.	
<i>Stk. 3. ---</i>	
§ 10. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 8 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 9 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	2. I § 10, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
<i>Stk. 2. ---</i>	
	§ 13 I lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S, jf. lovbekendtgørelse nr. 569 af 19. maj 2025, foretages følgende ændringer:
§ 26 d. Transportministeren bemyndiges til for Udviklingsselskabet By & Havn I/S ved ekspropriation at erhverve fast ejendom, herunder rettigheder og servitutter over fast ejendom, samt andre rettigheder, som er nødvendige for at gennemføre de tiltag, som er nævnt i §§ 26 a-26 c. Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Ved erstatningsfastsættelsen gælder reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje. Udviklingsselskabet By & Havn I/S afholder alle omkostninger til ekspropriationer.	1. I § 26 d, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«, i 3. pkt. ændres »§ 51, stk. 1 og 2,« til: »§ 103«, og efter »lov om offentlige veje« indsættes: »m.v.«
§ 26 l. ---	
<i>Stk. 2-3. ---</i>	
<i>Stk. 4.</i> Afslår transportministeren ejerens begæring efter stk. 1-3, eller kan der ikke opnås enighed om erstatningens størrelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	2. I § 26 l, stk. 4, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
<i>Stk. 5. ---</i>	
§ 26 m. ---	3. I § 26 m, stk. 2, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om frem-

<i>Stk. 2.</i> Afslår transportministeren ejerens anmodning efter stk. 1, eller kan der ikke opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3.</i> ---	gangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 26 n. --- <i>Stk. 2-5.</i> --- <i>Stk. 6.</i> Kan der ikke opnås enighed mellem skadelidte og transportministeren om erstatning efter stk. 5, indbringes erstatningsspørgsmålet for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	4. I § 26 n, stk. 6, ændres »for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 14 I lov nr. 802 af 7. juni 2022 om udvikling af statsvejnettet foretages følgende ændringer:
§ 7. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40 i lov om vandforsyning m.v. <i>Stk. 3.</i> ---	1. I § 7, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 9. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 7 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 8 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> ---	2. I § 9, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 15 I lov nr. 565 af 10. maj 2022 om ombygning af Aarhus H foretages følgende ændringer:
§ 7. --- <i>Stk. 2.</i> ---	1. I § 7, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer i Jyl-

<i>Stk. 3.</i> Opnås der ikke en aftale mellem anlægsmyndigheden og den berettigede efter de regler, der er udstedt i medfør af stk. 1 og 2, træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer i Jylland afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter de regler, der er udstedt i medfør af stk. 1 og 2. <i>Stk. 4.</i> Sager om kompensation, genhusning og overtagelse efter stk. 3 behandles i øvrigt af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 5-6.</i> ---	land afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«. 2. I § 7, <i>stk. 4</i>, ændres »i øvrigt af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 8. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale eller kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40, i lov om vandforsyning m.v.	3. I § 8, <i>stk. 2</i>, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 10. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 8 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 9 afgøres, hvis der ikke kan indgås aftale herom, af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom tilsvarende anvendelse.	4. I § 10, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«. 5. I § 10, <i>stk. 2</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 16 I lov om en Cityring, jf. lovbekendtgørelse nr. 1939 af 30. september 2021, som ændret ved § 14 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:
§ 5 g. § 106, stk. 1, i lov om offentlige veje om gæsteprincippet finder anvendelse i forbindelse med projektering og anlæg af afgreningen fra Cityringen til Nordhavnen, jf. § 5 a.	1. I §§ 5 g og 5 n ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«

§ 5 n. § 106, stk. 1, i lov om offentlige veje om gæsteprincippet finder anvendelse i forbindelse med projektering og anlæg af afgrænsningen fra Cityringen til Sydhavnen, jf. § 5 h.	
§ 5s. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter vandforsyningslovens §§ 37 og 38, jf. § 40.	2. I § 5 s, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 5 u. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 5 s og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 5 t afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> ---	3. I § 5 u, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 11. --- <i>Stk. 2-3.</i> --- <i>Stk. 4.</i> Afslår transportministeren ejerens anmodning om overtagelse efter stk. 1-3, eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, kan ejeren påklage transportministerens afgørelse til de i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder. Taksationsmyndighederne afgør, om ejerens krav efter stk. 1-3 skal imødekommes, og fastsætter erstatning for arealets overtagelse efter reglerne i § 100 i lov om offentlige veje. Ved taksationsmyndighedernes behandling finder bestemmelserne i §§ 107-112 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 5.</i> ---	4. I § 11, stk. 4, 1. pkt., ændres »§§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7«, i 2. pkt. ændres »reglerne i § 100 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.
§ 12. --- <i>Stk. 2.</i> Overtagelsessummen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	5. I § 12, stk. 2, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

§ 13. Transportministeren bemyndiges til for Metroselskabet I/S ved ekspropriation at erhverve fast ejendom, herunder i form af rettigheder og servitutter, der er nødvendig til at gennemføre det i denne lov omhandlede anlæg, herunder eventuelle supplerende adgangsveje for stationer eller forberedelser til afgreninger mod stationer uden for Cityringen. Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Ved erstatningsfastsættelsen gælder reglerne i § 103 i lov om offentlige veje. Metroselskabet I/S afholder alle omkostninger til ekspropriationer.	6. I § 13, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«, og i 3. pkt. indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«
§ 14 b. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Opnås der ikke en aftale mellem Metroselskabet I/S og den berettigede efter de regler, der er udstedt i medfør af stk. 1 og 2, træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter de regler, der er udstedt i medfør af stk. 1 og 2 og § 14 a, stk. 1 og 2. <i>Stk. 4.</i> Sager om kompensation, genhusning og overtagelse behandles i øvrigt efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 5-6. ---</i>	7. I § 14 b, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«, og i stk. 4 ændres »i øvrigt efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 17 I lov nr. 1157 af 11. juni 2021 om anlæg af Lynetteholm foretages følgende ændringer:
§ 9. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Opnås der ikke en aftale mellem Udviklingsselskabet By & Havn I/S og den berettigede efter stk. 1 og 2, eller opstår der uenighed om en indgået aftale, træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagel-	1. I § 9, stk. 3, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«.

se efter de regler, der er udstedt i medfør af stk. 1 og 2. <i>Stk. 4.</i> Sager om kompensation, genhusning og overtagelse behandles i øvrigt af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 5-6.</i> ---	2. I § 9, <i>stk. 4</i>, ændres »i øvrigt af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 10. --- <i>Stk. 2.</i> Udgør tilbagekaldelsen, jf. stk. 1, et ekspropriativt indgreb, ydes fuldstændig erstatning til den berørte. Sager herom behandles efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	3. I § 10, <i>stk. 2, 2. pkt.</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 11. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale eller kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	4. I § 11, <i>stk. 2</i>, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 13. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 11 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 12 fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale herom, af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom tilsvarende anvendelse.	5. I § 13, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«. 6. I § 13, <i>stk. 2</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 14. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation efter denne bestemmelse sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	7. I § 14, <i>stk. 2</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 18 I lov nr. 1552 af 27. december 2019 om anlæg af en Nordhavnstunnel foretages følgende ændringer:
§ 8. ---	

<i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40 i lov om vandforsyning m.v.	1. I § 8, <i>stk. 2</i>, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 10. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 8 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 9 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> ---	2. I § 10, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 19 I lov nr. 1424 af 17. december 2019 om anlæg af en ny jernbane over Vestfyn foretages følgende ændringer:
§ 8. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40 i lov om vandforsyning m.v.	1. I § 8, <i>stk. 2</i>, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.
§ 10. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 8 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 9 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i § 103 i lov om offentlige veje anvendelse.	2. I § 10, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og i <i>stk. 2</i> indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«
	§ 20 I lov nr. 737 af 1. juni 2015 om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro, som ændret ved § 3 i lov nr. 1568 af 12. december 2023, foretages følgende ændringer:
§ 11. --- <i>Stk. 2.</i> ---	1. I § 11, <i>stk. 3</i>, ændres »træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på

<i>Stk. 3.</i> Opnås der ikke en aftale mellem Vejdirektoratet og den berettigede efter de regler, der er fastsat i medfør af stk. 1 og 2, eller opstår der uenighed om en indgået aftale, træffer Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter de regler, der er fastsat i medfør af stk. 1 og 2. <i>Stk. 4.</i> Sager om kompensation, genhusning og overtagelse behandles i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 5-6.</i> ---	Øerne afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter« til: »træffes afgørelse om kompensation, genhusning og overtagelse efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission og«. 2. I § 11, stk. 4, ændres »i øvrigt af Ekspropriationskommissionen for Statens Ekspropriationer på Øerne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 14. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Ekspropriation efter denne bestemmelse sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	3. I § 14, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 16. Erstatning for indgreb i medfør af §§ 14 og 15 fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale herom, af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> ---	4. I § 16, stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 21 I lov nr. 526 af 29. april 2015 om anlæg af motorvej syd om Regstrup foretages følgende ændringer:
§ 2. --- <i>Stk. 2.</i> Afslår transportministeren ejerens anmodning efter stk. 1, eller kan der ikke opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3.</i> ---	1. I § 2, stk. 2, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 3. --- <i>Stk. 2.</i> ---	2. I § 3, stk. 3, ændres »ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriati-

Stk. 3. Erstatning for skade, som måtte blive påført ejeren som følge af de i stk. 1 nævnte undersøgelser, fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale med ejeren herom, ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Stk. 4. ---	onsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 22 I lov om Odense Letbane, jf. lovbekendtgørelse nr. 535 af 19. maj 2025, foretages følgende ændringer:
§ 6. --- Stk. 2. --- Stk. 3. Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Stk. 4. Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje anvendelse. Stk. 5. ---	1. I § 6, stk. 3, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«. 2. I § 6, stk. 4, ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 7. § 106, stk. 1, i lov om offentlige veje og § 70, stk. 1, i lov om private fællesveje om gæstprincipippet finder anvendelse på ledningsarbejder i forbindelse af anlæg af Odense Letbane, jf. § 2.	3. I § 7 ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«
	§ 23 I lov nr. 1607 af 26. december 2013 om udbygning af Fynske Motorvej syd om Odense, som ændret ved lov nr. 565 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:
§ 3. --- Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, ved kendelse afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse efter §§ 37 og 38, jf. § 40 i lov om vandforsyning m.v. Stk. 3. ---	1. I § 3, stk. 2, ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

§ 3 b. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af §§ 3 og 3 a afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2.</i> ---	2. I § 3 b, <i>stk. 1</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 24 I lov nr. 609 af 12. juni 2013 om elektrificering af jernbanen, som ændret ved § 5 i lov nr. 658 af 8. juni 2016, § 5 i lov nr. 1730 af 27. december 2016 og § 2 i lov nr. 2397 af 14. december 2012, foretages følgende ændringer:
§ 7. Transportministeren kan efter anmodning fra ejeren forlods overtage en ejendom, der berøres særlig indgribende af en igangsat projektering, når ejeren af særlige personlige grunde ønsker at afstå ejendommen før det tidspunkt, hvor der kan foretages ekspropriation, og ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår. <i>Stk. 2.</i> Overtagelsessummen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 7, <i>stk. 2</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 11. --- <i>Stk. 2-3.</i> --- <i>Stk. 4.</i> Afslår transportministeren ejerens anmodning om overtagelse efter stk. 1-3, eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, kan ejeren påklage transportministerens afgørelse til de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Taksationsmyndighederne afgør, om ejerens krav efter stk. 1-3 skal imødekommes, og fastsætter i så fald erstatning for arealets overtagelse efter reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje. Ved taksationsmyndighedernes behandling finder bestemmelserne i §§ 58 a-62 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 5.</i> ---	2. I § 11, <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, ændres »de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. <i>pkt.</i> ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og 3. <i>pkt.</i> ophæves.
§ 12. ---	

<i>Stk. 2.</i> Erstatningen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3.</i> ---	3. I § 12, <i>stk. 2</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«. 4. I § 12, <i>stk. 3</i>, ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 13. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 4.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	5. I § 13, <i>stk. 3</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«. 6. I § 13, <i>stk. 4</i>, ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 14. § 106, stk. 1, i lov om offentlige veje om gæsteprincippet finder anvendelse på ledningsarbejder i forbindelse med anlæg vedrørende elektrificeringen af jernbanestrækninger, jf. § 1.	7. I § 14 ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«
	§ 25 I lov om Aarhus Letbane, jf. lovbekendtgørelse nr. 568 af 19. maj 2025, foretages følgende ændringer:
§ 20. --- <i>Stk. 2-3.</i> --- <i>Stk. 4.</i> Afslår transportministeren ejerens anmodning om overtagelse efter stk. 1-3, eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, kan ejeren påklage transportministerens afgørelse til de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Taksationsmyndighederne afgør, om ejerens krav efter stk. 1-3 skal imødekommes, og fastsætter i så fald erstatning for arealets overtagelse efter reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje. Ved taksationsmyndighedernes behandling finder bestemmelserne i	1. I § 20, <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, ændres »de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. <i>pkt.</i> ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og 3. <i>pkt.</i> ophæves.

§§ 58 a-62 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 5. ---</i>	
§ 21. --- <i>Stk. 2.</i> Erstatningen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3. ---</i>	2. I § 21, <i>stk. 2</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og i <i>stk. 3</i> ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 22. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 4.</i> Ved erstatningsfastsættelsen finder reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje anvendelse. Aarhus Letbane I/S afholder alle omkostninger til ekspropriationer.	3. I § 22, <i>stk. 3</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«, og i <i>stk. 4</i> ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 23. Bestemmelsen i § 106, stk. 1, i lov om offentlige veje om gæsteprincippet finder anvendelse på ledningsarbejder i forbindelse med anlæg af Aarhus Letbane, jf. § 2.	4. I § 23 ændres »§ 106, stk. 1, i lov om offentlige veje« til: »§ 77, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v.«
	§ 26 I lov nr. 527 af 26. maj 2010 om anlæg af en jernbanestrækning København-Ringsted over Køge, som ændret ved § 1 i lov nr. 543 af 29. april 2015, foretages følgende ændringer:
§ 4. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 4. ---</i>	1. I § 4, <i>stk. 3</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«. 2. I § 4, <i>stk. 5</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast

<i>Stk. 5.</i> Erstatningen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 27 I lov nr. 232 af 17. marts 2010 om anlæg af en udbygning af Nordvestbanen mellem Lejre og Vipperød foretages følgende ændringer:
§ 3. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Erstatningen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 3, <i>stk. 2</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«. 2. I § 3, <i>stk. 4</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 28 I lov nr. 1506 af 27. december 2009 om anlæg af Frederikssundmotorvejen mellem Motorring 4 og Frederikssund foretages følgende ændring:
§ 2. --- <i>Stk. 2.</i> Erstatningen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 2, <i>stk. 2</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 29 I lov nr. 285 af 15. april 2009 om projektering af fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark, som ændret ved § 2 i lov nr. 581 af 4. maj 2015, foretages følgende ændringer:
§ 13. --- <i>Stk. 2-3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Afslår transportministeren ejerens anmodning om overtagelse efter stk. 1-3, eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, kan ejeren påklage transportministerens afgørelse til	1. I § 13, <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, ændres »de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. <i>pkt.</i> ændres »§ 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige

de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Taksationsmyndighederne afgør, om ejernes krav efter stk. 1-3 skal imødekommes, og fastsætter i så fald erstatning for arealets overtagelse efter reglerne i § 51, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje. Ved taksationsmyndighedernes behandling finder bestemmelserne i §§ 58 a-62 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 5. ---</i>	veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og 3. <i>pkt.</i> ophæves.
§ 14. --- <i>Stk. 2.</i> Overtagelsessummen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	2. I § 14, <i>stk. 2</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 15. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Erstatning for skade, som måtte blive påført ejeren ved de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale med ejeren herom, ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	3. I § 15, <i>stk. 3</i>, ændres »ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 30 I lov nr. 244 af 21. marts 2007 om projektering af jernbaneanlæg København-Ringsted foretages følgende ændringer:
§ 5. --- <i>Stk. 2-3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Afslår transport- og energiministeren ejers anmodning om overtagelse efter stk. 1-3, eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, kan ejeren påklage transport- og energiministerens afgørelse til de i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder. Taksationsmyndighederne afgør, om ejernes krav efter stk. 1-3 skal imødekommes, og fastsætter erstatning for arealets overtagelse efter reglerne i § 51 i lov om offentlige veje. Ved	1. I § 5, <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, ændres »de i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder« til: »behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. <i>pkt.</i> ændres »§ 51 i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og 3. <i>pkt.</i> ophæves.

taksationsmyndighedernes behandling finder bestemmelserne i §§ 58 a-62 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 5. ---</i>	
§ 6. --- <i>Stk. 2.</i> Overtagelsessummen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	2. I § 6, <i>stk. 2</i>, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 7. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Erstatning for skade, som måtte blive påført grundejeren ved de i <i>stk. 1</i> nævnte foranstaltninger, fastsættes, hvis der ikke kan indgås aftale med ejeren herom, ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	3. I § 7, <i>stk. 3</i>, ændres »ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 31 I lov nr. 243 af 21. marts 2007 om anlæg af ekstra jernbanespor i Ringsted foretages følgende ændring:
§ 2. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 2, <i>stk. 3</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 32 I lov nr. 319 af 10. juni 1976 om forstærkning af Ribe dige og anlæg af veje langs nogle diger, som ændret ved § 7 i lov nr. 581 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:
§ 7. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Byggeudvalgene fastsætter i mangel af forlig erstatning for den foretagne ekspropriation. Erstatningens fastsættelse kan indbringes for en taksationskommission i henhold til § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation ved-	1. I § 7, <i>stk. 3</i>, 2. pkt., ændres »en taksationskommission i henhold til § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

rørende fast ejendom. Byggeudvalgets formand træder i stedet for kommissarius. <i>Stk. 4.</i> § 16, §§ 22 og 23, §§ 25 og 26 samt §§ 29 og 30 i nævnte lov finder tilsvarende anvendelse.	2. § 7, stk. 4, ophæves.
	§ 33 I lov om ekspropriationer under Trafikministeriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 643 af 19. maj 2025, foretages følgende ændring:
§ 1. Når almenvellet kræver det, kan transportministeren iværksætte eller, for så vidt angår ikke-statslige anlæg, tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom til: a)-d) --- <i>Stk. 2.</i> ---	1. I § 1, stk. 1, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 34 I lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1050 af 17. september 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 753 af 20. juni 2025 og § 3 i lov nr. 1787 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:
§ 10. --- 1) Offentlig vej: Vej, gade, bro eller plads, der er åben for almindelig færdsel, og som staten eller en kommune administrerer efter lov om offentlige veje. 2) Offentlig sti: Færdselsareal, der fortrinsvis er forbeholdt gående, cyklende eller ridende færdsel, og som er åbent for almindelig færdsel, og som staten eller en kommune administrerer efter lov om offentlige veje. 3)-7) --- 8) --- a)-c) --- d) beslutning truffet af en ekspropriationskommission efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom,	1. I § 10, nr. 1 og 2, § 10, nr. 8, litra e, § 31, stk. 1, nr. 1, § 32, stk. 6, 1. og 2. pkt., § 39, stk. 3, to steder i § 56, stk. 1, § 58, stk. 1 og 3, §§ 60 og 64, § 67, stk. 1 og 2, og § 98, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »lov om offentlige veje«: »m.v.« 2. I § 10, nr. 8, litra d, ændres »af en ekspropriationskommission efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

e) beslutning truffet af kommunalbestyrelsen efter § 72, stk. 3, eller efter kapitel 10 i lov om offentlige veje,

f)-g) ---

9)-18) ---

§ 29. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ekspropriation efter stk. 1 og 2 skal ske i overensstemmelse med kapitel 10 i lov om offentlige veje.

Stk. 4. ---

§ 31. I forbindelse med vejudlæg udlægges

1) hjørnearealer efter § 47 i lov om offentlige veje om hjørneafskæring og

2) ---

Stk. 2. ---

§ 32. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelser om udstykning m.v. med adgang til private fællesveje eller fællesstier sikre, at der foreligger de fornødne tilladelser efter kapitel 6 i lov om offentlige veje til benyttelse af bestående adgange til offentlig vej. Sker udstykning m.v. med adgang til udlagte private fællesveje eller fællesstier, skal kommunalbestyrelsen sikre, at der foreligger de fornødne tilladelser efter kapitel 6 i lov om offentlige veje til etablering af nye adgange til offentlig vej.

§ 39. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. § 99 i Lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse forud for anlæg af private fællesveje, jf. stk. 1.

§ 56. En godkendelse eller tilladelse efter § 57, stk. 1, § 60, jf. §§ 86, 88, 92 og 93 i lov om offentlige veje, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1 og 2, § 63, stk. 1-4, § 66, stk. 1 og 2, og § 67, jf. § 73 i lov om offentlige veje, er udtryk for, at almene offentligretlige hensyn ikke er til hinder for det ansøgte eller tilladte, og indebærer ikke rettigheder i forhold til vejens ejer og de vejberettigede.

Stk. 2-3. ---

§ 58. Kommunalbestyrelsen skal mindst hvert 5. år vurdere, om en privat fællesvej har en sådan betydning for den almene færdsel, at vejen bør optages som offentlig, jf. § 15 i lov om offentlige veje.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Viser den i stk. 2 nævnte trafiktælling, at den gennemgående motorkørende trafik på vejen udgør mere end 50 pct. af den samlede motorkørende trafik, skal kommunalbestyrelsen optage vejen som offentlig, jf. § 15 i lov om offentlige veje, eller gennemføre færdselsregulering, der nedbringer den almene færdsel på den private fællesvej, så den kommer under 50 pct.

Stk. 4. ---

§ 60. §§ 86, 88, 92 og 93 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse på private fællesveje.

§ 64. Før kommunalbestyrelsen giver godkendelse efter § 62 eller § 63, skal den sikre, at også de nødvendige tilladelser efter § 50 i lov om offentlige veje til benyttelse af bestående adgange og vej- og stitilslutninger til offentlig vej foreligger.

§ 67. § 73 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse ved byggeri, udgravning og opfyldning på og ved private fællesveje. <i>Stk. 2.</i> §§ 73-76 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse på private fællesveje i byer og bymæssige områder. § 98. Med bøde straffes den, der 1) overtræder §§ 34, 36, § 41, stk. 1, § 57, stk. 1, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1 og 2, § 63, stk. 1-5, § 66, stk. 1, § 66 a, stk. 4 og 5, § 67 jf. § 73 i lov om offentlige veje, § 68, stk. 1, og § 69, stk. 3, 2)-4) --- <i>Stk. 2-3.</i> ---	
§ 29. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Ekspropriation efter stk. 1 og 2 skal ske i overensstemmelse med kapitel 10 i lov om offentlige veje. <i>Stk. 4.</i> ---	3. I § 29, <i>stk. 3</i>, ændres »i overensstemmelse med kapitel 10 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 32. --- <i>Stk. 2-5.</i> --- <i>Stk. 6.</i> Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelser om udstykning m.v. med adgang til private fællesveje eller fællestier sikre, at der foreligger de fornødne tilladelser efter kapitel 6 i lov om offentlige veje til benyttelse af bestående adgange til offentlig vej. Sker udstykning m.v. med adgang til udlagte private fællesveje eller fællestier, skal kommunalbestyrelsen sikre, at der foreligger de fornødne tilladelser efter kapitel 6 i lov om offentlige veje til etablering af nye adgange til offentlig vej.	4. I § 32, <i>stk. 6</i>, indsættes i <i>1.</i> og <i>2. pkt.</i> efter »lov om offentlige veje«: »m.v.«
§ 38. --- <i>Stk. 2.</i> ---	5. I § 38, <i>stk. 3, 1. pkt.</i>, ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler

<i>Stk. 3.</i> Afslår kommunalbestyrelsen ejerens anmodning, eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, skal kommunalbestyrelsen indbringe sagen for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91. Taksationsmyndighederne afgør, om ejerens anmodning skal imødekommes, og fastsætter erstatning for arealets overtagelse.	om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 40. <i>Stk. 2-4.</i> --- <i>Stk. 5.</i> Hvis der ikke kan opnås enighed om erstatningen, jf. stk. 2 og 3, fastsættes denne af taksationsmyndighederne, jf. § 91.	6. I § 40, stk. 5, ændres »af taksationsmyndighederne, jf. § 91« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 43. Reglerne i §§ 26-32, jf. §§ 33 og 35, finder ikke anvendelse, i det omfang private fællesveje er udlagt ved lokalplan, ved beslutning truffet af en ekspropriationskommission efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved beslutning truffet af kommunalbestyrelsen efter § 72, stk. 3, eller efter kapitel 10 i lov om offentlige veje, hvorved vejens præcise beliggenhed og bredde er fastlagt og der er opnået vejrettigheder til vejene. <i>Stk. 2.</i> ---	7. I § 43, stk. 1, ændres »af en ekspropriationskommission efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«, og »kapitel 10 i lov om offentlige veje« ændres til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 65. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Afslår kommunalbestyrelsen ejerens anmodning, eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, skal kommunalbestyrelsen indbringe sagen for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91. Taksationsmyndighederne afgør, om ejerens anmodning skal imødekommes, og fastsætter erstatning for arealets overtagelse.	8. I § 65, stk. 3, 1. pkt., ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 70. --- <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis andet er særligt bestemt ved aftale, kendelse er afsagt af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller afgørelse er truffet af en kommunalbestyrelse efter vandforsyningslovens §§ 37 og 38, jf. § 40.	9. I § 70, stk. 2, 1. pkt., ændres »i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens § 5«.

§ 72. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> En beslutning om at omlægge en privat fællesvej eller om at fremskaffe anden vejadgang i forbindelse med nedlæggelse af en privat fællesvej kan gennemføres ved ekspropriation i overensstemmelse med reglerne i kapitel 10 i lov om offentlige veje. Vejadgang kan også fremskaffes, ved at kommunalbestyrelsen foretager vejudlæg og tildeler vejret til det udlagte vejareal eller tildeler vejret til en anden privat fællesvej efter reglerne i kapitel 8. <i>Stk. 4. ---</i>	10. I § 72, stk. 3, 1. pkt., ændres »i overensstemmelse med reglerne i kapitel 10 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 75. Hvis kommunalbestyrelsen afviser en indsigelse efter § 73, stk. 2, eller § 74, stk. 2, fra en grundejer med vejret om, at vejen skal opretholdes i medfør af § 72, stk. 2, kan grundejeren kræve, at kommunen indbringer spørgsmålet om vejens opretholdelse for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91. Et sådant krav skal være fremsat, inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.	11. I § 75, 1. pkt., ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i § 91« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 76. --- <i>Stk. 2.</i> Hvis kommunalbestyrelsen ikke selv har rejst spørgsmålet om vejens nedlæggelse eller omlægning og sagen indbringes for taksationsmyndighederne, jf. § 75, skal disse fordele de udgifter ved taksationsforretningerne, som kommunalbestyrelsen skal afholde efter § 111, stk. 2, i lov om offentlige veje. Udgifterne kan pålægges både de grundejere, der har interesse i sagen, og kommunen. Taksationsmyndighederne skal ved fordelingen særlig lægge vægt på, om det har været rimeligt at kræve sagen forelagt for taksationsmyndighederne.	12. I § 76, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 111, stk. 2, i lov om offentlige veje« til: »stk. 3«. 13. I § 76 indsættes som <i>stk. 3</i>: »<i>Stk. 3.</i> Udgift til vederlag til formænd og sekretærer afholdes af staten. Alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed afholdes af vedkommende vejmyndighed.«
§ 91. Erstatninger efter denne lov fastsættes af taksationsmyndighederne, jf. §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje, hvis der ikke opnås enighed om erstatningen.	14. I § 91, stk. 1, ændres », jf. §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

<i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3. §§ 103, 104 og 112-120 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse ved taksationsmyndighedernes sagsbehandling m.v. efter stk. 1 og 2.</i>	15. I § 91, stk. 3, ændres »§§ 103, 104 og 112-120 i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 94. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3. Taksationsmyndighederne skal pålægge de parter, der har interesse i sagen, at afholde de udgifter ved taksationsforretningerne, som det påhviler kommunalbestyrelsen at afholde efter § 111 i lov om offentlige veje. Ved fordelingen af udgifterne mellem parterne skal taksationsmyndighederne tage hensyn til, om det har været rimeligt at kræve sagen forelagt for taksationsmyndighederne.</i>	16. I § 94, stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 111 i lov om offentlige veje« til: »§ 76, stk. 3«.
	§ 35 I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024, som senest ændret ved lov nr. 356 af 3. marts 2026, foretages følgende ændringer:
§ 46. --- <i>Stk. 2-3. ---</i> <i>Stk. 4. Mindelig overenskomst om erstatningens størrelse skal tiltrædes af ministeren for byer og landdistrikter. Opnås mindelig overenskomst ikke senest 8 uger efter udløbet af den i stk. 3 nævnte frist, skal kommunalbestyrelsen indbringe erstatningsspørgsmålet for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje, jf. § 50.</i> <i>Stk. 5. ---</i>	1. I § 46, stk. 4, 2. pkt., ændres »for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 47. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3. Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99 - 102 tilsvarende anvendelse.</i> <i>Stk. 4. ---</i>	2. § 47, stk. 3, affattes således: »Stk. 3. Ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. § 99 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

§ 50. Taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje fastsætter erstatning for ekspropriation efter § 47, overtagelse efter § 47 A og for tilbageførsel efter § 46. Disse myndigheder afgør endvidere spørgsmål om berettigelsen af krav efter §§ 47 A, 48 og 49. <i>Stk. 2.</i> Om sagernes behandling for taksationsmyndighederne og erstatningens fastsættelse og udbetaling m.v. finder §§ 103, 104 og 108-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	3. I § 50, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, ændres »Taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje fastsætter erstatning« til: »Fastsættelse af erstatning«, efter »§ 46« indsættes: »sker efter ekspropriationsprocesslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 2. <i>pkt.</i> ændres »Disse myndigheder afgør« til: »Dette gælder«. 4. § 50, <i>stk. 2</i>, affattes således: »<i>Stk. 2.</i> Ved erstatningens fastsættelse finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.«
	§ 36 I lov om testcentre for store vindmøller ved Høvsøre og Østerild, jf. lovbekendtgørelse nr. 1069 af 21. august 2018, som ændret ved § 1 i lov nr. 122 af 6. februar 2024, foretages følgende ændring:
§ 15. --- <i>Stk. 2-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Den driftsansvarlige afholder alle omkostninger til ekspropriationer. <i>Stk. 6-12. ---</i>	1. I § 15, <i>stk. 5, 1. pkt.</i>, ændres »sker efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsprocesslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 37 I lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink, jf. lovbekendtgørelse nr. 10 af 6. januar 2022, foretages følgende ændring:
§ 8. --- <i>Stk. 2-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om behandlingen af sager omfattet af stk. 1-3, § 8 d og § 8 e, stk. 1, herunder regler om ansøgning, frister, oplysnings- og dokumentationskrav og krav om erklæring fra en godkendt revisor. Ministeren kan herunder fastsætte regler om oprettelse af myndigheder, der skal behandle sagerne, og om deres virksomhed	1. I § 8, <i>stk. 5, 2. pkt.</i>, udgår »efter forhandling med by-, land- og transportministeren fastsætte regler«, og »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« ændres til: »ekspropriationsprocesslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

og sekretariatsbistand og efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at sagerne helt eller delvis skal behandles efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 6-9. ---</i>	
	<i>Sundheds- og Kirkeministeriet</i> § 38 I lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 1. september 2016, som ændret ved § 3 i lov nr. 1772 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:
§ 47. En kirkegårdsbestyrelse kan ikke modsætte sig, at krigsdøde begravnes på kirkegården, såfremt der er disponibel gravplads. Er dette ikke tilfældet, kan det fornødne areal tilvejebringes ved ekspropriation. Beslutningen herom træffes af kommunalbestyrelsen efter indhentet erklæring fra Styrelsen for Patientsikkerhed.	1. I § 47, 3. pkt., indsættes efter »Styrelsen for Patientsikkerhed«: », og ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
	<i>Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet</i> § 39 I lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019, foretages følgende ændringer:
§ 1. Når almenvellet kræver det, kan Energistyrelsen tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på nedgravning af kabler og opsætning af tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der indgår i offentlige elektroniske kommunikationsnet. <i>Stk. 2-8. ---</i>	1. I § 1, stk. 1, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 2. --- <i>Stk. 2.</i> Erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for	2. I § 2, stk. 2, 1. pkt., ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriati-

vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 3.</i> Ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 2, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den pågældende udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.	onsproceslovens § 35«, og i 2. <i>pkt.</i> ændres »§ 26« til: »§ 36«. 3. I § 2, <i>stk. 3</i>, ændres »taksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«, og »taksationskommissionen« ændres til: »taksationsklagenævnet«.
§ 8 a. --- <i>Stk. 2-3.</i> --- <i>Stk. 4.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra ekspropriationskommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet og Banedanmark om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse. § 8 b. --- <i>Stk. 2.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan for ekspropriationskommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet og Banedanmark efter forhandling med transportministeren fastsætte regler svarende til stk. 1.	4. I § 8 a, <i>stk. 4</i>, og § 8 b, <i>stk. 2</i>, ændres »taksationskommissionerne« til: »taksationsklagenævne- ne«.
§ 9 l. --- <i>Stk. 1-6.</i> --- <i>Stk. 7.</i> Erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.	5. I § 9 l, <i>stk. 7</i>, ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. <i>pkt.</i> ændres »§ 26« til: »§ 36«. 6. I § 9 l, <i>stk. 8</i>, ændres »taksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«, og »taksationskommissionen« ændres til: »taksationsklagenævnet«.

<i>Stk. 8.</i> Ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 7, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den pågældende udbyder af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.	
	§ 40 I lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021, som ændret ved § 3 i lov nr. 1555 af 12. december 2023 og § 20 i lov nr. 698 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:
§ 1 a. --- <i>Stk. 2-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra taksationskommissionerne og ekspropriationskommissionerne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 6-7. ---</i> § 1 b. --- <i>Stk. 2.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan for taksationskommissionerne og ekspropriationskommissionerne efter forhandling med transportministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1. <i>Stk. 3-4. ---</i>	1. I § 1 a, stk. 5, 1. pkt., og § 1 b, stk. 2, ændres »taksationskommissionerne« til: »taksationsklagenævnene«.
§ 5. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for	2. I § 5, stk. 3, ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsprocesslovens § 35«, og »§ 26« ændres til: »§ 36«.

vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Når erstatningsspørgsmålet er afgjort af voldgiftsretten, opmanden eller taksationskommissionen, jf. stk. 2 og 3, og der er sket betaling af erstatningsbeløbet eller stillet sikkerhed for dets betaling ved tilladelsens eller påbudets udstedelse, kan tilladelse som nævnt i § 2, stk. 6, gives eller påbud efter § 3 udstedes af landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1.

Stk. 5. Ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 3, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den ansøgende part skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

§ 12. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Når erstatningsspørgsmålet er afgjort af voldgiftsretten, opmanden eller taksationskommissionen, jf. stk. 2 og 3, og der er sket betaling af erstatningsbeløbet eller stillet sikkerhed for dets betaling ved tilladelsens eller påbudets udstedelse, kan tilladelse som nævnt i § 10, stk. 5, gives eller påbud efter § 11 udstedes af landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1.

Stk. 5. Ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 3, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den ansøgende part skal stille et beløb som sikkerhed til

3. I § 5, stk. 4 og 5, og § 12, stk. 4 og 5, ændres »taksationskommissionen« til: »taksationsklagenævnet«.

4. I § 5, stk. 5, § 6, stk. 2, § 12, stk. 5, og § 13, stk. 2, ændres »taksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.

5. I § 12, stk. 3, ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og »§ 26« ændres til: »§ 36«.

dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.	
§ 6. --- <i>Stk. 2.</i> Når der er sket ekspropriation, og når erstatningsspørgsmålet er afgjort, enten ved at klagefristen er udløbet eller ved taksationskommissionens afgørelse, kan tilladelse som nævnt i § 2, stk. 6, gives eller påbud efter § 3 udstedes af landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1. <i>Stk. 3. ---</i>	
§ 13. --- <i>Stk. 2.</i> Når der er sket ekspropriation, og når erstatningsspørgsmålet er afgjort, enten ved at klagefristen er udløbet eller ved taksationskommissionens afgørelse, kan tilladelse som nævnt i § 10, stk. 5, gives eller påbud efter § 11 udstedes af landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1. <i>Stk. 3. ---</i>	
§ 15. Når almenvellet kræver det, kan Energistyrelsen tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på at sikre adgang til udnyttelse af arealer, hvorpå der kan opsættes master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, eller med henblik på opførelse af bygninger til udstyr til brug for master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål. <i>Stk. 2-5. ---</i>	6. I § 15, <i>stk. 1</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	<i>Erhvervsministeriet</i> § 41 I elsikkerhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 57 af 19. januar 2026, foretages følgende ændringer:
§ 27. Når hensynet til almenvellet kræver det, kan Sikkerhedsstyrelsen tillade ekspropriation til elektriske anlæg for produktion, transmission, distribution og lagring af elektrisk energi. Regler-	1. § 27, <i>stk. 1, 2. pkt.</i>, affattes således: »Ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission følges.«

ne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom følges.	
§ 28. --- <i>Stk. 2.</i> Opmandens kendelse om erstatning kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i nævnte lov tilsvarende anvendelse.	2. I § 28, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, ændres »taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. <i>pkt.</i> ændres »§ 26« til: »§ 36«.
	§ 42 I erhvervslejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1446 af 9. november 2022, foretages følgende ændring:
§ 78. --- <i>Stk. 2-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1-3 kan indbringes for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder. Klage til taksationsmyndighederne skal være indgivet inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.	1. I § 78, <i>stk. 5, 1. pkt.</i>, ændres »for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
	<i>Forsvarsministeriet</i> § 43 I lov nr. 533 af 24. juni 2005 om etablering af udbygget radarovervågning af Danmarks farvandsområder foretages følgende ændring:
§ 6. Overtagelsessummen ved ekspropriation i henhold til § 3 fastlægges af de ekspropriations- og taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 6 ændres »af de ekspropriations- og taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 44 I lov nr. 881 af 16. juni 2020 om udbygning og drift af Flyvestation Skrydstrup foretages følgende ændring:

§ 11. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Ekspropriationskommissionen, jf. § 6, stk. 1, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, fastsætter prisen for overtagelse af ejendomme m.v. efter de regler, der fastsættes i medfør af stk. 2. Ekspropriationskommissionens prisfastsættelse kan indbringes for en taksationskommission, jf. § 7, stk. 2, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. § 7 a i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 4. ---</i>	1. I § 11, stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 6, stk. 1, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens § 5«, i 2. pkt., ændres »en taksationskommission, jf. § 7, stk. 2, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn, der er nedsat i henhold til ekspropriationsproceslovens § 7«, og 3. pkt. ophæves.
	§ 45 I lov nr. 1097 af 15. september 2025 om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål foretages følgende ændring:
§ 4. --- <i>Stk. 2.</i> Lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder anvendelse på ekspropriation efter denne lov. <i>Stk. 3-4. ---</i>	1. I § 4, stk. 2, ændres »Lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »Ekspropriationsprocesloven«.
	<i>Justitsministeriet</i> § 46 I lov nr. 653 af 8. juni 2017 om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe, som ændret ved § 7 i lov nr. 1790 af 28. december 2023, foretages følgende ændring:
§ 3. --- <i>Stk. 2.</i> Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje m.v. afgør spørgsmål om berettigelsen af krav efter stk. 1. Om sagernes behandling for taksationsmyndighederne og erstatningens fastsættelse og udbetaling m.v.	1. § 3, stk. 2, affattes således: »Stk. 2. Spørgsmål om berettigelsen af krav efter stk. 1 behandles efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse. § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

finder §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.	
	<i>Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet</i> § 47 I lov nr. 612 af 11. juni 2024 om rørført transport af CO₂, som ændret ved § 36 i lov nr. 468 af 14. maj 2025 og § 2 i lov nr. 355 af 3. marts 2026, foretages følgende ændring:
§ 22. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation i henhold til stk. 1 finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 22, <i>stk. 2</i>, ændres »finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 48 I lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat, jf. lovbekendtgørelse nr. 200 af 27. februar 2024, som ændret ved § 20 i lov nr. 468 af 14. maj 2025 og § 8 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændring:
§ 4. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation i henhold til stk. 1 finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 4, <i>stk. 2</i>, ændres »finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 49 I lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 355 af 3. marts 2026, foretages følgende ændring:
§ 36. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation i henhold til stk. 1 finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3. ---</i>	1. I § 36, <i>stk. 2</i>, ændres »finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 50

	I lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 544 af 16. juni 2026, som ændret ved lov nr. 762 af 8. september 2026, foretages følgende ændringer:
§ 33. --- <i>Stk. 2. ...</i> <i>Stk. 3.</i> Ekspropriation i henhold til stk. 1 gennemføres efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 4. ---</i>	1. I § 33, <i>stk. 3</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 34. --- <i>Stk. 2-3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Afslår Energinet eller en netvirksomhed ejerens anmodning efter stk. 1 eller 2, eller kan der ikke opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, kan sagen indbringes for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 5. ---</i>	2. I § 34, <i>stk. 4</i>, ændres »for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 34 a. I tilfælde, hvor Energinet eller en netvirksomhed til brug for et anlæg som omhandlet i § 33 har erhvervet de nødvendige rettigheder over et areal ved aftale i stedet for ved ekspropriation, kan uenighed om erstatningens størrelse påkendes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Bestemmelserne i §§ 17 og 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder anvendelse. <i>Stk. 2. ---</i>	3. I § 34 a, <i>stk. 1, 1. pkt.</i> ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«, og <i>2. pkt.</i> ophæves.
§ 34 b. I tilfælde, hvor et anlæg som omhandlet i § 33 med et spændingsniveau på eller over 50 kV er beliggende på et areal, hvor Energinet eller en netvirksomhed har erhvervet de nødvendige rettigheder over det pågældende areal uden ekspropriation, kan krav om erstatning i anledning af anlægget, som rejses af andre end ejeren af det areal, som anlægget er beliggende på, efter	4. I § 34 b, <i>stk. 1</i>, ændres »efter den pågældendes begæring påkendes efter reglerne i § 20 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, uanset at der ikke er sammensat en ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg, hvis vedkommende kommissarius ved statens ekspropriationer anser sagen for egnet til behandling

den pågældendes begæring påkendes efter reglerne i § 20 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, uanset at der ikke er sammensat en ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg, hvis vedkommende kommissarius ved statens ekspropriationer anser sagen for egnet til behandling for en ekspropriationskommission. <i>Stk. 2.</i> Begæring i henhold til stk. 1 skal være modtaget af vedkommende kommissarius, senest 1 år efter at anlægget er fuldført.	for en ekspropriationskommission« til: »behandles af en ekspropriationskommission, jf. ekspropriationsproceslovens § 33, stk. 1, 1. pkt., uanset at der ikke allerede er sammensat en ekspropriationskommission med henblik på behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg«. 5. I § 34 b indsættes efter stk. 1, som nyt stykke: »<i>Stk. 2.</i> Anmodning om behandling af en sag efter stk. 1 skal fremsættes over for vedkommende kommissarius. Kommissarius kan afvise sagen, hvis kommissarius ikke anser sagen for egnet til behandling ved en ekspropriationskommission. Optages sagen til realitetsbehandling, finder bestemmelserne i ekspropriationsproceslovens §§ 23 og 35 anvendelse med de fornødne lempelser.« Stk. 2 bliver herefter stk. 3. 6. § 34 b, stk. 2, der bliver stk. 3, affattes således: »<i>Stk. 3.</i> Anmodninger efter stk. 2 kan kun behandles, hvis de er kommet frem til vedkommende kommissarius inden et år efter anlæggets fuldførelse.«
§ 35. --- <i>Stk. 2-11. ---</i> <i>Stk. 12.</i> I mangel af enighed fastsættes pris- og betalingsvilkår for overtagelse af ejerskab til transmissionsnet efter stk. 1 og 2 af Taksationskommissionen efter reglerne i kapitel 4 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Søgsmål til prøvelse af kendelser om pris- og betalingsvilkår truffet af Taksationskommissionen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at kendelsen er meddelt den pågældende. <i>Stk. 13-14. ---</i>	7. I § 35, stk. 12, 1. pkt., ændres »Taksationskommissionen efter reglerne i kapitel 4 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn efter reglerne i ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. pkt. ændres »Taksationskommissionen« til: »taksationsklagenævnet«.
	§ 51 I lov om gasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1286 af 3. november 2025, foretages følgende ændringer:
§ 34. ---	

<i>Stk. 2-7. ---</i> <i>Stk. 8.</i> I mangel af enighed fastsættes pris- og betalingsvilkår for overtagelse af ejerskab til et distributionssystem efter stk. 1 og 2 af Taksationskommissionen efter reglerne i kapitel 4 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Søgsmål til prøvelse af kendelser om pris- og betalingsvilkår truffet af Taksationskommissionen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at kendelsen er meddelt den pågældende. <i>Stk. 9. ---</i>	1. I § 34, stk. 8, 1. pkt., ændres »Taksationskommissionen efter reglerne i kapitel 4 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn efter ekspropriationsproceslovens § 35«, og i 2. pkt. ændres »Taksationskommissionen« til: »taksationsklagenævnet«.
§ 55. --- <i>Stk. 2-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Ekspropriation i henhold til stk. 1, 2 og 3 finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 6.</i> Ved ekspropriation for tilslutninger til distributionssystemet efter stk. 4 finder reglerne i kapitel 3 i lov om varmforsyning anvendelse. Ved ekspropriation for tilslutninger til transmissionssystemet efter stk. 4 finder reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom anvendelse.	2. I § 55, stk. 5 og 6, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 52 I lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 465 af 7. maj 2026, foretages følgende ændringer:
§ 17. --- <i>Stk. 2.</i> Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102 tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 3.</i> Skal der til fordel for samme anlæg samtidig ske ekspropriation i flere kommuner, kan klima-, energi- og forsyningsministeren bestemme, at ekspropriationen skal ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.	1. I § 17, stk. 2, ændres »bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v.« 2. I § 17, stk. 3, ændres »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

§ 18. De taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105-111 i lov om offentlige veje, afgør spørgsmål om erstatning efter § 17, stk. 1. <i>Stk. 2.</i> Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder lov om offentlige veje § 103, stk. 2, § 104, stk. 1-5, §§ 112-120 og § 122, stk. 1, tilsvarende anvendelse.	3. § 18 affattes således: »§ 18. Spørgsmål om erstatning efter § 17, stk. 1, behandles efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse. § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse«.
	§ 53 I lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1243 af 27. oktober 2025, foretages følgende ændring:
§ 6. --- <i>Stk. 2.</i> I mangel af enighed afgøres spørgsmålet om godtgørelse efter stk. 1 af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om godtgørelsens udbetaling finder bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 3.</i> ---	1. I § 6, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 2. <i>pkt.</i> ændres »Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om godtgørelsens udbetaling finder bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v. finder«.
	§ 54 I lov nr. 1620 af 16. december 2025 om foranstaltninger til fremme af et brinttransmissionssystem fra Esbjerg til den dansk-tyske landegrænse foretages følgende ændringer:
§ 5. --- <i>Stk. 2-3.</i> --- <i>Stk. 4.</i> Afslår Energinet ejerens anmodning efter stk. 1-3, eller kan der ikke opnås enighed om erstatningens størrelse, kan sagen indbringes for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 5.</i> --- § 6. ---	1. I § 5, <i>stk. 4</i>, og § 6, <i>stk. 2</i>, ændres »for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.

Stk. 2. Afslår Energinet ejerens anmodning efter stk. 1, eller kan der ikke opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, kan sagen indbringes for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Stk. 3. ---	
§ 8. --- Stk. 2. --- Stk. 3. Tab forvoldt ved skade eller ulempe i forbindelse med forundersøgelser og arkæologiske forundersøgelser efter stk. 1 skal erstattes af Energinet. Ved uenighed mellem skadelidte og Energinet om erstatningens størrelse fastsættes denne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	2. I § 8, stk. 3, 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 9. --- Stk. 2. Ekspropriation i henhold til stk. 1 gennemføres efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Stk. 3. ---	3. I § 9, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 10. I tilfælde, hvor Energinet til brug for projekteringen og etableringen af brinttransmissionssystemet nævnt i § 1 har erhvervet de nødvendige rettigheder over et areal ved aftale i stedet for ved ekspropriation, kan uenighed om erstatningens størrelse påkendes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Bestemmelserne i §§ 17 og 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder anvendelse. Stk. 2. ---	4. I § 10, stk. 1, 1. pkt., ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission, og 2.pkt. ophæves.«
	<i>Kulturministeriet</i> § 55 I museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1017 af 7. juli 2025, som ændret ved § 24 i lov nr. 1747 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:
§ 27. ---	

<i>Stk. 2-7. ---</i> <i>Stk. 8.</i> Finder kulturministeren, at det pågældende fortidsminde bør bevares på stedet for eftertiden, kan kulturministeren erhverve fortidsmindet og eventuelt omkringliggende areal. Erhvervelsen kan ske ved ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 9-10. ---</i>	1. I § 27, <i>stk. 8, 2. pkt.</i>, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
	§ 56 I lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, jf. lovbekendtgørelse nr. 219 af 6. marts 2018, foretages følgende ændringer:
§ 12. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Kan der ikke mellem kulturministeren og ejeren opnås enighed om statens overtagelse af ejendommen eller vilkårene herfor, afgør taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje spørgsmålet om berettigelsen af ejerens krav efter <i>stk. 1</i>, jf. <i>stk. 2</i>, og fastsætter erstatning for statens overtagelse af ejendommen. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder §§ 52-56, 63-64 og 66-67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 4.</i> Spørgsmålet, der kan afgøres af taksationsmyndighederne, jf. <i>stk. 3</i>, kan ikke indbringes for domstolene, før overtaksationskommissionens afgørelse foreligger. <i>Stk. 5.</i> Søgsmål til prøvelse af overtaksationskommissionens afgørelse skal anlægges inden 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.	1. I § 12, <i>stk. 3, 1. pkt.</i>, ændres »efter lov om offentlige veje« til: »nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7«, og i <i>2. pkt.</i> ændres »§§ 52-56, 63-64 og 66-67 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«. 2. I § 12, <i>stk. 4 og 5</i>, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.
§ 33 a. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje § 45 og §§ 47-49 tilsvarende anvendelse.	3. I § 33 a, <i>stk. 3</i>, ændres »bestemmelserne i lov om offentlige veje § 45 og §§ 47-49« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v.«

	<i>Miljøministeriet</i> § 57 I lov om vandforsyning m.v., jf. lovekendtgørelse nr. 1149 af 28. oktober 2024, som senest ændret ved § 4 i lov nr. 1761 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:
§ 9. Erstatningssager, som efter loven henhører under taksationsmyndighederne, behandles af de taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, der er nedsat i henhold til §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. <i>Stk. 2.</i> Sagen indbringes for taksationskommissionen af den erstatningssøgende. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne gælder § 123 i lov om offentlige veje. <i>Stk. 3.</i> Stk. 2 finder ikke anvendelse på sager om fastsættelse af ekspropriationserstatning efter § 40 eller af erstatning efter § 32 eller § 39.	1. I § 9, <i>stk. 1</i>, ændres »af de taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, der er nedsat i henhold til §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og <i>stk. 2, 2. pkt.</i>, ophæves. 2. I § 9, <i>stk. 3</i>, ændres »Stk. 2« til: »Stk. 2 og 4-8«. 3. I § 9 indsættes efter <i>stk. 3</i> som <i>stk. 4-8</i>: »<i>Stk. 4.</i> Sagen indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse. <i>Stk. 5.</i> Ved sagens behandling gælder § 103 i lov om offentlige veje m.v. <i>Stk. 6.</i> Taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist. <i>Stk. 7.</i> Taksationsmyndighederne kan pålægge en part helt eller delvis at betale taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag til formænd og sekretærer.

	<i>Stk. 8.</i> Fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.«
§ 13 d. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Aftaler efter stk. 1 kan tinglyses med prioritet forud for alle rettigheder i ejendommen. § 119 i lov om offentlige veje finder anvendelse med hensyn til udbetalingen af det aftalte beløb.	4. I § 13 d, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 119 i lov om offentlige veje« til: »Ekspropriationsproceslovens § 38«.
§ 13 f. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Den almene vandforsyning eller kommunalbestyrelsen tinglyser for ejerens eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendoms regning aftalen efter stk. 1. Aftalen efter stk. 1 kan tinglyses med prioritet forud for alle rettigheder i ejendommen. § 119 i lov om offentlige veje m.v. finder anvendelse ved udbetalingen af det aftalte beløb. <i>Stk. 4.</i> ---	5. I § 13 f, stk. 3, 3. pkt., ændres »§ 119 i lov om offentlige veje m.v.« til: »Ekspropriationsproceslovens § 38«.
§ 40. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Lov om offentlige veje §§ 100-102 finder tilsvarende anvendelse.	6. § 40, stk. 3, affattes således: »Stk. 3. Ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse finder tilsvarende anvendelse.«
§ 41. Skal der til fordel for samme vandforsyning samtidig ske ekspropriation i flere kommuner, kan miljøministeren bestemme, at ekspropriationen skal ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	7. I § 41 ændres »ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.
§ 42. Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje fastsætter erstatning for ekspropriation efter § 40 samt erstatning efter § 32 og § 39. <i>Stk. 2.</i> Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	8. I § 42, stk. 1, ændres »efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: », der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7,«. 9. § 42, stk. 2, affattes således: »Stk. 2. Ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«

§ 43. --- Stk. 2. Med hensyn til udbetalingen af det aftalte beløb finder § 119 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	10. I § 43, stk. 2, ændres »§ 119 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens § 38«.
	§ 58 I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1230 af 20. november 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:
§ 27. --- Stk. 2. --- Stk. 3. Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 100-102 tilsvarende anvendelse. Stk. 4. Taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje fastsætter erstatning for ekspropriation efter stk. 1. Stk. 5. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 103, 104 og 108-122 tilsvarende anvendelse.	1. § 27, stk. 3-5, ophæves, og i stedet indsættes: »Stk. 3. Ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse, idet regionsrådet træder i stedet for kommunalbestyrelsen. § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«
§ 30. --- Stk. 2-3. --- Stk. 4. I mangel af enighed påhviler det den, der har ladet foranstaltningen udføre, at indbringe erstatningsspørgsmålet for Taksationskommissionen. Lov om offentlige veje §§ 103-106 og 112-118 finder tilsvarende anvendelse.	2. I § 30, stk. 4, 1. pkt., ændres »for Taksationskommissionen« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 2. pkt. ændres »Lov om offentlige veje §§ 103-106 og 112-118« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«.
§ 43. --- Stk. 2. Spørgsmål, der kan prøves af Taksationskommissionen, jf. § 27, stk. 4, og § 30, stk. 4, kan ikke indbringes for domstolene, før Overtaksationskommissionens afgørelse foreligger.	3. I § 43, stk. 2, ændres »Taksationskommissionen, jf. § 27, stk. 4,« til: »en taksationskommission efter reglerne i § 27, stk. 3,«, og »Overtaksationskommissionens« ændres til: »taksationsklagenævnets«.
	§ 59 I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025, som ændret ved lov

	nr. 1761 af 29. december 2025, foretages følgende ændringer:
§ 26 a. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Reglerne i §§ 99-102 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med gennemførelse af pålæg efter stk. 1, idet det dog er kommunalbestyrelsen, der udfører de opgaver, som er tillagt vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje. <i>Stk. 4-5. ---</i>	1. § 26 a, stk. 3, affattes således: »Stk. 3. Ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med gennemførelse af pålæg efter stk. 1.
§ 60. Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102 tilsvarende anvendelse.	2. I § 60 ændres »bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 61. Erstatningsfastsættelser efter denne lov foretages i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. <i>Stk. 2.</i> Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 103, 104 og 107-122 tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 3. ---</i>	3. I § 61, stk. 1, ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«. 4. I § 61, stk. 2, ændres »og udbetaling finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 103, 104 og 107-122« til: »finder bestemmelsen i § 103 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 64 e. --- <i>Stk. 2.</i> Ved påbud eller forbud efter § 24 a, stk. 1, træffer kommunalbestyrelsen samtidig afgørelse om erstatningens størrelse. Ved kommunalbestyrelsens behandling af sagen finder §§ 103, 104 og 113, § 119, stk. 2-4, og §§ 120 og 121 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsens afgørelse om erstatningens størrelse kan indbringes af grundejeren og vandforsyningen for de taksationsmyndigheder, der fremgår af §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje m.v., eller er nedsat i henhold til § 64 f. Klagefristen er, 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. For taksationsmyndighedernes behand-	5. I § 64 e, stk. 2, 2. pkt., ændres »§§ 103, 104 og 113, § 119, stk. 2-4, og §§ 120 og 121 i lov om offentlige veje m.v.« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103 i lov om offentlige veje m.v.« 6. I § 64 e, stk. 3, 1. pkt., ændres »for de taksationsmyndigheder, der fremgår af §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje m.v.« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i 2. pkt. ændres »For taksationsmyndighedernes behandling af sagen finder §§ 103, 104

ling af sagen finder §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.	og 107-122 i lov om offentlige veje m.v.« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v. finder«.
<i>Stk. 4-5. ---</i>	
§ 64 f. Transportministeren kan nedsætte en eller flere særlige taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, som kan behandle klager over afgørelser, som er truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til § 64 e, stk. 2.	7. § 64 f ophæves.
<i>Stk. 2.</i> Transportministeren kan efter forhandling med miljøministeren fastsætte nærmere regler om de særlige taksationskommissioners og overtaksationskommissioners sammensætning, forretningsområder og opgaver m.v.	
§ 101. ---	
<i>Stk. 2.</i> Spørgsmål, der kan prøves af taksationsmyndighederne, jf. kapitel 8, kan ikke indbringes for domstolene, før overtaksationskommissionens afgørelse foreligger.	8. I § 101, stk. 2, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.
<i>Stk. 3. ---</i>	
	§ 60 I lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, jf. lovbekendtgørelse nr. 923 af 18. juni 2024, foretages følgende ændring:
§ 25. ---	
<i>Stk. 2-3. ---</i>	
<i>Stk. 4.</i> Erstatningsfastsættelse efter stk. 3 og erstatningsfastsættelse vedrørende skade, der er forårsaget ved miljøministerens udførelse af foranstaltninger efter denne lov, foretages i mangel af enighed af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje. §§ 107-111, 114-118 og 122 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse, idet det dog er ministeren, der udfører de opgaver, som er tillagt vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje.	1. I § 25, stk. 4, 1. pkt., ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 2. pkt. ophæves.
	§ 61 I lov om kystbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 245 af 28. februar 2025, foretages følgende ændringer:

§ 6. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Ved ekspropriation i henhold til stk. 1 og 2 finder §§ 98-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, idet kommunalbestyrelsen træder i stedet for vejbestyrelsen.	1. I § 6, <i>stk. 3</i>, ændres »finder §§ 98-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, idet kommunalbestyrelsen træder i stedet for vejbestyrelsen« til: »gælder ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og som <i>2. pkt.</i> indsættes: »§§ 99 og 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse«.
§ 6 a. Miljøministeren kan træffe afgørelse om ekspropriation til gennemførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger efter § 2 b.	2. I § 6 a indsættes som <i>stk. 2</i>: »<i>Stk. 2.</i> Ved ekspropriation i henhold til stk. 1 gælder ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission.«
§ 19 h. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Forvoldes der under benyttelsen efter stk. 1 eller 2 skade på en ejendom, skal der ydes erstatning herfor. I mangel af forlig fastsættes erstatningen af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.	3. I § 19 h, <i>stk. 3, 2. pkt.</i>, ændres »af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
	§ 62 I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017, som senest ændret ved § 3 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:
§ 22. --- <i>Stk. 2-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Ved gennemførelse af en ekspropriation efter stk. 2 eller 4 finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102 tilsvarende anvendelse, idet det dog er regionsrådet, der udfører de opgaver, som er tillagt vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje.	1. I § 22, <i>stk. 5</i>, ændres »bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 99 i lov om offentlige veje m.v.«, og »vejbestyrelsen« ændres til: »kommunalbestyrelsen«.
§ 75. --- <i>Stk. 2.</i> Erstatningsfastsættelse og fastsættelse af ejendommens værdi i sager om ekspropriation, jf. § 22, og ved aftale om opkøb, jf. § 22 og	2. I § 75, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved

§ 34, foretages i mangel af enighed af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje. Bestemmelserne i lov om offentlige veje § 51, stk. 1 og 3-7, §§ 52-56 samt §§ 58 a-66 finder tilsvarende anvendelse, idet det dog er regionsrådet, der udfører de opgaver, som er tillagt vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje. § 76. --- Stk. 2. --- Stk. 3. Erstatningsfastsættelser efter stk. 1 og 2 samt erstatningsfastsættelser vedrørende skader, der er forårsaget ved miljømyndighedernes udførelse af foranstaltninger efter denne lov, foretages i mangel af enighed af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje. Bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 51-56 samt §§ 58 a-66 finder tilsvarende anvendelse, idet det dog er miljømyndigheden, der udfører de opgaver, som er tillagt vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje. Stk. 4. ---	kommunalbestyrelse«, i 2. pkt. ændres »Bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 51-56 samt §§ 58 a-66« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og »vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje« ændres til: »kommunalbestyrelsen«. 3. I § 76, stk. 3, 1. pkt., ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nedsat efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, i 2. pkt. ændres »Bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 51-56 samt §§ 58 a-66« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«, og »vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje« ændres til: »kommunalbestyrelsen«.
§ 87. --- Stk. 2. Spørgsmål, der kan prøves af taksationsmyndighederne, kan ikke indbringes for domstolene, før overtaksationskommissionens afgørelse foreligger.	3. I § 87, stk. 2, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.
	<i>Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd</i> § 63 I lov om Skjern Å Naturprojekt, jf. lovbekendtgørelse nr. 1532 af 10. december 2015, foretages følgende ændringer:
§ 5. --- Stk. 2. --- Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan ekspropriere fast ejendom, når det er nødvendigt for	1. I § 5, stk. 3 2. pkt., ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

gennemførelse af projektet. Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	
§ 7. --- <i>Stk. 2.</i> I mangel af enighed fastsættes erstatningen af taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	2. § 7, stk. 2, affattes således: »<i>Stk. 2.</i> I mangel af enighed fastsættes erstatningen efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. § 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«
	§ 64 I lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 26. maj 2023, som ændret ved § 13 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:
§ 29. --- <i>Stk. 2.</i> I mangel af mindelig overenskomst træffes afgørelse af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje. Miljøministeren indbringer erstatningsspørgsmålene for taksationsmyndigheden. <i>Stk. 3.</i> Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder § 103, stk. 1, § 104, stk. 1, 2 og 5, og §§ 112-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, idet miljøministeren træder i stedet for vejbestyrelsen. <i>Stk. 4-5. ---</i> <i>Stk. 6.</i> Prøvetaksation foretages for miljøministerens regning og kan ikke ankes til overtaksationskommissionen.	1. I § 29, stk. 2, 1. pkt., ændres »af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«. 2. § 29, stk. 3, affattes således: »<i>Stk. 3.</i> § 103, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.« 3. I § 29, stk. 6, ændres »ankes til overtaksationskommissionen« til: »indbringes for taksationsklagenævnet«.
§ 33. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation foretages efter bestemmelserne i lov om offentlige veje, §§ 98-104 og 112-122, idet kommunalbestyrelsen træder i stedet for vejbestyrelsen.	4. § 33, stk. 2, affattes således: »<i>Stk. 2.</i> Ekspropriation foretages efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse. §§ 99 og 103 i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«
	§ 65

	I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019, som ændret bl.a. ved § 4 i lov nr. 2210 af 29. december 2020, § 34 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 og senest ved § 6 i lov nr. 355 af 3. marts 2026, foretages følgende ændringer:
§ 22. --- <i>Stk. 2.</i> Spørgsmål om fordeling af udgifterne kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	1. I § 22, <i>stk. 2, 2. pkt.</i>, ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og <i>3. pkt.</i> ophæves.
§ 24. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Spørgsmål om fordeling af udgifterne kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 4. ---</i>	2. I § 24, <i>stk. 3, 2. pkt.</i>, ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og <i>3. pkt.</i> ophæves.
§ 31. --- <i>Stk. 2.</i> Det kan pålægges pumpelag og landvindingslag helt eller delvis at afholde udgifterne til vedligeholdelse af vandløb under laget og at foretage vedligeholdelsen. Vandløbsmyndighedens afgørelse om hel eller delvis afholdelse af udgifterne kan inden 4 uger efter, den er meddelt parterne, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	3. I § 31, <i>stk. 2, 2. pkt.</i>, ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og <i>3. pkt.</i> ophæves.
	4. I § 35, <i>stk. 3, 2. pkt.</i>, ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og <i>3. pkt.</i> ophæves.

Stk. 3. ---

§ 35. ---

Stk. 2.

Stk. 3. Spørgsmål om vedligeholdelsesbyrdens fordeling kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.

§ 41. Ved fastsættelse af, hvilke ejendomme der skal yde bidrag til laget, finder § 24, stk. 1, tilsvarende anvendelse. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.

§ 63. Vandløbsmyndigheden kan godkende, at en person, der ikke har deltaget i en foranstaltning, benytter foranstaltningen mod at betale en del af anlægsudgifterne og deltage i den fremtidige vedligeholdelsesudgift samt erstatte det tab, som benyttelsen medfører. Vandløbsmyndighedens afgørelse om det økonomiske spørgsmål kan inden 4 uger efter, at den er meddelt parterne, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.

§ 64. ---

Stk. 2. Hvis et anlæg, hvortil ekspropriation foretages efter bestemmelserne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, berører bestående afvandingsforhold eller

5. I § 41, 2. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

6. I § 63, 2. pkt., ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.

7. I § 64, stk. 2, 1. pkt., ændres »lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«.

mulighederne for en fremtidig ordning af sådanne, skal spørgsmål om, hvilke foranstaltninger der skal træffes af hensyn til afvandingsforholdene, forud for besigtigelsesforretningen forhandles mellem anlægsmyndigheden og vandløbsmyndigheden. I tilfælde af enighed mellem disse kan de ekspropriationer, der er nødvendige til foranstaltningerne, foretages efter reglerne i nævnte lov, såfremt ekspropriationskommissionen kan tiltræde den aftalte ordning. I andre tilfælde behandles de pågældende spørgsmål efter reglerne i denne lov.	
§ 65. --- <i>Stk. 2.</i> Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje kan bestemme, at der for anlægsbidrag gives pant i den afgiftspligtige ejendom forud for andre hæftelser af privatretlig oprindelse på vilkår, der fastsættes af taksationsmyndighederne. <i>Stk. 3. ---</i>	8. I § 65, <i>stk. 2</i>, ændres »Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »De taksationsmyndigheder, der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7«.
§ 67. --- <i>Stk. 2.</i> Vandløbsmyndighedens afgørelse kan inden 4 uger efter, at den er meddelt parterne, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 3. ---</i>	9. I § 67, <i>stk. 2, 1. pkt.</i> ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter
§ 68. --- <i>Stk. 2-3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Vandløbsmyndighedens afgørelse efter stk. 1-3 kan inden 4 uger efter, at den er meddelt den pågældende, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	10. I § 68, <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, ændres »indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »behandlet efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og <i>2. pkt.</i> ophæves.
§ 71. Til gennemførelse af foranstaltninger efter denne lov kan vandløbsmyndigheden, når almenvellet kræver det, iværksætte ekspropriation. §§	11. § 71, <i>2. pkt.</i>, affattes således:

98 og 100-102 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse.	»Ekspropriation gennemføres efter ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 72. Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje fastsætter erstatning for ekspropriation efter § 71 samt erstatning efter § 57, stk. 1, 2. pkt., og § 61, stk. 5. <i>Stk. 2.</i> Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118 og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. § 73. Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje fastsætter erstatning efter § 23, § 28, § 37, stk. 4, § 38, jf. § 45, § 45 og § 51 samt for mangelfuld opfyldelse af forpligtelser med hensyn til vedligeholdelse af vandløb. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne gælder § 123 i lov om offentlige veje. <i>Stk. 2.</i> Sagen indbringes for taksationskommissionen af den erstatningssøgende. <i>Stk. 3.</i> Taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag til formænd og sekretærer betales forlods af vandløbsmyndigheden.	12. I § 72, <i>stk. 1, 1. pkt.</i> og § 73, <i>stk. 1, 1. pkt.</i> ændres »Taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »De taksationsmyndigheder, der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens §§ 6 og 7«. 13. I § 72, <i>stk. 2</i>, ændres »§§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«. 14. § 73, <i>stk. 1, 2. pkt.</i>, ophæves, og efter <i>stk. 2</i> indsættes som nye stykker: »<i>Stk. 3.</i> Sagen indbringes for taksationskommissionen ved skriftlig anmodning til kommissionens formand. Anmodningen skal indeholde klagerens krav, en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, hvorpå kravet støttes, samt en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren påberåber sig. Klageren skal sammen med anmodningen fremsende kopi af de dokumenter, som klageren agter at påberåbe sig, når klageren er i besiddelse af disse. <i>Stk. 4.</i> Ved sagens behandling gælder ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103 i lov om offentlige veje m.v. <i>Stk. 5.</i> Taksationsmyndighederne kan pålægge en part at betale sagsomkostninger til en anden part. Taksationsmyndighederne kan bestemme, at klageren skal stille sikkerhed for betaling af sagsomkostninger, som vedkommende måtte blive pålagt. Sagen afvises, hvis sikkerhed ikke stilles inden en af taksationsmyndighederne fastsat frist. <i>Stk. 6.</i> Taksationsmyndighederne kan pålægge en part helt eller delvis at betale taksationsmyndighedernes udgifter ved sagens behandling bortset fra vederlag til formænd og sekretærer.

	<i>Stk. 7.</i> Fri proces kan meddeles efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31.« Stk. 3 bliver herefter stk. 8.
	§ 66 I lov om vandplanlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017, foretages følgende ændringer:
§ 33. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> De skader og ulemper, der forvoldes ved foranstaltningerne efter stk. 1, skal erstattes. Erstatningsfastsættelser foretages i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling af taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i §§ 51-56 og 58 a-66 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.	1. I § 33, <i>stk. 3, 1. pkt.</i>, ændres »af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57 og 58 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i <i>2. pkt.</i> ændres »bestemmelserne i §§ 51-56 og 58 a-66 i lov om offentlige veje« til: »§ 103 i lov om offentlige veje m.v.«
§ 34. --- <i>Stk. 2.</i> Ved gennemførelse af ekspropriation efter stk. 1 finder bestemmelserne i §§ 45 og 47-49 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, idet ministeren udfører de opgaver, som er tillagt vejbestyrelsen i henhold til lov om offentlige veje.	2. I § 34, <i>stk. 2</i>, ændres »bestemmelserne i §§ 45 og 47-49 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og »vejbestyrelsen« ændres til: »kommunalbestyrelsen«.
	§ 67 I Okkerloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 10. december 2015, foretages følgende ændring:
§ 4. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> I mangel af enighed fastsættes erstatningen af taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 4-5. ---</i>	1. I § 4, <i>stk. 3, 1. pkt.</i>, ændres »af taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og i <i>2. pkt.</i> ændres »bestemmelserne i §§ 103, 104 og 107-122 i lov om offentlige veje« til: »bestemmelsen i § 103 i lov om offentlige veje m.v.«
	§ 68

	I Jordfordelingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1051 af 10. juli 2023, foretages følgende ændring:
§ 16. I det omfang vederlaget for den erhvervede ejendom ikke består i pengeydelse, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri forlange det omsat til et pengebeløb. I mangel af mindelig overenskomst fastsættes pengebeløbet af de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder. Ved sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 108-111, 114, 116, 118 og 120-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 2-6. ---</i>	1. I § 16, stk. 1, ændres i 2. pkt. »af de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«, og 3. pkt. ophæves.
	§ 69 I lov nr. 694 af 8. juni 2018 om projektering og anlæg af et vildsvinehegn langs den dansk-tyske landegrænse, som ændret ved § 18 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:
§ 6. --- <i>Stk. 2.</i> Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Erstatningen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.	1. I § 6, stk. 2, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om ekspropriation ved kommission«. 2. I § 6, stk. 4, ændres »ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	<i>Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab</i> § 70 I beredskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1741 af 19. december 2025, foretages følgende ændringer:
§ 38. --- <i>Stk. 2-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> I mangel af mindelig overenskomst afgør taksationsmyndighederne efter lov om offentlige	1. I § 38, stk. 5, 1. pkt., ændres »afgør taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje spørgsmålet om erstatning for ekspropriation« til: »afgøres spørgsmålet om erstatning for ekspropriation ef-

veje spørgsmålet om erstatning for ekspropriation. Ved ekspropriation af andet end fast ejendom anvendes loven tilsvarende. <i>Stk. 6.</i> En taksationskommissions afgørelse kan ikke indbringes for domstolene, før muligheden for prøvelse ved overtaksationskommission er udtømt. <i>Stk. 7.</i> ---	ter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse». 2. I § 38, <i>stk. 6</i>, ændres »overtaksationskommissionen« til: »taksationsklagenævnet«.
	<i>Skatte- og Vækstministeriet</i> § 71 I lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom, jf. lovbekendtgørelse nr. 132 af 25. januar 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 1578 af 27. december 2019, § 2 i lov nr. 1580 af 27. december 2019, § 5 i lov nr. 369 af 9. april 2025, § 6 i lov nr. 562 af 27. maj 2025 og § 7 i lov nr. 615 af 30. juni 2026, foretages følgende ændring:
§ 7. Ved jordombytning som led i en jordfordelingssag efter lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven) samt ved jordombytning som led i en ekspropriation efter lov nr. 186 af 4. juni 1964, efter lov om offentlige veje eller efter lov om planlægning kan den skattepligtige forlange, at der ved opgørelsen af fortjenesten ses bort fra den afståelse af ubebygget areal, der efter værdiforholdene på tidspunktet for jordombytningen modsvares af modtaget ubebygget areal. --- <i>Stk. 2-3.</i> ---	1. I § 7, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, ændres »efter lov nr. 186 af 4. juni 1964, efter lov om offentlige veje« til: »efter ekspropriationsprocesloven, efter lov om offentlige veje m.v.«.
	<i>Børne-, Ældre- og Boligministeriet</i> § 72 I lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 207 af 25. januar 2026, som ændret ved § 1 i lov nr. 724 af 1. september 2026, foretages følgende ændringer:

§ 168 b. --- <i>Stk. 2-3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Medfører kommunalbestyrelsens påbud efter stk. 2 tab, yder kommunalbestyrelsen erstatning herfor. Erstatningen fastsættes af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje m.v. Ved erstatningsfastsættelsen efter 2. pkt. finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse. <i>Stk. 5.</i> Social- og boligministeren kan tillade, at fastsættelse af erstatning efter stk. 4 sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 6-10. ---</i>	1. I § 168 b, stk. 4, 2. pkt., ændres »af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje m.v.« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse.« 2. I § 168 b, stk. 5, ændres »reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
§ 168 c. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Medfører foranstaltninger til afvikling, der er udført i henhold til påbud efter stk. 1, tab, yder social- og boligministeren erstatning herfor. Erstatningen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 4-5. ---</i>	3. I § 168 c, stk. 3, 2. pkt., ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 73 I lov nr. 617 af 11. juni 2024 om anlæg af ny vejforbindelse mellem Tingbjerg og Husum i Københavns Kommune foretages følgende ændring:
§ 12. Tvister om erstatning for ledningsarbejder omfattet af § 10 og tvister om erstatning som følge af en afgørelse truffet i medfør af § 11 afgøres af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. <i>Stk. 2. ---</i>	1. I § 12 stk. 1, ændres »af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommission«.
	§ 74 I lov om byfornyelse og udvikling af byer, jf. lovbekendtgørelse nr. 794 af 27. april 2021, som ændret ved § 1 i lov nr. 889 af 21. juni 2022 og § 27 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændringer:

§ 46. Krav om erstatning efter § 45, stk. 1, fastsættes af de i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder. <i>Stk. 2.</i> Ejerens krav om overtagelse af hele ejendommen efter § 45, stk. 3, skal fremsættes for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder inden 4 uger efter, at krav om afståelse efter § 45, stk. 1, er meddelt ejeren eller byfornyelsesnævnet har truffet afgørelse herom. <i>Stk. 3.</i> For så vidt angår sagens behandling ved taksationsmyndighederne og erstatningens fastsættelse og udbetaling, finder reglerne i § 103, stk. 2, § 104, stk. 1, 2 og 5, §§ 112-120 og § 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 4.</i> Spørgsmål, der kan prøves af taksationsmyndighederne, kan ikke indbringes for domstolene, før overtaksationskommissionens afgørelse foreligger. Søgsmål skal anlægges inden 6 måneder efter, at overtaksationskommissionens afgørelse er meddelt den pågældende.	1. I § 46, <i>stk. 1</i>, ændres »af de i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«. 2. I § 46, <i>stk. 2</i>, ændres »for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder« til: »over for vedkommende taksationskommission«. 3. § 46, <i>stk. 3</i>, affattes således: »<i>Stk. 3.</i> § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.« 4. I § 46, <i>stk. 4, 1. og 2. pkt.</i>, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.
§ 50. Erstatningsfastsættelse efter § 44 kan af ejeren indbringes for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder inden 6 uger efter, at kommunalbestyrelsens afgørelse om erstatning er meddelt ejeren.	5. I § 50 ændres »for de i lov om offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
§ 75 b. --- <i>Stk. 2-5. ---</i> <i>Stk. 6.</i> Erstatningsfastsættelse efter stk. 1 og § 75 a, stk. 4, nr. 2, kan af ejeren indbringes for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om offentlige veje, inden 6 uger efter at afgørelsen er meddelt ejeren. Ved sagens behandling for taksationsmyndighederne finder reglerne i lov om offentlige veje § 103, stk. 2, §§ 114-118 og § 122 tilsvarende anvendelse.	6. I 75 b, <i>stk. 6, 1. pkt.</i>, ændres »for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om offentlige veje« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«. 7. § 75 b, <i>stk. 6, 2. pkt.</i>, affattes således: »§ 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.«
§ 77. --- <i>Stk. 2-5. ---</i> <i>Stk. 6.</i> Erstatningen fastsættes af de i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder ef-	8. § 77, <i>stk. 6, 1. pkt.</i>, affattes således: »Erstatningen fastsættes efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med eks-

ter reglerne § 103, stk. 2, § 104, stk. 1, 2 og 5, og §§ 113-120 og 122 i lov om offentlige veje. Spørgsmål, der kan prøves af taksationsmyndighederne, kan ikke indbringes for domstolene, før overtaksationskommissionens afgørelse foreligger. Søgsmål skal anlægges inden 6 måneder efter, at overtaksationskommissionens afgørelse er meddelt klageren. <i>Stk. 7-8. ---</i>	propriation ved kommunalbestyrelse, og § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v. finder tilsvarende anvendelse.« 9. I § 77, <i>stk. 6, 2. og 3. pkt.</i>, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.
§ 78. --- <i>Stk. 2-8. ---</i> <i>Stk. 9.</i> Tilskud efter stk. 1 fastsættes i mangel af enighed af de i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder. <i>Stk. 10-11. ---</i> <i>Stk. 12.</i> For så vidt angår sagens behandling ved taksationsmyndighederne og tilskuddets fastsættelse, finder reglerne i § 103, stk. 2, og §§ 114-118 og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse. Spørgsmål, der kan prøves af taksationsmyndighederne, kan ikke indbringes for domstolene, før overtaksationskommissionens afgørelse foreligger. Søgsmål skal anlægges inden 6 måneder efter, at overtaksationskommissionens afgørelse er meddelt den pågældende. <i>Stk. 13. ---</i>	10. I § 78, <i>stk. 9</i>, ændres »af de i lov om offentlige veje nævnte taksationsmyndigheder« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«. 11. I § 78, <i>stk. 12, 1. pkt.</i>, ændres »reglerne i § 103, stk. 2, og §§ 114-118 og 122 i lov om offentlige veje« til: »ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse og § 103, stk. 2, i lov om offentlige veje m.v.« 12. I § 78, <i>stk. 12, 2. og 3. pkt.</i>, ændres »overtaksationskommissionens« til: »taksationsklagenævnets«.
	§ 75 I lov om brandsikring af ældre beboelsesbygninger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1710 af 16. december 2010, som ændret ved § 26 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændring:
§ 9. Ved nedrivning af en bygning efter påbud i medfør af § 7, stk. 3, er ejeren berettiget til at få dækket rimelige udgifter til nedrivning af bygningen, ryddeliggørelse af grunden og erstatning for det tab, han lider som følge af nedrivningen. Erstatningen betales af kommunen og fastsættes i mangel af enighed af taksationsmyndighederne, jfr. lov om offentlig vej. <i>Stk. 2. ---</i>	1. I § 9, <i>stk. 1, 2. pkt.</i>, ændres »af taksationsmyndighederne, jfr. lov om offentlig vej« til: »efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.

	§ 76 I lov nr. 342 af 22. marts 2022 om boligforhold, som ændret senest ved § 18 i lov nr. 719 af 20. juni 2025, foretages følgende ændring:
§ 46. --- <i>Stk. 2-4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsens afgørelse om godtgørelse efter stk. 1-3 kan indbringes for de i lov om offentlige veje m.v. omhandlede taksationsmyndigheder. Klage til taksationsmyndighederne skal være indgivet, inden 4 uger efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.	1. I § 46, <i>stk. 5, 1. pkt.</i>, ændres »for de i lov om offentlige veje m.v. omhandlede taksationsmyndigheder« til: »til behandling efter ekspropriationsproceslovens regler om taksation i forbindelse med ekspropriation ved kommunalbestyrelse«.
	<i>Udlændinge- og Integrationsministeriet</i> § 77 I lov nr. 722 af 13. juni 2023 om kompensation til naboer omkring Udrejsecenter Kærshovedgård, som ændret ved lov nr. 1701 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:
§ 3. --- <i>Stk. 2-3. ---</i> <i>Stk. 4.</i> Ekspropriationskommissionen, jf. § 6, stk. 1, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, fastsætter prisen for overtagelse af ejendomme m.v. efter de regler, der fastsættes i medfør af § 1, stk. 3. En ejer, der ønsker ejendommen overtaget, kan indbringe ekspropriationskommissionens prisfastsættelse for en taksationskommission, jf. § 7, stk. 2, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. § 7 a i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder tilsvarende anvendelse. <i>Stk. 5. ---</i>	1. I § 3, <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, ændres »Ekspropriationskommissionen, jf. § 6, stk. 1, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »En ekspropriationskommission, der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens § 5«, og i <i>2. pkt.</i>, ændres »en taksationskommission, jf. § 7, stk. 2, i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« til: »et taksationsklagenævn, der er nedsat efter ekspropriationsproceslovens § 7«. 2. § 3, <i>stk. 4, 3. pkt.</i>, ophæves.